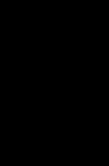

“မြေယာ လုယက်သိမ်းယူမှုများအားဖြင့် ပြည်သူ့ဘဝများကို ဖျက်ဆီးကြခြင်း”

မြန်မာပြည်တစ်ဝှမ်း မြေယာ သိမ်းယူမှု အကျိုးဆက် လေ့လာဆန်းစစ်ချက်များ

ဒို့.မြေကွန်ရက်
ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၅ ခုနှစ်။

"မြေယာ လုယက်သိမ်းယူမှုများအားဖြင့်
ပြည်သူ့ဘဝများကို ဖျက်ဆီးကြခြင်း"
မြန်မာပြည်တစ်ဝှမ်း မြေယာ သိမ်းယူမှု အကျိုးဆက် လေ့လာဆန်းစစ်ချက်များ

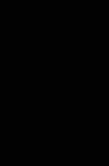
ဒို့မြေကွန်ရက်မှ ရေးသားထုတ်ဝေသည်။
ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၅ ခုနှစ်။

ရှေ့မျက်နှာဖုံး။ ။ ဒို့မြေကွန်ရက် ချိတ်ဆက်ထားသည့် ဒေသခံရွာသားမှ ထားဝယ် မြို့ပြစီမံကိန်းအတွက်
ထားဝယ်မြို့၊ ကမ်းနားလမ်းဘေးအစိုးရမှ သိမ်းယူခဲ့သည့် ဒေသခံများ၏ စိုက်ပျိုးလယ်မြေများအား
မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ နေ့စွဲ- ၂၂ ဩဂုတ် ၂၀၁၅

ဤစာအုပ်သည် ရောင်းရန် မဟုတ်ပါ။

အစီရင်ခံစာ အကျဉ်းချုပ်

- မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော မြေသိမ်းခြင်း ပြဿနာသည် ပိုမို ကျယ်ပြန့်လာပြီး ကာလတာရှည်စွာ တည်ရှိလျက်ရှိသည်။ ဤအစီရင်ခံစာတွင် ပါရှိသော အချက်အလက်များမှာ (ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ မွန်၊ ချင်း၊ ရှမ်း (တောင်နှင့်မြောက်) ပြည်နယ် ခြောက်ခုနှင့် (ရန်ကုန်၊ ပဲခူး၊ ဧရာဝတီ၊ မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်း၊ မကွေးနှင့် တနင်္သာရီ) တိုင်းဒေသကြီး ခြောက်ခု တွင် တည်ရှိသော မြို့နယ် ၆၂ မြို့နယ်မှ တစ်ဦးချင်းဖြေဆိုသူ ၂၀၀၀ ကျော် ထံမှ ရရှိထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဖြစ်ရပ်လေးပုံ သုံးပုံ မှာ ၁၉၉၀ မှ ၂၀၀၉ ခုနှစ် အတွင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး ကျန်ရှိသော ကိစ္စရပ်များမှာ ၂၀၁၀ နှောင်းပိုင်းတွင်လည်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကိစ္စအားလုံးမှာ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားလျက် ရှိပြီး မည်သည့်သိမ်းယူခြင်း ကိစ္စရပ်တစ်ခုမှ တောင်သူလယ်သမားများအတွက် တရားမျှတစွာဖြင့်ဖြေရှင်းပေးပြီး ပြီးဆုံးသွားခြင်းမရှိသေးပေ။ လယ်ယာမြေပြဿနာသည် စုပုံဖြစ်ပွားနေပြီး အချိန်နှင့်အမျှ ကျယ်ပြန့်လာလျက်ရှိသည်။
- မြေသိမ်းမှု ပုံစံ အမျိုးအမျိုးရှိသော်လည်း ဆယ်စုနှစ် များအတွင်း များစွာ ပြောင်းလဲမှု မရှိသေးပါ။ အချို့သော ကိစ္စရပ်များတွင် မူလ မြေပိုင်ရှင် လယ်သမားများမှာ ၎င်းတို့၏ မြေပေါ်မှ လုံးဝ ပြောင်းရွှေ့ပေးခဲ့ကြရသည်။ အချို့ ကိစ္စရပ်များတွင်မူ ၎င်းတို့၏ မြေယာများ သိမ်းခံရသော်လည်း မြေသိမ်းသူများအား ၎င်းရမ်းခ (သို့) သီးစားခ ပေးခြင်းဖြင့် ထိုမြေများပေါ်တွင် ပြန်လည် လုပ်ကိုင်နိုင်ခွင့် ရကြသည်။ (ဥပမာအားဖြင့် မြေကို ပိုင်ဆိုင်ချုပ်ထိန်းခွင့် ဆုံးရှုံးခဲ့ကြပြီး မြေသိမ်းသူအား ထိုမြေကို အသုံးပြုပိုင်ဆိုင်ခွင့် ပေးလိုက်ရသည်။) မြေသိမ်းမှု အချိန်ကာလများမှာ ခြားနားလျက်ရှိသကဲ့သို့ အခက်အခဲ မျိုးစုံကိုလည်း ဒေသခံများအတွက် ယူဆောင်လာကြသည်။ အချို့ ကိစ္စရပ်များသည် ချက်ခြင်းလက်ငင်း ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး အချို့ မြေသိမ်းခြင်းပုံစံများကိုမူ လိမ်လည်လှည့်စားမှုများနှင့် ဖြည်းညှင်းစွာ ဖော်ဆောင်သွားကြသည်။
- မေးခွန်း ဖြေဆိုသူ အများစု (၇၆.၄ ရာခိုင်နှုန်း)မှာ ၎င်းတို့ တစ်ဦးချင်းစီ၏ မြေယာ ဧက ၁၀ အထိ ဆုံးရှုံးကြရသည်။ အများစု၏ ပြောကြားချက်အရ ၎င်းတို့ မြေယာများ သိမ်းယူခြင်း မခံခဲ့ရစဉ်အခါက မိမိတို့ မိသားစု၏ အခြေခံ လိုအပ်ချက်များ (စားဝတ်နေရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် အမွေများ) အတွက်ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ကြသော်လည်း ယခုအခါတွင်မူ ကြီးမားသည့် ဒုက္ခဆင်းရဲများဖြင့် တွေ့ကြုံခံစားနေကြရသည်။
- ၂၀၁၀ ခုနှစ် မတိုင်မီ ကာလများဖြစ်စေ နှောင်းပိုင်းကာလများဖြစ်စေ ဒို့မြေ ကွန်ရက်ဖြင့် ချိတ်ဆက်နေသော တောင်သူလယ်သမားများ အတွက်မူ တရားဝင် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ပိုင်ခွင့် စာရွက်စာတမ်းများအား ပိုင်ဆိုင်ထားသော်လည်း မြေသိမ်းမှုအား ခုခံတားဆီးနိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် အကာအကွယ်ပေးနိုင်ခြင်း မရှိသည်ကို ဖော်ပြနေသည်။ မေးခွန်း ဖြေကြားသူ မြေယာဆုံးရှုံးခဲ့သည့် ၁၁၂၉ ဦး (၄၂.၅ ရာခိုင်နှုန်း)၏ ပြောကြားချက်အရ ၎င်းတို့၏ မြေယာများ သိမ်းဆည်းခံရစဉ်က တရားဝင် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ကိုင်ခွင့် စာရွက်စာတမ်းများ ပိုင်ဆိုင်ထားပြီး၊ ၁၀၅၈ ဦး (၃၉.၈ ရာခိုင်နှုန်း) မှာမူ ထိုစာရွက်စာတမ်းများ ပိုင်ဆိုင်မှု မရှိချေ။ စာရွက်စာတမ်းများ ပိုင်ဆိုင်သူနှင့် မပိုင်ဆိုင်သူများမှာ အရေအတွက် အတူတူနီးပါးပင် ဖြစ်သည်။
- ၂၀၁၀ ခုနှစ် မတိုင်မီ ကာလများဖြစ်စေ နှောင်းပိုင်းကာလများဖြစ်စေ ဒို့မြေကွန်ရက် ချိတ်ဆက် အဖွဲ့ဝင်များ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် မြေသိမ်းမှုများမှာ နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး စံချိန်စံနှုန်းများအား လုံးဝ လိုက်နာခြင်းမရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ပြည်သူများ အမှန်တကယ် ခံစားရမှုများကို မြေသိမ်းခြင်းနှင့် နေရပ် ရွှေ့ပြောင်းခြင်း ဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ လမ်းညွှန်ချက်များ အရ မြေသိမ်းမှု မတိုင်မီကာလ၊ သိမ်းဆည်းစဉ် ကာလ၊ နှင့် သိမ်းယူပြီးနောက်ပိုင်းကာလတွင် ဖြစ်သင့်သည့် အခြေခံစံနှုန်းများဖြင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ထိုစံချိန်စံနှုန်းများမှာ လုံးဝ လျစ်လျူရှု ခံထားရကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ရှာဖွေတွေ့ရှိချက် များက ဖော်ပြလျက်ရှိသည်။
- မြေသိမ်းမှု ကိစ္စရပ် တစ်ဝက်နီးပါးတွင် စစ်တပ်တစ်ခုတည်းမှ တိုက်ရိုက် ပါဝင်သိမ်းယူခြင်း၊ သို့မဟုတ် အခြား မြေသိမ်းသူများဖြစ်သော ဒေသခံ အာဏာပိုင်များ၊ အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ရုံးများ၊ ဒေသတွင်းရှိ စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်သူများ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။

- မြေသိမ်းမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော သက်ရောက်မှုများမှာ ပြင်းထန်ပြီး ဆက်လက်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသေး သည်။ ထိုသက်ရောက်မှုများကို ပြည်သူများမှာ တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း ခံစားနေကြရသည်။

ထိုသက်ရောက်မှုများမှာ အခြေအနေတစ်ရပ် (ဥပမာအားဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း) သို့မဟုတ် အချိန်အတိုင်းအတာတစ်ခု သာ (ဥပမာအားဖြင့် မြေသိမ်းခံရစဉ်ကာလ) သို့မဟုတ် နေရာဒေသတစ်ခု (ဥပမာ သိမ်းဆည်းခံ မြေနေရာ) သို့မဟုတ် မြေသိမ်းခံတောင်သူလယ်သမားတစ်ရပ်အတွက်သာ မဟုတ်ပေ။ ထိုသက်ရောက်မှုများသည် တိုင်းပြည်၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် နိုင်ငံရေးကိုပါ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ထိခိုက် စေလျက်ရှိပြီး များစွာသော ပြည်သူများ၏ ဘဝများတွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာသာမက စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာကိုပါ ထိခိုက်စေလျက် မြေသိမ်းခံရပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဘဝအတွက် အခွင့်အလမ်းများ မျော်လင့်ချက်များကိုပါ ကွယ်ပျောက်စေခဲ့သည်။

စကားဦး

မြေယာ ဘိုးဘွားဘီဘင်တို့ လက်ဆင့်ကမ်းခဲ့တဲ့ အမွေ၊ နောင်မျိုးဆက်တို့ အတွက် အဓိပ္ပါယ်များစွာ သယ်ဆောင်တဲ့ အရင်းအနှီး၊ ငွေကြေးစီးပွားစနစ်နဲ့ တန်ဖိုးမဖြတ်အပ်တဲ့ အများဆိုင် ဖြစ်တယ်။

လူသားများနဲ့ ဇီဝ ရုက္ခ ပတ်ဝန်းကျင် မိသားစုတို့ ဇီဝမျိုးစိတ်တို့ ပေါက်ဖွားထိန်းသိမ်းရာ မှီခိုနေထိုင်ရာနေရာ၊ ရိက္ခာထုတ်လုပ်ရာ၊ လေ့လာသင်ယူရာ၊ လုံခြုံမှုအတွက်ခိုလှုံရာ၊ လူ့ယဉ်ကျေးမှုတို့ ရှင်သန်ရာ၊ ငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်ရာ အများဆိုင်ဖြစ်တယ်။

လူနဲ့ သူ့ဝန်းကျင်တို့ အားလုံးရဲ့ သမိုင်းဖြစ်တယ်။
လူသားတိုင်းချင်း၊ အိမ်ထောင်တစ်ခုချင်း၊ ရပ်ရွာတစ်ခုချင်း နဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာ ဖြစ်တယ်။

ယုံကြည်မှုရေးရာ အထွဋ်အမြတ်ထားရာ ဖြစ်တယ်။
ဘိုးဘွားဘီဘင်တို့ရဲ့ သမိုင်းကို သယ်ဆောင်တဲ့ သင်္ချိုင်းမြေဖြစ်တယ်။

နိုင်ငံရေး စီးပွားရေးအကြောင်းပြချက်နဲ့ ဥပဒေ နည်းလမ်းတွေတီထွင်ပြီး မြေယာကို သိမ်းယူဖို့ ကြိုးပမ်းခြင်းဟာ လူသားများနဲ့ ဇီဝ ရုက္ခ ပတ်ဝန်းကျင်များရဲ့ ငြိမ်းချမ်းလုံခြုံတဲ့ ဂေဟစနစ်ကို ပျက်စီးစေတယ်ဆိုတာ ဒီအစီရင်ခံစာက ဖော်ပြနေပါတယ်။

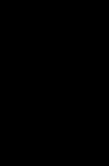
အခုအစီရင်ခံစာဟာ မြေရဲ့ အခြားတန်ဖိုးများကို မစဉ်းစားဘဲ ရောင်းကုန်အဖြစ် အမြတ်အစွန်းကိုသာကြည့်တဲ့ စီးပွားရေးမူဝါဒများရဲ့ သက်ရောက်မှုကို မြေယာဆုံးရှုံးသူများ ကိုယ်တိုင် မီးမောင်းထိုးပြလိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။

မြေသည် ရောင်းကုန်မဟုတ်ပါ။

ဒေါက်တာ ကျော်သူ (ပေါင်းကူး)

ကျွန်မတို့ မြန်မာနိုင်ငံသားတွေ အတွက် အရေးအကြီးဆုံးလို့ ဆိုနိုင်တဲ့ ကိစ္စတွေထဲမှာ မြေ၊ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုတဲ့ ကိစ္စတွေ ပါပါတယ်။ သဘာဝသယံဇာတလို့ပြောလိုက်ရင် ဒီအရေးအရာ သုံးခုစလုံးနဲ့ ပတ်သက်နေတယ် ဆိုတာကိုတွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ အနာဂတ်မျိုးဆက်တွေအပေါ် ဒီရေးရာတွေရဲ့ ကောင်းမွန်ဆိုးမွန်တွေကျန်ရစ်ခဲ့မှာပါပဲ။ မြေယာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပြည်သူ့ဘဝလုံခြုံမှုကို မစဉ်းစားရင် မြေသယံဇာတတွေဟာ ငွေအများဆုံးပေးဝယ်နိုင်တဲ့ လေလံ အောင်သူတွေရဲ့ လက်ထဲကိုချည်းပဲရောက်သွားမှာပါ။ ရပ်ရွာဒေသခံတွေဟာ တရားသဖြင့် မြေပိုင်ဆိုင်မှုအတွက် တရားရုံးကို သွားပြီး တရားရေးအဆုံးအဖြတ်ကို မခံယူနိုင်ခင်မှာဘဲ ဒီ သယံဇာတတွေဟာ ငွေပိုပေးနိုင်သူတွေရဲ့ လက်ထဲ မှာ မွေနှောက်တူးဖော် ခံဘဝကိုကျရောက်ပြီး ပျောက်ကွယ်သွားကြမှာပါ။ များစွာသော သယံဇာတတွေဟာ လည်းတိုင်းရင်းသားတွေနေထိုင်ရာ ဒေသတွေမှာရှိကြပြီး ဒီဒေသတွေဟာ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခတွေကြာရှည်ကြာများဖြစ် ပေါ်နေခဲ့တဲ့နေရာတွေလည်းဖြစ်ကြပါတယ်။ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခတွေ လျော့ပါးလာတဲ့ ဒေသတွေမှာဆိုရင်လည်း မြေသိမ်းမှုတွေ၊ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုတွေ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ဖျက်ဆီးမှုတွေ များသထက် များလာနေပါတယ်။ ဒီလိုအဖြစ်အပျက်တွေကြောင့်ပဲ နယ်စပ်ဒေသမှာနေထိုင်တဲ့ ဒေသခံတွေနဲ့ ပြည်မက အုပ်စိုးသူ အိလစ် အသိုင်းအဝိုင်းကြားက အကြိတ်အခဲတွေဟာ မပြေနိုင်ဘဲ ရှိနေကြတုန်းပါပဲ။ ဒီအခြေအနေက ငြိမ်းချမ်းရေးကို အလှမ်းဝေးစေပါတော့တယ်။

ဆရာမ လဖိုင် ဆိုင်းရော်

ပြည်သူ့ဘဝလေ့လာချက်တွေဘာကြောင့်လိုအပ်နေတာလဲ

နိုင်ငံရဲ့ အရေးအရာတွေကို စီမံခန့်ခွဲကြတဲ့အခါ စိတ်စေတနာကောင်းအပြင်ဘယ်လိုပိုကောင်းအောင် လုပ်ကြမလဲဆိုတဲ့ စိတ်ကူးစိတ်သန်းတွေလည်းလိုအပ်တာကိုး။ အတွေးအမြင်ကောင်းတွေ၊ နည်းလမ်းကောင်းတွေ ရလာဖို့ဆိုတာကလည်း ဖြစ်နေတဲ့ အခြေအနေကို စူးစမ်းဆင်ခြင် ဆွေးနွေးကြမှဖြစ်နိုင်တာကိုး။ ဒါ့ကြောင့်လည်း လက်ရှိအခြေအနေတွေကို ဖော်ပြတဲ့လေ့လာဆန်းစစ်ချက်တွေ၊ ဆွေးနွေးအဖြေရာမူတွေဆီကို ဦးတည်စေမယ့်ဖော်ထုတ် ချက်တွေလိုအပ်နေတာပေါ့။

ပြည်သူတွေ၊ ပြည်သူ့လူ့အဖွဲ့အစည်းတွေဘက်ကနေ တတ်နိုင်သလောက်စုစည်းတင်ပြခဲ့ပြီ။ လိုအပ်နေတဲ့ အပြောင်းအလဲတွေ တကယ်ဖြစ်လာအောင်ဘာတွေများဆက်လုပ်ကြရမလဲ။ လေ့လာချက်တွေကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဆွေးနွေးလာအောင် ဘာတွေများလုပ်ကြရမှာပါလိမ့်။

(၁) ဂရုပြု ဆွေးနွေးလာအောင် အလွှာအသီးသီး၊ နောက်ခံအသီးသီးကလူတွေဆီရောက်ဖို့ လိုအပ်သလို ထုတ်ပိုးပြင်ဆင်တာမျိုး လိုအပ်တတ်ပါတယ်။ အနုပညာအားဖြင့် စိတ်ကူးဉာဏ်အားဖြင့် တင်ပြတာမျိုးဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

(၂) မြေယာကိစ္စ ဆင်းရဲမှုလျော့ချဖို့ ကိစ္စ၊ ပညာရည်မြင့်တက်ဖို့ ကိစ္စ၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း အားရှိဖို့ ကိစ္စ၊ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့ နေပျော်တဲ့ဘဝတွေဖြစ်ဖို့ကိစ္စစသည်ဖြင့် အကြောင်းအရာတွေအားလုံးဟာဆက်စပ်နေတာကိုး။ ချိတ်ဆက်လည်ပတ်နေမှုကို ပြန်ပြန်မှကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပါဝင်လာပြီး ခရီးရောက်နိုင်ပါတယ်။

(၃) ဘယ်လောက်အရေးကြီးတဲ့ကိစ္စဖြစ်ဖြစ် တစ်ကြိမ်တည်းနဲ့တော့လူအများစိတ်ထဲမရောက်နိုင်ပဲကိုး။ အခြေအနေအမျိုးမျိုး၊

နေ့ရက်အမျိုးမျိုးမှာ ပုံသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုးနဲ့ထပ်ကျော့ပြောဆိုနေကြရမှာပဲတဲ့။ ပြည်သူ့လူ့အဖွဲ့အစည်းတွေဘက်ကတော့ ဟုတ်ပါပြီ။ စီမံအုပ်ချုပ်သူတွေ၊ မူဝါဒရေးဆွဲသူတွေဘက်ကရော ဘယ်လိုစဉ်းစားကြရမှာလဲ။ ပြည်သူ့ဘဝကို မထင်ဟပ်တဲ့မူဝါဒတွေ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေဟာ ပြည်သူ့ထောက်ခံမှုနဲ့ တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်နေတဲ့မိမိတို့ရဲ့ တရားဝင်မှု(စီမံ ပိုင်ခွင့်) ကိုထိခိုက်စေမှာပဲလို့ဆင်ခြင်ကြရမှာလို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့်လည်း ပြည်သူ့ဘဝအရေးလေ့လာချက်တွေနဲ့ ကင်းကွာလို့ မဖြစ်နိုင်တာပေါ့။

မောင်မြင့်ဇော်

မာတိကာ

အစီရင်ခံစာ အကျဉ်းချုပ် ၃

စကားဦး ၅

အစီရင်ခံစာတွင်း အစဉ်လိုက်ဖော်ပြထားသော ဖြစ်စဉ်များ၊ ပုံများ နှင့် ဇယားများ စာရင်း ၈

၁။ နိဒါန်း ၉

၂။ နောက်ခံ သမိုင်းကြောင်း ၁၀

၃။ အစီရင်ခံစာ လုပ်ဆောင်ပုံနည်းလမ်းများ ၁၂

 ပုံ ၂။ သုတေသနပြုထားသော ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် မြို့နယ်များ၊ ဖြေဆိုသူဦးရေ ပမာဏ ... ၁၅

၄။ သုတေသန လေ့လာသည့် နေရာ နှင့် အကန့်အသတ်များ ၁၆

၅။ ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များ ၁၇

 ၅.၁။ ပုံစံအမျိုးမျိုးသော မြေသိမ်းမှုများနှင့် မတရားမှုများ ၁၇

 ၅.၂။ သိမ်းခံရသော မြေယာ ပမာဏနှင့် အချိန်ကာလ ၂၀

 ၅.၃။ မြေသိမ်းရန် ပစ်မှတ်ထားခံရသော ပြည်သူများ၊ ၎င်းတို့နှင့် မြေ ဆက်စပ်မှု ၂၄

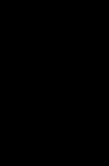
 ၅.၄။ မြေသိမ်းမှုဖြစ်စဉ်များ၊ ဆက်စပ် လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ အင်္ဂါရပ် ပုံစံများ ၂၈

 ၅.၆။ မြေသိမ်းမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိခိုက်နစ်နာမှုများ ၃၆

 ၅.၇။ မြေသိမ်းမှုအား ပြန်လည်တုန့်ပြန်ခြင်း ၃၇

၆။ နိဂုံးချုပ်နှင့် အကြံပြုချက်များ ၃၉

ENDNOTES ၄၄

အစီရင်ခံစာတွင်း အစဉ်လိုက်ဖော်ပြထားသော ဖြစ်စဉ်များ၊ ပုံများ နှင့် ဇယားများ စာရင်း

အပိုင်း ၃

ပုံ (၁)။ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးအလိုက် စစ်တမ်းမေးခွန်းဖြေကြားသူ အရေအတွက်

အပိုင်း ၄

ပုံ ၂။ သုတေသနပြုထားသော ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် မြို့နယ်များ၊ ဖြေဆိုသူဦးရေ ပမာဏ

အပိုင်း ၅

အပိုင်း ၅.၁

ဖြစ်စဉ် ၁။ မြန်မာ ဝိုးလ်စတား ကုမ္ပဏီ

ဖြစ်စဉ် ၂။ နမ့်တောင်း ကျေးရွာ၊ ပန်ဆိုင်း (ကြာကုတ်) မြို့နယ်ခွဲ၊ မူဆယ်ခရိုင်၊ ရှမ်းပြည်နယ် (မြောက်ပိုင်း)။

အပိုင်း ၅.၂

ဇယား ၁။ ဖြေဆိုသူ တစ်ဦးချင်းစီ အလိုက် သိမ်းဆည်းခံရသော စုစုပေါင်း မြေယာ ပမာဏ

ဇယား ၂။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း တစ်ခုချင်းစီ အလိုက် တစ်ဦးချင်း မြေယာ အသိမ်းခံရသည့် ပမာဏ

ဇယား ၃။ ဖြေဆိုသူ တစ်ဦးချင်း နှစ်အလိုက် မြေယာသိမ်းခံရမှုများ

ပုံ-၃။ အချိန်နှင့်အမျှ ဆင့်ပွားနှုန်း တက်လာမှုအား တင်ပြထားသည့် မြေသိမ်းမှုများ

ဇယား ၄။ နှစ်အလိုက် တိုင်းနှင့် ပြည်နယ် တစ်ခုချင်းစီတွင် ဖြေဆိုသူ တစ်ဦးချင်း၏ မြေသိမ်းခံရမှုများ

ဖြစ်စဉ် ၃။ ဒေါဆိုရှေ့ ကျေးရွာ ဒီမောဆို မြို့နယ်၊ ကယားပြည်နယ်

အပိုင်း ၅.၃

ဇယား ၅။ ဖြေဆိုသူများ၏ အသိမ်းခံရသော မြေယာ နှင့် အသုံးချလုပ်ပိုင်ခွင့်

ဇယား ၆။ တိုင်းနှင့် ပြည်နယ် အလိုက် ဖြေဆိုသူများ၏ အသိမ်းခံရသော မြေယာ နှင့် အသုံးချလုပ်ပိုင်ခွင့်

ဇယား ၇။ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် အလိုက် တရားဝင် စာရွက်စာတမ်းအထောက်အထားများ ပိုင်ဆိုင်မှု

ပုံ ၄။ ဖြေဆိုသူ တစ်ဦးချင်းအလိုက် တရားဝင် စာရွက်စာတမ်းများ ပိုင်ဆိုင်မှု

အပိုင်း ၅.၄

ဖြစ်စဉ် ၄။ မြေသိမ်းမှု မစတင်မီ လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း

ပုံ ၅။ မြေသိမ်းခြင်း မပြုလုပ်မီ မြေသိမ်းခံရတော့မည်ဆိုသည်ကို ဖြေဆိုသူအား ကြိုတင် အသိပေးခဲ့ပါသလား။

ဖြစ်စဉ် ၅။ ထားဝယ် မြို့ပြ စီမံကိန်း၊ ထားဝယ် မြို့နယ်၊ တနင်္သာရီတိုင်း။

ဖြစ်စဉ် ၆။ မုန်း ရေအားလျှပ်စစ် ဆည်၊ စေတုတ္တရာ မြို့နယ်၊ မကွေးတိုင်း။

ပုံ - ၆။ မြေသိမ်းခြင်း မပြုလုပ်မီ မြေသိမ်းရသည့် ရည်ရွယ်ချက်ကို ကြိုတင်ပြောကြားခဲ့ပါသလား။

ပုံ - ၇ မြေသိမ်းမှု ဖြစ်ပွားသည့် အချိန်တွင် ဥပဒေ နည်းလမ်းများအတိုင်း ဖြစ်ခဲ့ပါသလား။

ဖြစ်စဉ် ၇။ ချင်း ခရစ်ယာန် သာသနာပိုင် သင်္ချိုင်းမြေ အား သိမ်းယူခြင်း

ဖြစ်စဉ် ၈။ မြေသိမ်းခြင်း ဆောင်ရွက်နေစဉ်တွင် လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း

ဖြစ်စဉ် ၉။ မြေသိမ်းပြီးနောက် လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း

ပုံ - ၈ လျော်ကြေးငွေ ရရှိခဲ့သည်ဟု ဖြေဆိုသူ အရေအတွက်

အပိုင်း ၅.၅

ဇယား ၈။ မေးခွန်းဖြေဆိုသူများအရ ၎င်းတို့၏ မြေသိမ်းမှုများအတွက် မည်သူ့တွင် တာဝန်ရှိသနည်း။

ပုံ ၉။ မေးခွန်းဖြေကြားသူများ အရ ၎င်းတို့၏ မြေသိမ်းမှုများအတွက် မည်သူ့တွင် တာဝန်ရှိသနည်း။

အပိုင်း ၅.၆

ဇယား (၉)။ မြေသိမ်းမှုကြောင့် လယ်ယာဆက်လက်လုပ်ကိုင်နိုင်မှုအပေါ် သက်ရောက်သော နှစ်နှာမှု

ဖြစ်စဉ် ၁၀။ မန်နောင် နှင့် မန်တုံကျေးရွာ၊ အင်မိန်း ဟိုကျွန်း ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကွတ်ခိုင်မြို့နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ပိုင်း။

အပိုင်း ၅.၇

ဖြစ်စဉ် ၁၁။ ကချင်ပြည်နယ် ယုဇန ကုမ္ပဏီမှ မြေသိမ်းခြင်း

၁။ နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေး ပြောင်းလဲခြင်းသည် များစွာသော အခွင့်အလမ်းများကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထိုအထဲမှ ဂတိကဝတ်ပြုထားသော ကဏ္ဍတစ်ခုမှာ လူတိုင်း ၎င်းတို့၏ ဘဝများအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရာတွင် အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝစွာ ပါဝင်မှုရှိခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤအချက်မှာ နိုင်ငံရေး ဖြစ်စဉ်များအတွက် အစဉ်အလာအရ ဖယ်ကျဉ်ခြင်းခံရကြသည့် အလွှာအသီးသီး မှ အဖွဲ့များ၊ ဒေသခံ လူထုအတွက်ပါ အခွင့်အလမ်းများ ဖွင့်ပေးခြင်းလည်းပါဝင်သည်။ ထိုအထဲတွင် ယခင်ကသာမက ယခုအချိန်တွင်ပါ ခံစားနေကြရသော မမျှတမှုများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် အထူးအလေးထားရမည့် အဆင့်များ လည်းပါဝင်သည်။ ထို့ပြင် ဤအရာသည် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရန်အတွက် အရေးပါသော တွန်းအား တစ်ရပ်ဖြစ် သည်။ အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝသည့် ပါဝင်မှုများနှင့် တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုများသည် လူသားတိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော အခြေခံ အခွင့်အရေးများ ဖြစ်ပြီး အာဏာနှင့် ငွေကြေး ကြွယ်ဝသူများအတွက် အထူး အခွင့်အရေး မဟုတ်ပါ။

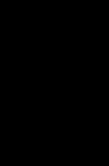
မြေယာနှင့်ဆိုင်သည့် အခွင့်အရေးများအပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဤကဲ့သို့သော အခြေခံ လူ့အခွင့်အရေး များအား လက်ခံရရှိမှု လွန်စွာနည်းပါးသည်။ ယနေ့ မျက်မှောက်ကာလ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေယာ၊ ရေ အရင်းအမြစ်၊ ကုန်းတွင်းပိုင်းနှင့် ကမ်းရိုးတမ်းဒေသရှိ သစ်တောများ၊ ငါးမွေးကန်များ၊ ရေနံ၊ လောင်စာဆီ နှင့် မြေအောက်၊ သမုဒ္ဒရာ အောက်တွင်ရှိသော သယံဇာတများအား အသုံးပြုခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အယူအဆများ ဆက်လက်၍ နက်နက်နဲနဲ ကွဲပြားနေကြသည်။ ယနေ့ခေတ်ကာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်သူများမှာ ဤသယံဇာတများအား မည်သူ ပိုင်ဆိုင်သည်ကို လည်းကောင်း မည်ကဲ့သို့ အသုံးပြုခြင်းအား လက်ခံနိုင်သည် လက်မခံနိုင်သည်နှင့် ပတ်သက်၍ အယူ အဆများ အလွန်ကွဲပြားလျက်ရှိသည်။ ဤသဘာဝ သယံဇာတများအား မျက်မှောက်ကာလတွင် မည်သူက ထိန်းချုပ်နိုင်ခွင့် သာမက နောင်အနာဂတ်တွင် မည်သို့ အသုံးပြုမည် မည်သူမှအကျိုးခံစားခွင့်ရှိမည် စသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များချရာတွင်လည်း အလွှာအသီးသီးမှ လူများ အတွက်ကြီးမားသည့် အခက်အခဲနှင့် မေးခွန်းများစွာ ရှိနေ သည်။ ဤအခက်အခဲသည် အဓိကကျသည့် အချက်ဖြစ်သည်။ အနာဂတ်အား ကြိုတင်တွေးစရာတွင် မြေ၊ ရေ၊ အင်းအိုင် နှင့် သစ်တောများအား ထိန်းချုပ်ခြင်းသည် မပါမဖြစ် အရေးကြီးသည့်အရာဖြစ်သည်။ အခြား မြေ နှင့် ဆက်စပ် လျက်ရှိသည့် သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ ဥပမာ-သစ်တော များနှင့် တွင်းထွက်ပစ္စည်းများ အားလည်း တစ်ခါတစ်ရံ ရယူ နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများ ရှိနိုင်သောကြောင့် မြေအား ပိုင်ဆိုင်ထိန်းချုပ် နိုင်ခြင်းသည် အလွန်အရေးကြီးသည့်

အရာဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ မြေအား ထိန်းချုပ် ပိုင်ဆိုင်ထား ခြင်းသည် ကျေးလက်ဒေသရှိ ဆင်းရဲသားများအတွက် ၎င်းတို့၏ လူမှုဘဝ တည်ဆောက်ရာတွင် အခြေခံအားဖြင့် အဓိကကျသည့် အချက်ဖြစ်သည်။ ပြဿနာ အရင်းခံမှာ တိုင်းပြည်၏ ပုံဖော်ထားသော အနာဂတ်တစ်ခုအား လူအားလုံးမှ သဘောတူညီစွာနှင့် လက်ခံနိုင်မှု မရှိခြင်း ပင်ဖြစ်သည်။ အဓိက ပြဿနာမှာ နိုင်ငံရေးနှင့် သက်ဆိုင်ပြီး မြေနှင့် သဘာဝ သယံဇာတများအား မည်သူမှ မည်သည့် ရည်ရွယ်ချက်အတွက် အသုံးပြုနိုင်မည်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမည့် သူမှာအဘယ်သူနည်းဟူသည့် မေးခွန်းဖြစ်သည်။ ဤ မေးခွန်း၏အဖြေသည် နိုင်ငံ၏အနာဂတ် ပြောင်းလဲမှုအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် အလွန်အရေးပါလျက်ရှိသည်။

မျက်မှောက်ကာလတွင် လူအများစုသည် မြေသိမ်း ယူမှုများအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်နေကြသည်မှာ အင်မတန် ကောင်းသည့်အချက်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းအလုပ်အကိုင်၊ လူမျိုး၊ သတ်မှတ်ချက်၊ အုပ်ချုပ်ခွင့် အာဏာနှင့် အနာဂတ်အတွက် မျှော်မှန်းချက်များ ချမှတ်ရာတွင် ထိုမြေပေါ်တွင် နေထိုင်ပြီး မှီခိုလုပ်ကိုင် နေလျက်ရှိသော ထိုမြေနှင့် တိုက်ရိုက် သက်ဆိုင်သည့် ဒေသခံ ရွာသူ ရွာသားများနှင့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစု၏ အသံများအား အထူးတလည် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း မရှိသေးသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် ခံစားရသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ဘဝများနှင့် အခြား ဘဝတူများသည် တစ်စုံတစ်ဦး၏ အကျိုးအမြတ်အတွက် အသုံးချခံ တန်ဆာပလာများကဲ့သို့ ဆက်လက် ဆက်ဆံခြင်းခံနေရသည်။

ဤအစီရင်ခံစာသည် မြေသိမ်းမှုများနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ "ဒီမိုကရေစီရက်"၏ အဖွဲ့ဝင်များမှ တွေ့ကြုံခံစားခဲ့ရမှုများ ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ အားသွန်ခွန်စိုက် ဆက်လက်၍ လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်းများထဲမှ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။ ဤအစီရင်ခံစာတွင် ပြည်နယ် ၆ ခု နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ၇ ခုမှ မြို့နယ် ၆၂ မြို့နယ်ရှိ ရွာပေါင်း ၃၂၉ ရွာမှ မြေယာသိမ်းဆည်းမှုကြောင့် အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့နေရသော ဒေသခံ ရွာသား ၂၆၅၇ ဦး၏ အတွေ့ အကြုံများနှင့် မျှော်လင့်ချက်များကို ဖော်ပြထားသည်။ အချုပ်အားဖြင့် ဆိုရလျှင် ဤအစီရင်ခံစာတွင် မြေယာသိမ်း ဆည်းခြင်းသည် နေရာဒေသ တစ်ခု နှစ်ခုတွင်သာ ဖြစ်နေ ခြင်းမဟုတ်ပဲ တိုင်းပြည် တစ်ခုလုံးတွင် ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိကြောင်းကို အတည်ပြုလျက်ရှိသည်။

ဤအစီရင်ခံစာထဲတွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ "အပေါ် ယံကြော" မျှသာဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အစီရင် ခံစာတွင် ပါဝင် ဖြေကြားထားသူ အများစုသည် မြေသိမ်းမှု ကြောင့် အခြား ခံစားနေရသူများကိုပါ သိရှိကြသော်လည်း ငွေကြေးနှင့် အချိန် အကန့်အသတ်ရှိနေခြင်းက ဤအစီရင်ခံ စာတွင် ထိုကိစ္စအားလုံးကို လေ့လာ ထည့်သွင်း ရေးသားရန်

အတွက် အဟန့်အတား ဖြစ်စေခဲ့သည်။ တစ်ပြိုင်တည်းတွင် ဤအစီရင်ခံစာမှ ယခင်က ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော မြေသိမ်းမှုများ သည် လက်ရှိ အခြေအနေတွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ နေ့စဉ်ဘဝများ အား မည်ကဲ့သို့ နောက်ဆက်တွဲ သက်ရောက်မှု ရှိသည်၊ အနာဂတ်အားလည်း မည်ကဲ့သို့ ထိခိုက် နစ်နာမှုများ ခြိမ်းခြောက်မှုများ ရှိနေသည်ကိုလည်း အတည်ပြု ဖော်ပြ ထားပါသည်။

မိမိမြေပေါ်မှ ယခင်က မောင်းထုတ်ခံခဲ့ရသူများအပါ အဝင် ကျေးလက်ဒေသတွင် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေသူများ၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာအရ နေထိုင်ခဲ့သူများသည် ထိုမြေပေါ်တွင် ဆက်လက်နေထိုင်ခွင့်ရရန်နှင့် ကောင်းမွန် သော အနာဂတ်သစ်တစ်ရပ် ရရှိရန် နည်းလမ်းများ ရှာဖွေ နေဆဲဖြစ်သည်။ ဤမျှော်လင့်ချက်မှာ အင်မတန် နက်နဲလှပြီး ရှင်သန်နေသည်။ လွန်ခဲ့သော အချိန်များတွင် အခြား သူတစ်ဦး၏ အကျိုးအမြတ် အတွက် ဖိအားပေးခံရ၍ ကျွန်ုပ်တို့ မြေပေါ်က ဖယ်ခွဲခြင်းများ၊ ကျွန်ုပ်တို့ ဘဝ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရန် ဟု ဆိုသော အခြားတစ်စုံတစ်ဦး ၏ အမြင်များ၊ ချမှတ်ပြီးလမ်းစဉ်များကို လက်ခံရန် ဖိအားပေးမှုများ ရှိသော် လည်း ဆက်လက် ရှင်သန်နေဆဲဖြစ်သည်။ သို့သော် ယနေ့ ခေတ်ကာလတွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ အသံများ သည် အားပြင်း သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား ဦးစားပေးမှုများနှင့် တစ် ဖက်သတ်ဆန် အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆို သော ကောင်းမွန်သည့်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု ဟူသည့် သတ်မှတ်ချက်များအကြား တစ်စတစ်စ နှစ်မြုပ် ပျောက်ကွယ် လျက်ရှိသည်။

ယခုလက်ရှိ အချိန်အထိ ကျွန်ုပ်တို့ကဲ့သို့ ထိုမြေ ထိုရေ အင်းအိုင်နှင့် သစ်တောများ အား မှီခိုနေထိုင်ပြီး လုပ်ကိုင်စားသောက်လျက်ရှိသူများ၊ အဓမ္မ ရွှေ့ပြောင်းခြင်း ခံရသူများနှင့် ၎င်းတို့၏အသံများအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မရှိသေးပေ။ ဤသည်မှာ မျက်မှောက်ကာလ ပြုပြင်ပြောင်း လဲမှု၏ နှလုံးသားတွင် ကုစားမှုမရှိသေး အနာများရှိ သကဲ့သို့ အင်မတန်အကျဉ်းတန်သည့် အမှန်တရားတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ အနေနှင့် ဤအစီရင်ခံစာသည် ထိုအခြေအနေများကို ပြောင်းလဲပေးနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့် ပါသည်။

၂။ နောက်ခံ သမိုင်းကြောင်း

ဒေသခံပြည်သူများနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ နေထိုင် လာသူများသည် ၎င်းတို့နေထိုင်ရာ ဒေသ၏ ပထဝီ အနေ အထားများ၊ မတူကွဲပြားသော ဓလေ့ထုံးတမ်း အစဉ်အလာ များ၊ ဓလေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေများအရ မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းရှိ မြေ၊ ရေ၊ အင်းအိုင်နှင့် သစ်တောများအား စီမံခန့်ခွဲကာ ရှင်းလင်း နေထိုင်အသုံးပြုပြီး ကာကွယ်ခဲ့ကြသည်။ ထို အထဲတွင် ဒေသခံများ၏ သစ်တောများ၊ ရေအရင်းအမြစ်များ၊ စားကျက်မြေများ၊ ကုန်းတွင်းနှင့် ကမ်းရိုးတန်း ဝါးမွေးမြူ ရေးလုပ်ငန်းများ၊ တောင်ယာ စိုက်ပျိုးရေးခြံများ၊ တစ်သီး ပုဂ္ဂလပိုင်နှင့် ဒေသပိုင် ဥယျာဉ်ခြံများ၊ ရွှေ့ပြောင်းတောင် ယာစိုက်ပျိုးမြေများ၊ လယ်မြေ ယာမြေနှင့် (သန့်ရှင်းသော အထွဋ်အမြတ်ထားရာ သစ်တော၊ သချိုင်းမြေနှင့် ဓလေ့ ထုံးတမ်းများ အရ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ မြေနေရာများကဲ့သို့) ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုအတွက် ထားရှိထားသော မြေနေရာများ ပါဝင်သည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစ၍ မြန်မာအစိုးရသည် နိုင်ငံစီးပွားရေး လျှင်မြန်စွာ ဖွံ့ဖြိုးနိုင်ရန်အတွက် အရှိန်အဟုန်ဖြင့် လုပ် ဆောင်လျက်ရှိပြီး တစ်ချိန်တည်းမှာပင် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ အသီးသီးနှင့် အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်များ ရေးထိုးရေးကိုပါ စတင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် နိုင်ငံတကာ စီးပွားရေးအရ စိတ်ဝင်စားမှုများ ရှိလာသကဲ့သို့၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အထောက် အကူပြု နေရာများ သတ်မှတ်ပြီး ကြီးမားကျယ်ပြန့်သော နိုင်ငံတကာ ပို့ကုန်ဆိုင်ရာ စက်ရုံလုပ်ငန်းများ၊ အကြီးစား စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေး လုပ်ငန်း၊ အကြီးစား စွမ်းအင် ထုတ်လုပ်ခြင်းများနှင့် ကြီးမားသော အခြေခံ အဆောက် အအုံ ဆောက်လုပ်ရေး စီမံကိန်းများအတွက် အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသားများ နေထိုင်ရာ နယ်စပ်ဒေသများ တွင် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများအား ဆွဲဆောင်နိုင်ရန် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်လျက် ရှိသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ် မတ်လတွင် လယ်ယာမြေ ဥပဒေနှင့် မြေလွတ်မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းဥပဒေ များအား ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး မြေအသုံးချမှုပုံစံများအား ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ လယ်ယာမြေ ဥပဒေသည် မြေယာဈေးကွက်တွင် မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှု အထောက်အထားပြု၍ မြေဝယ်ယူခြင်း၊ ရောင်းခြင်းနှင့် လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်သည်။ သို့သော် မြေယာထွန်ယက်လုပ်ကိုင်နေသူ လူအများစုသည် လိုအပ် သော အထောက်အထား စာရွက်များ မရှိခြင်း၊ ရရှိရန်အတွက် ကြိုးပမ်းရင်း ရံဖန်ရံခါ အခက်အခဲများစွာနှင့် တွေ့ကြုံ နေကြရသည်။

ဒုတိယ ဥပဒေဖြစ်သည့် မြေလွတ် မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်း ဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ အစိုးရအနေနှင့် မှတ်ပုံတင်ထားခြင်း မရှိသော မြေများကို ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသို့ ခွဲဝေပေးနိုင်သည်။ ထိုဥပဒေ နှစ်ရပ်လုံးတွင် လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားများ၏ မြေယာ ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားထားခြင်း မရှိသည့်အပြင် မြေ၊ ရေ၊ အင်းအိုင်နှင့် သစ်တောများအား ဘုံပိုင် စနစ် နှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်း အရ စီမံခန့်ခွဲလုပ်ပိုင်ခွင့်စနစ် များကို အသိအမှတ်ပြုထားခြင်း မရှိပေ။ ရလဒ်အနေနှင့် တိုင်းပြည်အတွင်းတွင် ရှိသော တောင်ပေါ်ဒေသရှိ တိုင်းရင်း သားများအပါအဝင်တိုင်းပြည်အတွင်းလယ်ယာမြေ လုပ်ကိုင် သူ အများစုသည် ဤဥပဒေများ အောက်တွင် "ကျူးကျော် နေထိုင်သူများ" အဖြစ် ချက်ခြင်းပင် သတ်မှတ် ခံကြရသည်။

ယခင်က တပ်မတော်၊ တစ်ခါတစ်ရံ တပ်မတော်နှင့် နီးစပ်မှု ရှိသူများသည် မြေဧကပေါင်း များစွာကို အဓမ္မ သို့မဟုတ် ခြိမ်းခြောက်ပြီး သိမ်းယူခဲ့ကြသည်။ လူများသည် ၎င်းတို့၏ မြေပေါ်မှ မောင်းထုတ်ခံခဲ့ရပြီး ၎င်းတို့ နေထိုင်ရာ သစ်တောများ၊ ငါးမွေးမြူရေး နေရာများနှင့် အစဉ်အလာအရ သုံးစွဲခဲ့သော ရေအရင်းအမြစ်များ၏ ဝေးရာနေရာများသို့ မောင်းထုတ်ခံရပြီး နောက်ဆုံးတွင် ပြည်တွင်း နေရပ် ပျောက်သူများ သို့မဟုတ် ဒုက္ခသည်များအဖြစ် ဆိုးရွားသော အခြေအနေများနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရသည်။ ထို့ပြင် တိုင်းရင်း သား နယ်စပ် ဒေသများ အပါအဝင် အခြား နေရာများတွင်မူ အလွန်ဆိုးရွားသည့် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် စစ်အုပ်ချုပ်မှု စနစ်အောက်တွင် မြေယာစာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားမရှိပဲ အသုံးပြုနေထိုင်ကြသည်။ ယနေ့ ခေတ်ကာလတွင်မူ ယခင်က အာဏာချုပ်ကိုင်ထားသူများ အပါအဝင် အာဏာချုပ်ကိုင်သူ အသစ်များသည်လည်း အကြီးစား ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ရန်အတွက် တိုင်းပြည်၏ မြေနေရာပေါင်းများစွာကို သိမ်းယူကြပြီး ဒေသတွင်း နေထိုင်သူများကို မောင်းထုတ်လျက်ရှိသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၊ လယ်ယာမြေ အနည်းစုသာ ပိုင်ဆိုင်သူများနှင့် ကျေးလက်တောရွာတွင် နေထိုင်သူများမှာ ရိုးရာ အစဉ်အလာအရ နှစ်ပေါင်းများစွာ လုပ်ကိုင်ထိန်းသိမ်း ခဲ့သော မြေယာများအား ဆုံးရှုံးလျက်ရှိပြီး ဆိုးရွားသော အခြေအနေများသို့ တွန်းပို့ခံရလျက်ရှိသည်။ ပေါင်းလောင်း ရေကာတာ ဆောက်လုပ်ရန်အတွက် ဒေသခံ ရွာသား များအား ၎င်းတို့မြေအားစွန့်ခွာစေပြီး နေရပ်မှ မောင်းထုတ် ပြောင်းရွှေ့ခံရခြင်းမှာ ဥပမာပြနိုင်သည့် ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။

ဥပဒေ အသစ်များသည် အဓိကအားဖြင့် စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်ရရှိရန်အတွက်သာ ဖြစ်နေပြီး ထိုအတွက်

မြေသိမ်းမှုများဆက်လက်ဖြစ်ပွားစေသည်။ ဤကဲ့သို့ သိမ်းဆည်းရာတွင် ယခင်ကကဲ့သို့ ရွာသားများ ထွန်းယက် စိုက်ပျိုးနေသည့် မြေကိုပင် သိမ်းယူခြင်း မဟုတ်တော့ပဲ ဒေသခံများ၏ ရိုးရာဓလေ့အရ အသုံးပြုခဲ့ သော သစ်တော များ၊ အင်းအိုင်များနှင့် ရေအရင်းအမြစ်များ အပါအဝင် အစားသောက်နှင့် ဆေးဝါးပင်များ စိုက်ပျိုးထားသည့် ဥယျာဉ်ခြံများ၊ စားကျက်မြေများ၊ လူနေအိမ်များနှင့် အထွဋ် အမြတ်ထားရာ သန့်ရှင်းသော မြေများ ပါဝင်သည်။ ယနေ့ ခေတ်ကာလတွင်ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော မြေသိမ်းမှုများသည် ယခင်ကဖြစ်ခဲ့သော မြေနှင့် ပတ်သက်သည့် ပြဿနာများ အပေါ် လျင်လျင်မြန်မြန် ထပ်လောင်း ကျရောက်လျက်ရှိပြီး ပြဿနာများ ပိုမိုဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။

ဤကဲ့သို့ ဆိုးရွားသော အခြေအနေကို တွန်းလှန်ရန် အတွက် "ဒို့မြေကွန်ရက်" အား ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ "ဒို့မြေကွန်ရက်" သည် မတူကွဲပြား သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ပါဝင်သော အဖွဲ့ဖြစ်ပြီး ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး (၁၄)ခုမှ တောင်သူငယ်များ၊ ဒေသခံ တောင်သူ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထု အခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှု အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ဆက်စပ် လုပ်ဆောင်နေသော အဖွဲ့ပေါင်း (၆၀)ကျော် ချိတ်ဆက်ထားသည့် မြေယာ အရေးလှုပ်ရှားသော ကွန်ရက် တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်းတောင်၊ ရှမ်းမြောက်၊ မန္တလေး၊ မကွေး၊ စစ်ကိုင်း၊ ရန်ကုန်၊ ပဲခူး၊ ဧရာဝတီနှင့် တနင်္သာရီမှ ကိုယ်စားလှယ် ၁၅ ဦးနှင့် ကြီးကြပ် ဖွဲ့စည်းထားသည်။

တိုင်းပြည်အတွင်း ခိုင်မာသော ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် စစ်မှန်၍ တရားမျှတပြီး ရေရှည်တည်တံ့သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် မှုအတွက် အားထုတ်ကြိုးပမ်းမှုအပေါ် ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် ယုံကြည်မှုရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ အနေနှင့် လက်ရှိ ဒီမိုကရက် တစ် အသွင်ကူးပြောင်းမှု၏ စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ပြည်ထောင်စု သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစိုးရ၊ လွှတ်တော်နှင့် တရားရေး အဖွဲ့အစည်းတို့သည် အသေးစား လယ်မြေများ ပိုင်ဆိုင် သည့် လယ်သမားများ၊ ရေလုပ်သားများနှင့် အထူးသဖြင့် ကျေးလက်နေအမျိုးသမီးများ၊ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစု ရပ်ရွာလူထုများ၏ မြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်များအား ကာကွယ်၊ မြှင့်တင်၊ လေးစားပြီး ဖြည့်ဆည်း အားထုတ် လုပ်ဆောင် သွားရမည်ကို ယုံကြည်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် ထိုမြေပေါ်တွင် နေထိုင်ပြီး လုပ်ကိုင်မိမိခိုသူများ စောင့်ရှောက်သူများသည်သာ ထိုမြေကို ပိုင်သင့်သည်ဟု ယုံကြည်ပြီး မြေယာအများအပြား စုစည်း ခြင်း နှင့် မြေယာ ဈေးကစားခြင်းများကို ဆန့်ကျင် သည်။ ယခင်က ထိုမြေပေါ်တွင် နေထိုင် လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး လက်နက်

ကိုင် တိုက်ပွဲများ ကြောင့်သော် လည်းကောင်း၊ သဘာဝဘေး ကြောင့်သော်လည်းကောင်း ထိုကဲ့သို့ အလားတူ ကိစ္စရပ်များ ကြောင့် မြေကို စွန့်ခွာခဲ့ရသူများအား မြေ ပြန်လည်အစား ထိုးပေးခြင်း နှင့် မြေမဲ့ယာမဲ့များအား ပြန်လည် ခွဲဝေပေးခြင်း မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်သည်။ တိုင်းရင်းသားများနှင့် အခြား ဓလေ့ထုံးတမ်းများ ကျင့်သုံးသော ဒေသများ၏ မတူကွဲပြား သည့် ရိုးရာ ဓလေ့များနှင့် သင့်လျော်မှုရှိသည့် ဒီမိုကရေစီ နည်းလမ်းကျပြီး လူတိုင်းအတွက် တရားမျှတသော ဖယ်ဒရယ်စနစ်ကို အခြေခံသည့် မြေယာအသုံးချမှု မူဝါဒ တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်သည်။ "ဒို့မြေကွန်ရက်" အနေနှင့် ဤအရာများအား ရရှိရန်အတွက် အဆင့် အသီးသီးမှ အစိုးရ၊ လွတ်တော်၊ တိုင်းရင်းသားလက် နက်ကိုင်များနှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ခြင်း တွန်းအား ပေးခြင်း များကို ကြိုးစားဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ချိတ်ဆက် အဖွဲ့ဝင် တောင်သူလယ် သမားများ လိုအပ်သော သင်တန်းများနှင့် သတင်းအချက် အလက်များပေးအပ်ရန်အတွက် တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများ၊ ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာရှိ လူ့အခွင့်အရေး ကျွမ်းကျင် ပညာရှင်များနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် မြေသိမ်းခံ တောင်သူလယ်သမားများကို ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များလည်းတတ်စွမ်းသမျှ ချိတ်ဆက် ပံ့ပိုးလျက်ရှိသည်။ ထို့ပြင် ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် ဤ အဓိက ဖြစ်လာသည့် မြေယာပြဿနာအား ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်ရန် အတွက် အားလုံးပါဝင်ပြီး သတင်းအချက်အလက် အစုံ အလင်ရရှိသော ဖြစ်စဉ် တစ်ခုဖြစ်လာစေရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့လို အပ်သော စွမ်းရည်များအား မြှင့်တင်နိုင်ရန် အခြား တောင်သူလယ်သမားများ တိုင်းရင်းသား အဖွဲ့များနှင့် အတူ မြေယာဆိုင်ရာ ပြဿနာ ဖြေရှင်းရေး ယန္တရားများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ကြိုးစား ပံ့ပိုးလျက်ရှိသည်။

၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသားမြေအသုံးပြုမှု မူဝါဒ ရေးဆွဲခြင်းအား စတင်ခဲ့စဉ်က ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် ပါဝင် လုပ်ဆောင်နိုင်ခွင့်ကို ကြိုဆိုခဲ့သည်။ မျှတမှုမရှိသော အခြေ အနေများ ရှိသော်လည်း အစိုးရမှ တရားဝင် လူထုချပြ ဆွေးနွေးမှုများ မပြုလုပ်မီ ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် ထိုဥပဒေ မူကြမ်းကို အလျင်အမြင် လေ့လာခြင်း၊ သုံးသပ်ခြင်း၊ ဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ခြင်းနှင့် တုန့်ပြန်မှုများနှင့် အကြံ ပြုချက်များ ပေးပို့ခြင်းများအား ဆုံးဖြတ်လုပ်ဆောင် ခဲ့ကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် လူထု၏အတွေးအမြင်များနှင့် မတူခြားနားသော အဖွဲ့ဝင်များ၏ အသံများကို ကြားနိုင်ရန် အတွက် နိုင်ငံတစ်ဝှမ်း မတူညီသော နေရာများတွင် ဆွေးနွေးပွဲ ရှစ်ခု ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဤကဲ့သို့ ကိုယ်တိုင် စီစဉ်ခဲ့ သော ဆွေးနွေးပွဲများသည် သင့်တော်သည့် အခြေအနေတွင် ဖြစ်ခဲ့သည် မဟုတ်ပဲ အခက်အခဲကြားမှ လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်း

ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ကျွန်ုပ်တို့၏ တုန့်ပြန်မှုများ ကို ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် အစိုးရထံ ပေးပို့ခဲ့သည်။ အမျိုးသား မြေအသုံးပြုမှု မူဝါဒ ဖြစ်စဉ် အပြင် အခြား ထောင်ပေါင်းများစွာသော သဘာဝသယံဇာတ ဆိုင်ရာ ပြဿနာများမှာ ဖြေရှင်းမှုမရှိပဲ မြေယာပြဿနာ အသစ်များ သည်သာ နိုင်ငံအဝှမ်းတွင် ထပ်မံ ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိသည်။ ဤအစီရင်ခံစာ၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဒို့မြေကွန်ရက် အဖွဲ့ဝင်များမှ မြေသိမ်းမှုနှင့် ပတ်သက်၍ မည်ကဲ့သို့ တွေ့ကြုံ ခံစားခဲ့ရပြီး မည်ကဲ့သို့ ဆက်လက် ခံစားနေရသည်များကို ဝေမျှပေးရန်နှင့် အစိုးရအနေဖြင့် ထိရောက်မှု ရှိရှိ ဖြေရှင်းနိုင် မှုမရှိသေးကြောင်းကို ဖော်ပြရန်ဖြစ်သည်။

၃။ အစီရင်ခံစာ လုပ်ဆောင်ပုံနည်းလမ်းများ

ဤသုတေသန ပြုစုခြင်း၏ အဓိက ရည်မှန်းချက်မှာ ဒို့မြေကွန်ရက်နှင့် ချိတ်ဆက်နေသော ဒေသခံ ပြည်သူများ အနေနှင့် မြေသိမ်းမှုများကြောင့် မည်ကဲ့သို့ ကြုံတွေ့ ခံစား နေရသည်ကို ပြန်လည်အာရုံစိုက် လာရန်အတွက် ဖြစ်သည်။ ထိုအရာမှလွဲ၍ အခြား မည်သည့် ကိစ္စရပ်မှ ပါဝင်မှု မရှိပါ။ ဤအစီရင်ခံစာသည် မြေသိမ်းမှုကို အမှန်တကယ် တွေ့ကြုံ ခဲ့ရသူများအနေနှင့် ထိုမြေသိမ်းမှုအား မည်ကဲ့သို့ ရင်ဆိုင် ခဲ့ကြရသည်နှင့်မည်သည့်အရာများကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ခဲ့ကြ ကြောင်းကို ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ စုစည်း အသုံးပြုခဲ့သော နည်းလမ်းများမှာ (၁) စစ်တမ်းမေးခွန်းလွှာ ရေးသားခြင်း၊ (၂) ဒေသခံ သုတေသနပြုစုသူများကိုယ်တိုင် ပူးပေါင်းပါဝင်၍ လက်တွေ့ ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်း၊ (၃) အဖွဲ့လိုက် ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ (၄) အဓိက တစ်ဦးချင်းစီအား မေးခွန်းများ မေးမြန်းခြင်း နှင့် (၅) ပြန်လည်ဆန်းစစ်မှု အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများပြုလုပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

ဤသုတေသနပြုစုခြင်းကို ဒို့မြေကွန်ရက် အဖွဲ့ဝင်များ နေထိုင်လျက်ရှိသော (ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ မွန်၊ ချင်း၊ ရှမ်းတောင်ပိုင်းနှင့် ရှမ်းမြောက်ပိုင်း စသည့်) ပြည်နယ် ခြောက် ခုနှင့် (ရန်ကုန်၊ ပဲခူး၊ ဧရာဝတီ၊ မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်း၊ မကွေးနှင့် တနင်္သာရီ စသည့်) တိုင်းဒေသကြီး ခုနှစ်ခု တို့မှ မြို့နယ် ၆၂ ခုတွင် အကြံပြုချက်များ ရယူဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သတင်းချက်အလက် ကောက်ယူရန်အတွက် ဦးတည်ထားသည့် နေရာများကို စံနှုန်းသုံးခုပေါ် အခြေခံ၍ ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ၁) ထိုနေရာများ အားလုံးတွင် ပြည်သူများသည် မြေသိမ်းမှုကြောင့် ခံစား နေရသူများဖြစ်သည်။ ၂) စစ်တပ်တည်ရှိနေမှုနှင့် လုံခြုံရေး အတွက် စိုးရိမ်စရာ အနည်းငယ်ရှိသော်လည်း ဒေသခံ သုတေသနပြု အချက်အလက် စုဆောင်းသူများ အနေနှင့် ထိုနေရာများ တွင် လုံခြုံစွာဖြင့် သတင်းရယူနိုင်ရန်

ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည်ဟု ခံစားရသည့် နေရာများဖြစ်သည်။ ၃) ထိုနေရာများ သည် မြေယာပဋိပက္ခများအတွက် လက်တွေ့ကျသော အဖြေရှာမှုများ ချက်ခြင်း လုပ်ဆောင်ရန် အမှန်တကယ်ပင် လိုအပ်လျက်ရှိသည့် နေရာများဖြစ်သည်။

ဤသုတေသနပြုစုခြင်း၏ အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း၊ ပုံဖော်ခြင်းနှင့် လက်တွေ့လုပ်ဆောင်မှုများတွင် သုတေသနပြုစုရာ အရပ်တွင် နေထိုင်ပြီး ဒို့မြေကွန်ရက်နှင့် ချိတ်ဆက်လျက်ရှိသည့် အဖွဲ့အစည်း ၁၆ ဖွဲ့ နှင့် အခွင့်အရေးအတွက် တက်ကြွလှုပ်ရှားသော တောင်သူများလယ်သမားများ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် အဓိကချိတ်ဆက် အားထားသည့် ဒေသတွင်းနေထိုင်သူ ၂၆ ဦး၊ ဒေသတွင်း မေးခွန်းမေးမြန်းခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးသူ ၇၉ ဦး၊ ဒို့မြေကွန်ရက်မှ ဝန်ထမ်း ၂ ဦးနှင့် ပြည်တွင်း အကြံပေး ၂ ဦး ပါဝင်ခဲ့သည်။ ကွင်းဆင်း သုတေသန ပြုစုသူများကို ၎င်းတို့၏ ဒေသပိုင်းဆိုင်ရာ ဗဟုသုတရှိခြင်းနှင့် သတင်းအချက် အလက်ကောက်ယူခြင်း နှင့်ဆိုင်သည့် အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံပြီး ရွေးချယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကွင်းဆင်း သုတေသနပြုသူများသည် သုတေသနပြုသည့် ဒေသများမှ ဖြစ်ပြီး ဒို့မြေကွန်ရက်အဖွဲ့ဝင်များမှ ယုံကြည်အားထားရသူများ ဖြစ်သည်။ ဒေသတွင်းရှိ မြေယာအရေးအတွက် ပါဝင်သူများ စောင့်ကြည့် လေ့လာသူများဖြစ်သဖြင့် မိမိဒေသတိုက် ဖြစ်ပေါ်နေသော အကြောင်းအရာများနှင့် ဆက်လျဉ်း၍ အတွင်းကျကျ နားလည်မှုများရှိသည်။ ထိုအရာသည် မေးခွန်းဖြေကြားသူများအနေနှင့် မေးခွန်းများကို မှန်ကန်စွာ ဖြေကြားမှု မရှိခြင်း၊ မေးခွန်းမေးသူများကြားချင်မည့် အရာများကိုသာ ဖြေကြားခြင်း များကို ကာကွယ်ပေးပြီး သတင်းအချက်အလက်များ၏ အရည်အသွေးကို ပိုမို မြှင့်တင်နိုင်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ကွင်းပိုင်းလုပ်ငန်းများ မစခင် ရန်ကုန်တွင် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ သုံးခု ကျင်းပခဲ့သည်။ ပထမ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ဇူလိုင်လ၂၀၁၄ ခုနှစ် တွင် ကျင်းပခဲ့ပြီး ကွန်ရက်အတွင်းရှိ ဒေသခံ ကိုယ်စားလှယ်များမှ ဤသုတေသန လုပ်ငန်း၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ လုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်ရန် ပုံစံနှင့် သုတေသနပြုလုပ်မည့် ဒေသများကို တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ ဒုတိယ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ဩဂုတ်လ ၂၀၁၄ ခုနှစ် တွင် ကျင်းပခဲ့ပြီး ဒို့မြေကွန်ရက် စီမံခန့်ခွဲရေး ကော်မတီနှင့် ကွင်းဆင်း မေးခွန်း မေးမြန်း မည့်သူများသည် ပြည်တွင်း အကြံပေး နှစ်ဦးနှင့်အတူ သုတေသန စစ်တမ်းမေးခွန်းများနှင့် မေးခွန်းမေးရန် ဖြစ်စဉ်များကို ပုံဖော် ရေးသားခြင်း၊ ဦးတည်ထားသည့် သုတေသနလုပ်မည့် ဒေသများ အကြောင်း လေ့လာခြင်းနှင့် သုတေသနပြုလုပ်ရာတွင် တွေ့ကြုံရမည့် အတားအဆီး များနှင့် ထိုအရာများကို မည်ကဲ့သို့ ကျော်ဖြတ်ရမည် များကို

လေ့လာမှုများပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ဤအလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲ နောက်ဆုံးပိုင်း တွင် စမ်းသပ် လေ့လာခြင်းလုပ်ငန်းတစ်ရပ် ပါဝင်သည်။ ထိုစမ်းသပ်လေ့လာခြင်းအတွက် ဒေသခံ ကွင်းဆင်း မေးမြန်းမည့် ကိုယ်စားလှယ်များမှ သီလဝါ စီးပွား ရေးဇုံကြောင့် လယ်ယာမြေ ဆုံးရှုံးခဲ့ရသော ကျောက်တန်း၊ သန်လျင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးရှိ ရွာခြောက်ရွာ (အလွမ်းစု၊ ရေတွင်းကုန်း၊ ဖလမ်းရွာ၊ သီတာမြိုင်၊ အေးမြသီတာနှင့် မြိုင်သာယာရွာ) တွင် နေထိုင်သော တောင်သူ ၃၂ ဦးကို မေးခွန်းများမေးခဲ့သည်။ ဤအတွေ့ အကြုံကို အခြေခံ၍ ကျွန်ုပ်တို့ သတင်းအချက်အလက် ကောက်ယူရာတွင် တွေ့ကြုံလာနိုင်သည့် အတားအဆီး များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး စစ်တမ်း မေးခွန်းများကိုလည်း ပြန်လည် ဆန်းစစ်ခဲ့ကြသည်။ အောက်တိုဘာလ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပသည့် တတိယမြောက် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲတွင် ယခင် တက်ရောက်ခဲ့သူများ ပြန်လည် တွေ့ဆုံပြီး စစ်တမ်းမေးခွန်းများကို အဆုံးသတ်ခဲ့ကြသည်။

မေးမြန်းသည့် မေးခွန်းများသည် အောက်ပါ အချက် အလက်များကို အားလုံးခြုံငုံမိရန် ရေးဆွဲထားသည်။

(၁) မည်သူ၏ မြေယာများ အသိမ်းခံရသနည်း။ ပမာဏ မည်မျှနည်း။ မည်သည့် ပုံစံဖြင့် သိမ်းယူသနည်း။ (ထိုအထဲတွင် မြေပိုင်ရှင်များမှ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု စာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားရှိမရှိ ဆိုသည်ပါ ပါဝင်သည်။)

(၂) မည်သူ (သို့) မည်သည့်အဖွဲ့က သိမ်းယူခဲ့သနည်း။ မည်သည့်အတွက် သိမ်းယူခဲ့သနည်း။

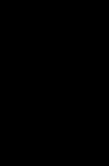
(၃) မြေသိမ်းမှုဖြစ်စဉ်မှာ မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပွားခဲ့ သနည်း။ (ထိုအထဲတွင် လွတ်လပ်သော ကြိုတင်အကြောင်း ကြားမှုရှိသော၊ သဘောတူညီမှု ရယူခြင်းရှိသော စသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအပြင် လျော်ကြေးငွေ ကိစ္စရပ်များလည်း ပါဝင်သည်။)

(၄) မြေသိမ်းမှုကြောင့် လူတစ်ဦးချင်းစီ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ အိမ်ထောင်မိသားစုများ မည်ကဲ့သို့ နစ်နာမှုများ ရှိသနည်း။

(၅) မြေသိမ်းမှုများနှင့် နစ်နာမှုများအပေါ် ၎င်းတို့အနေနှင့် မည်ကဲ့သို့ တုန့်ပြန်လုပ်ဆောင်ခဲ့သနည်း။

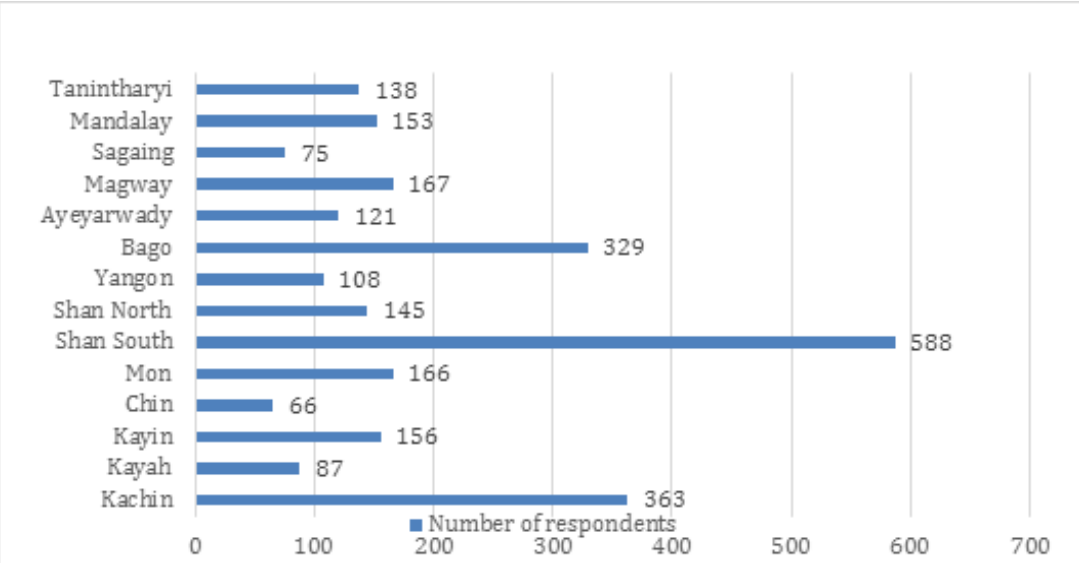
(၆) မေးခွန်းများဖြေကြားပေးသူများအနေနှင့် ထိုပြ သာနာများအားဖြေရှင်းပေးရန်အတွက် လိုအပ်သည့်အရာ များ ၎င်းတို့ဖြစ်စေချင်သည့် သဘောထားများ ကို မေးမြန်း ခြင်းများလည်း ပါဝင်သည်။

ကနဦး၌ ကျွန်ုပ်တို့ အနေနှင့် တစ်ရက်လျှင် မြေသိမ်းခံ ပြည်သူ ၃ ဦးမှ ၅ ဦးအထိ မေးခွန်းများ မေးမြန်းရန် အတွက် လျာထားသော်လည်း အချိန်အကန့်အသတ်နှင့် ကွင်းပိုင်း အခြေအနေ အခက်အခဲများ (ဥပမာ အထူးသဖြင့်

ကုန်းမြင့် ဒေသများရှိ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး အခက်အခဲများ)ကြောင့် မေးခွန်းမေးမြန်းသူများအား မူလ စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း ကျေးရွာများသို့ သွားရောက်ရန် ခက်ခဲပြီး အချို့ကျေးရွာများတွင် အစီအစဉ်ဆွဲထား သည့် အချိန်ထက် ပိုမိုကြာရှည်စွာ နေစေရန်အတွက် တွန်းအား ပေးမှုများရှိခဲ့သည်။ (ထိုအရာသည် အချိန်ဇယားအတိုင်း လုပ်ကိုင်ရမည့် ကျန်ရှိနေသည့် အစီအစဉ်များကိုပါ များစွာ ထိခိုက်မှုရှိစေသည်။) ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် မြေသိမ်းမှု ခံစား ရသူများစွာနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ရသော်လည်း များသောအားဖြင့် သုတေသနပြုစုသည့် နေရာဒေသများတွင် ကွင်းဆင်း မေးခွန်းမေးမြန်းသူများနှင့် ဖြေကြားသူများသည် ဒေသခံ အာဏာပိုင်များ၏ စောင့်ကြည့်ခြင်းကို ခံစားခဲ့ကြရသည်။ မေးခွန်းမေးသူများသည် တစ်ခါတစ်ရံ အစိုးရထံမှ ခွင့်ပြုချက် ရယူရပြီး တစ်ခါတစ်ရံတွင် စစ်တပ်၏ မေးမြန်းစစ်ဆေးမှုများ ခံခဲ့ရပြီး သူတို့၏ လှုပ်ရှားမှုများကိုလည်း စောင့်ကြည့်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ ထို့အပြင် မေးခွန်းများ မေးမြန်းနေစဉ် အချိန် အတွင်း အချို့ဒေသများတွင် ၎င်းတို့အား အစိုးရဝန်ထမ်းများမှ စောင့်ကြည့်ခဲ့ကြသည်။

ထိုကဲ့သို့သော အခြေအနေတွင် မေးခွန်းမေးမြန်းသူသာမက ဖြေကြားသူပါ သုတေသန ပြုနေသည့် အကြောင်းအရာအပေါ် ပွင့်လင်းစွာဆွေးနွေး ရန်နှင့် သတင်းအချက်အလက် ဝေမျှရန်အတွက် ကြောက်ရွံ့ ခဲ့ကြသည်။ သုတေသနပြုသူတစ်ဦး၏ ပြန်လည်ပြောပြချက် အရ "ကျွန်မ လယ်သမားတွေကို လယ်ထဲမှာ မေးခွန်းမေး နေတုန်း အစိုးရဝန်ထမ်းတစ်ယောက်က ဓါတ်ပုံရိုက် သွားတယ်။ အဲဒီနောက် ကျွန်မတို့ အဖမ်းခံရနိုင်ကြောင်း ခြိမ်းခြောက်ခံရသည်။" (အမျိုးသမီး သတင်းအချက်အလက် ကောက်ယူသူ၊ ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း၊ ဩဂုတ်လ ၂၂ ရက်နေ့တွင် မေးမြန်းခဲ့သည်။) ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် အခြေအနေတွင် မေးခွန်းဖြေကြားသူများပိုမိုပါဝင်နိုင်သော်လည်း နောက်ဆုံးတွင် တောင်သူ ၂၆၅၇ ဦးအား စစ်တမ်းမေးခွန်းမေးမြန်းခြင်းများပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ (ပုံ ၁)

ပုံ (၁)။ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးအလိုက် စစ်တမ်းမေးခွန်းဖြေကြားသူ အရေအတွက်

သတင်းအချက်အလက် ပြန်လည်ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ဆန်းစစ်ခြင်းတွင် အဆင့် နှစ်ဆင့် ပါဝင်သည်။ ပထမဆုံး အနေနှင့် စစ်တမ်းမေးခွန်းများကို ဇယားထဲတွင် ထည့်ပြီး အီလက်ထရောနစ် စနစ်ဖြင့် အားလုံးပါဝင်ပြည့်စုံ သော သတင်းအချက်အလက် တစ်စုံရရှိရန် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ သတင်းအချက်အလက်များ ထည့်သွင်းရာ တွင် ပြည်တွင်း သုတေသနအကြံပေး နှစ်ဦးမှ အချက်အလက်သွင်းသည့်သူ သုံးဦးမှာ ကွန်ပျူတာထဲသို့ ထည့်သွင်းရေးသားစဉ်တွင် လုပ်ဆောင်မှုအဆင့်များအား ကြီးကြပ်ခဲ့သည်။ ရရှိလာသော သတင်းအချက် အလက်များအား အိုင်တီ ပညာရှင် တစ်ဦး အကူအညီရယူ၍ စနစ်တကျ ထည့်သွင်းခဲ့ပြီး တင်ပြမှု ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ဆန်းစစ်ခဲ့သည်။ ဒုတိယအဆင့်အဖြစ် မေးခွန်းမေးမြန်းသူများနှင့် မတူညီသော နေရာဒေသများမှ မေးခွန်းဖြေကြားသူများ ပါဝင်သည့် ဦးတည်အုပ်စု အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲများတွင် ထိုရှာဖွေတွေ့ရှိမှုများအား ဖြည့်စွက် ဆွေးနွေး အတည်ပြုခဲ့သည်။ ဩဂုတ်လ၂၀၁၅ ခုနှစ် တွင် အချက်အလက် တွေ့ရှိချက်များအား ဆန်းစစ်အတည်ပြု သည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ခြောက်ခုအား ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ထို အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတစ်ခုချင်းစီတိုင်းတွင်တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အသီးသီးရှိ မေးခွန်းမေးမြန်းသူများ နှင့် မေးခွန်း ဖြေကြားသူအချို့တို့ ပါဝင်ခဲ့သည်။

ထို အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများမှာ ၁) ရန်ကုန် (၂ဦး)၊ ပဲခူး (၅ ဦး) နှင့် ဧရာဝတီ (၈ ဦး) တို့ ပါဝင်သော ရန်ကုန်မြို့တွင်ပြုလုပ်သည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ (၂) ကယားပြည်နယ်မှ တက်ရောက်သူ ၁၂ ဦးပါဝင်သည့် လွိုင်ကော်မြို့ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ (၃) တနင်္သာရီ တိုင်း ဒေသကြီးမှ တက်ရောက်သူ ၄၄ ဦး ပါဝင်သည့် မောင်းမကန် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ (၄) ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ပိုင်းမှ တက်ရောက်သူ ၂၇ ဦးပါဝင်သည့် အောင်ပန်း အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲ (၅) ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းမှ တက်ရောက်သူ ၃၀ ဦး ပါဝင်သည့် လားရှိုး အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ (၆) ကချင် ပြည်နယ်မှ တက်ရောက်သူ ၃၅ ဦး ပါဝင်သည့် မြစ်ကြီးနား အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ တို့ဖြစ်သည်။

ဖော်ပြပါအလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲတစ်ပွဲစီတွင်

- (၁) သမိုင်းကြောင်း၊ နောက်ခံ အကြောင်းအရာ၊ ရည်မှန်းချက် နှင့် သုတေသန လုပ်ငန်းစဉ်အား ပြန်လည် ဆန်းစစ်ခြင်း
- (၂) သုတေသန စာတမ်းပုံစံ နှင့် သတင်း အချက် အလက် မှန်ကန်မှု၏ အရေးပါမှုအား ပြန်လည် သုံးသပ်ခြင်း
- (၃) သုတေသန စာတမ်း မူကြမ်းအား တင်ပြခြင်း၊
- (၄) မတူကွဲပြားသည့် သုတေသနပြုစုရာ ဒေသ များမှ တက်ရောက်သူများနှင့် ပဏာမ ရှာဖွေတွေ့ရှိချက် များအား အတည်ပြုခြင်း၊ (၅) ယခင်က စုဆောင်းထားခဲ့သည့် သတင်းအချက်အလက်များအား နက်နဲမှုရှိစေရန် အသေး စိတ်ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ကနဦးရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များအား

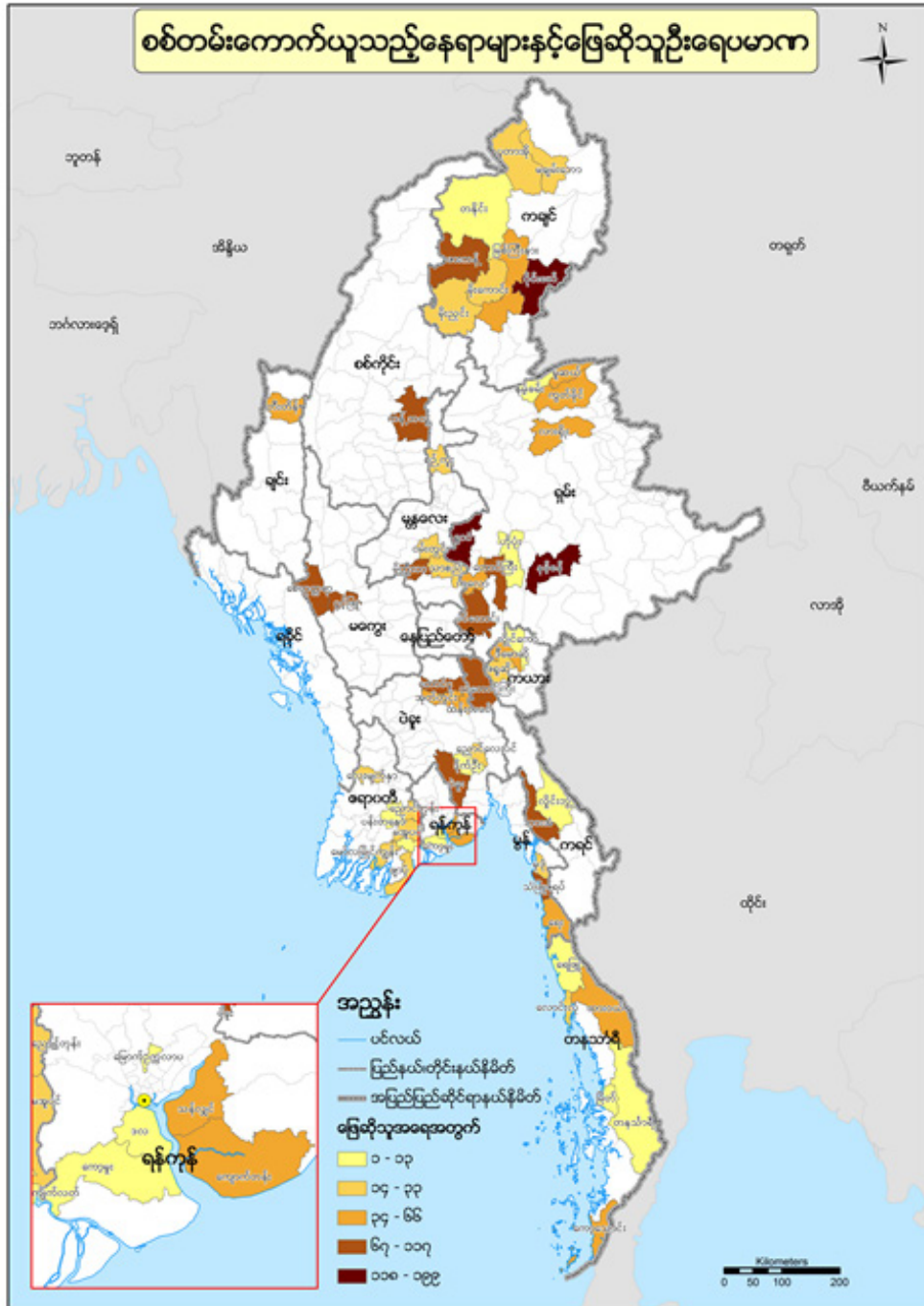
အဓိပ္ပာယ်ဖော်ဆောင် ဆွေးနွေးခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် မြေသိမ်းခံရမှု ကိစ္စ တစ်ခုချင်း စီအတွက် လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ သက်သေခံ ထွက်ဆိုမှုများမှစ၍ ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များအား အတည်ပြုခြင်း အသေးစိတ် လေ့လာခြင်းများကို ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဩဂုတ်လနှင့် အောက်တိုဘာလများကြားတွင် ကွင်းပိုင်း ဦးတည်ထားရှိသူ ၁၅ ဦးနှင့် တယ်လီဖုန်း အားဖြင့် ဖြည့်စွက် ဆက်သွယ်မေးမြန်းခြင်းများပြုလုပ်ခဲ့ပြီး အတည်ပြုဆွေး နွေးသည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများတွင် တက်ရောက်သူများမှ ၇၈ ဦးအား (၆၁ ဦးအား ဝီဒီယိုကင်မရာဖြင့် မှတ်တမ်းတင် မေးမြန်းခဲ့ပြီး ၁၇ ဦးအား အသံဖမ်းမေးမြန်းခြင်း) ဖြည့်စွက် မေးခွန်းများလည်း မေးမြန်းခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် မေးခွန်း မေးမြန်းခဲ့သူ စုစုပေါင်း ၉၃ ဦးပါဝင်သည်။

၄။ သုတေသန လေ့လာသည့် နေရာ နှင့် အကန့်အသတ်များ

ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း အသီးသီးရှိ ဒီမိုကရေစီရက်မှ အဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် မြေယာသိမ်းယူမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး မည်ကဲ့သို့ တွေ့ကြုံခံစားနေကြရသည်ကို သိရှိစေရန်နှင့် လူတစ်ဦး (သို့မဟုတ်) အရပ်ဒေသ တစ်ခုတွင် ကြုံတွေ့ ခံစားနေရမှုများသည် အခြား သူတစ်ဦး (သို့မဟုတ်) နေရာဒေသတွင် ခံစားနေရသည်များနှင့် တူညီမှုများ (သို့မဟုတ်) ခြားနားချက်များကို သိရှိစေရန်အတွက် ကွန်ရက် ချိတ်ဆက်အဖွဲ့ဝင်များရှိသည့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများကို ထည့်သွင်းထားပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ အနေနှင့် မေးခွန်းဖြေကြားသူများကို ရွေးချယ်ရာတွင် လက်ရှိ ကွန်ရက်တွင်း အဓိက ချိတ်ဆက်ထားသော ဒေသခံ ကိုယ်စားလှယ် များ၏ ချိတ်ဆက်ရွေးချယ်မှုကို အခြေခံ ထားခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် စံသတ်မှတ်၍ ရွေးချယ် သွားခြင်း၊ သို့မဟုတ် စစ်တမ်းမေးခွန်းများကို ဖြေကြားသည့် ဒေသရှိ လူဦးရေကို အခြေခံ၍ ရွေးချယ်ထားခြင်း မဟုတ်ပါ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များမှာ ဤလေ့လာမှုတွင် သဘောတူညီ၍ ပါဝင်ထားသည့် ဒေသခံများ ၏ အတွေ့ အကြုံများနှင့် ယူဆချက်များသာဖြစ်သည်။ ထိုထက် မပို သလို ထိုထက်လည်း မနည်းပါ။ ဒေသတစ်ခုစီတိုင်းတွင် ကျွန်ုပ်တို့မှ မြေသိမ်းမှုအား တိုက်ရိုက် ခံစားရသည့်သူများကို ရွေးချယ်ပြီး မြေသိမ်းမှု မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့သည်၊ မြေယာများ မည်ကဲ့သို့ အသိမ်းခံခဲ့ရသည်၊ မည်သည့်အချိန်တွင် မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်ခဲ့သည်၊ မြေမည်မျှ အသိမ်းခံရပြီး မည်သူမှ သိမ်းခဲ့သည်၊ မြေသိမ်းမှုကြောင့် ၎င်းတို့အနေနှင့် မည်ကဲ့သို့ နစ်နာခံစားခဲ့ရသည်နှင့် ထိုအခြေအနေကို ၎င်းတို့အနေဖြင့် မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲရန် ကြိုးစားခဲ့သည်များ ကိုမေးမြန်း ခဲ့သည်။ ထိုအတွေ့အကြုံတစ်ခုစီမှ မည်သည့်အရာများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး မည်သည့်အရာများ မဖြစ်ခဲ့သည်ကို ဖော်ထုတ် ထားပါသည်။

ပုံ ၂။ သုတေသနပြုထားသော ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် မြို့နယ်များ၊ ဖြေဆိုသူဦးရေပမာဏ

၅။ ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များ

၅.၁။ ပုံစံအမျိုးမျိုးသော မြေသိမ်းမှုများနှင့် မတရားမှုများ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေသိမ်းမှုများသည် ပုံစံတစ်ခုတည်း မဟုတ်ဘဲ ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ အနေဖြင့် ကျယ်ပြန့်သော ပုံစံ သုံးရပ်ကို ရှာဖွေ တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။

အမျိုးအစား ပုံစံ ၁။ မြေသိမ်းယူခြင်း၊ လုပ်အား မပါ

အချို့သော မြေသိမ်းမှုတွင် ဒေသခံများအား ၎င်းတို့ ပိုင်ဆိုင်သောမြေမှ လုံးဝ နှင်ထုတ်လိုက်သည့် ပုံစံ ဖြစ်သည်။ အသေးစိတ်ဖော်ပြရလျှင် ရွာသားတစ်ဦးက ပြောကြားသကဲ့သို့ "သူတို့ က ဟေ့ခုတ် ကျေးရွာမှ မြေကို သိမ်းပြီး စိုက်ပျိုးရေးတွေ လုပ်တယ်။ တိုင်ပင်တာတွေ ဆွေးနွေးတာတွေ ဘာမှ မရှိဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ကျွဲတွေ နွားတွေ က သူတို့ သိမ်းထားတဲ့ မြေထဲဝင်မိရင်တောင်

သူတို့ က ပြန်ပြီးတော့ ဒဏ်ရိုက်သေးတယ်။" (လယ်သမား တစ်ဦး၊ ဟေ့ခုတ်ကျေးရွာ၊ အင်မိန်းဟိုကျွန်း ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကွတ်ခိုင် မြို့နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်။ ၂၅ ရက် သြဂုတ်လ ၂၀၁၅ တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်) ထိုကဲ့သို့ မြေသိမ်းမှုကြောင့် လယ်သမားများမှာ လုံးဝ လယ်ယာပိုင်ဆိုင်မှု မရှိတော့ဘဲ ၎င်းတို့ ၏ အနာဂတ် မျှော်မှန်းချက်များလည်း ပျောက်ဆုံးသွားရသည်။

နောက်ထပ် တူညီသော ဥပမာ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုမှာ ကယားပြည်နယ် ဖရူဆို မြို့နယ်တွင် ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် စစ်တပ်က မြို့မကျေးရွာ ပိုင်ဆိုင်သော မြေများ အပါအဝင် မြေဧက ၄၀၀ ကို သိမ်းယူခဲ့သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ် တွင် စစ်တပ်မှ ဆိုလျားကူး ရွာသားများ၏ လယ်ယာမြေများ အပါအဝင် ကျေးရွာပိုင်မြေ ဧက ၅၀၀ အား ထပ်မံတိုးချဲ့ သိမ်းယူခဲ့သည်။ ထပ်မံသိမ်းယူလိုက်သော လယ်မြေများ အတွက် တာဝန်ရှိသော စစ်တပ် အရာရှိက ထိုမြေများသည် လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၂၀ ကျော်၊ ၁၉၉၄ ခုနှစ်ကတည်းက သိမ်းယူထားသော မြေများဖြစ်သည်ဟု ပြောကြား လိုက်သောကြောင့် ရွာသားများပင် အံအားသင့်ခဲ့ရသည်။ အဆိုပါ သိမ်းယူမှုသည် ဒေသခံရွာသားများ၏ တစ်ဦးချင်း နှင့် ဒေသတွင်း စုပေါင်း လုပ်ဆောင်လာသည့် နှစ်ပေါင်း ၂၀ ခန့် ရင်းနှီးထားရသော လုပ်အားများ အသိပညာများ အချိန်များ၊ ငွေများ နှင့် ခွန်အားစိုက်ထုတ်မှုများ အစရှိသည် တို့ကိုပါ ခိုးယူလိုက်သည့် သဘောဖြစ်သည်။

နောက်ထပ်ဖြစ်စဉ် တစ်ခုမှာ စားကျက်မြေဖြစ် ထားရှိသော ရွာသားများမှီခိုနေသည့် ၊ နောင်တချိန်တွင်

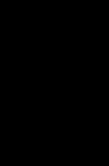
ရွာကိုချဲ့ထွင်ရေးတွင် သုံးနိုင်သော မြေများကို သိမ်းယူ သွားခြင်း ဖြစ်သည်။ "လက်ရှိ ခုနေထိုင်နေတဲ့ ရွာမှာ အိမ်သာ ဆောက်ဖို့ အတွက်တောင် မြေမရှိတော့ဘူး။ ရေတွင်း ဆောက်ဖို့လည်း မရှိတော့ဘူး။ မိသားစု ၃ စု က တစ်အိမ် တည်းမှာ စုပြီးနေရတယ်။ ခွဲပြီးနေလို့ မရဘူး။ ရွာက တည်ရှိခဲ့တာ ၄၈ နှစ်လောက် ရှိနေပြီ။ စားကျက်မြေက ကျွန်တော်တို့အတွက် စားစရာရှာဖို့ အဓိက နေရာတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ သဘာဝအတိုင်း ပေါက်နေတဲ့ ရာသီပင် ၁၄ မျိုး လောက် ရှိပါတယ်။ အဲဒီ အပင်တွေကို ဘယ်သူကမှ စိုက်ပျိုး စရာ မလိုပါဘူး။ ခုတော့ ကျွန်တော်တို့ စားကျက်မြေထဲကို ဝင်လို့ မရတော့ပါဘူး ခြံစည်းရိုးတွေ ခတ်လိုက်လို့ ဖြစ်တယ်။" (ဦး -----၊ (ကျား)၊ ကမ္ဘီး နှစ်ပင်ကျေးရွာ၊ မောင်းမကန် ၅ ရပ်ကွက်၊ လောင်းလုံမြို့နယ်၊ တနင်္သာရီတိုင်း။ ၁၉ ရက် သြဂုတ်လ ၂၀၁၅ တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်) ရွာသားများအတွက် အစားအစာ လုံလောက်မှုနှင့် ဒေသတွင်း အနာဂတ် ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် မျှော်လင့်ချက်တွေ အားလုံးဟာ မြေသိမ်းခံရမှု နှင့် အတူတူ လွင့်ပါသွားခဲ့သည်။

အမျိုးအစား ပုံစံ ၂။ မြေယာ နှင့် လုပ်အားကို သိမ်းယူခြင်း

အချို့သော မြေသိမ်းမှုများတွင် မြေယာသိမ်းယူခြင်း သာမက တောင်သူလယ်သမားများအား အသစ်သော စီးပွားရေး အမြတ်ထုတ်မှုများဖြင့် အသုံးချခဲ့သည်။ မူလ လုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူလယ်သမားများ အား မြေ သိမ်းယူပြီးနောက် ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခွင့် ရှိစေပြီး ငှားရမ်းခ (သို့မဟုတ်) သီးစားခ အား သိမ်းယူသော မြေ တွင် လုပ်ကိုင်သည့်အတွက် ပေးစေခဲ့သည်။ အနှစ်ချုပ်အားဖြင့် မြေသိမ်းယူသူများအား မိမိအသိမ်းခံရသည့် မြေပေါ်တွင် လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးရသည့်အပြင် မူလ လွတ်လပ်စွာ လုပ်ကိုင် နေသော တောင်သူလယ်သမားများမှာ လုပ်အားခမရသော မြေငှား ဘဝ သို့ရောက်သည့်အပြင် မိမိမြေပေါ်တွင် လုပ်ကိုင် ရန် သီးစားခပင် ပြန်လည် ပေးရသည်။ မြန်မာ ဂိုးလ်စတား ကုမ္ပဏီ ပါဝင်ပတ်သက်သည့်အခြေအနေ (ဖြစ်စဉ်-၁) ဖော်ပြထားပါသည်။ အစိုးရ အာဏာပိုင်များ၏ ထောက်ခံ အားပေးမှုဖြင့် ကုမ္ပဏီမှ မြေယာများကို သိမ်းယူသည့် အပြင် ယခင်က လွတ်လပ်သော လယ်သမားများကို ပါ အကျိုး အမြတ်ခွဲယူရသော လယ်လုပ် သူရင်းငှားဘဝ သို့ ပြောင်းလဲလိုက်ပါသည်။

ဖြစ်စဉ် ၁ ၊ မြန်မာ ဂိုးလ်စတား ကုမ္ပဏီ

၁၉၉၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၉ အတွင်း မြန်မာ ဂိုးလ်စတား ကုမ္ပဏီသည် ဧရာဝတီတိုင်း၊ မအူပင်မြို့နယ်၊ ထိန်ငူကျေးရွာ၊ ကဝက်ကင်း နှင့် အရှေ့တာပတ် ကျေးရွာအုပ်စုများတို့ရှိ မြေဧက ၅၁၉၅ ခန့်အား စိုက်ပျိုးရေးစီမံကိန်း လုပ်ပိုင်ခွင့်၊

ခွင့်ပြုချက် ရရှိခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ကုမ္ပဏီ မှ ထိုလယ် မြေများပေါ်တွင် လုပ်ကိုင်ရန် ဒေသခံ လုပ်ကိုင်နေသော လယ်သမားများ အား တဧကလျှင် စပါး (၇) တင်း ပေးစေပြီး ၂၀၁၃ ခုနှစ်အထိ ပြန်လည် အငှားချထားခဲ့သည်။ ထို့ နောက် ၂၀၁၄-၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကုမ္ပဏီမှ သီးစားပေးချေရန် ပျက်ကွက်သည့် အတွက် ရွာသား ၃၀ ကို ကုမ္ပဏီ က တရား စွဲဆိုခဲ့သည်။ ၂၀၀၆ - ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် မည်သည့် စီမံကိန်းမှ မစတင်နိုင်သည့် အတွက် မြေဧက ၂၂၀၉ ဧကကို ပြန်လည် ပေးအပ်ခဲ့သည် ဆိုသည်။

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသခံ မြေယာ အငြင်းပွားမှု ကူညီဖြေရှင်းရေး ကော်မတီ က သိရှိခဲ့ရသည်မှာ ကုမ္ပဏီကို မေးမြန်းသော အခါမှ အချို့ မြေများကို ပြန်လည် ပေးအပ် ခဲ့ကြောင်း သိရှိရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒေသခံ ကော်မတီမှ အစိုးရ ဌာနများကို မေးမြန်းသော အခါ ၎င်းဌာနများက မည်သည့် မြေနေရာများကို ပြန်လည် ပေးအပ်ခဲ့ခြင်းအား မသိရှိဘဲ ပြန်လည်စစ်ဆေးပေးမည် ဟုသာ အကြောင်းပြန်ခဲ့သည်။ စက်တင်ဘာလ ၂၀၁၅ ခုနှစ် တွင် ရွာသားများနှင့်

ဒေသတာဝန်ရှိသူများ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ရာ ကုမ္ပဏီက ငါးမွေးမြူရေးကန်များ ပြုလုပ်ရန် အတွက် ၆၄၄.၃၀ ဧကသာ သိမ်းယူမည် ဖြစ်ပြီး ကျန်မြေများကို ပြန်လည် ပေးအပ်သွားမည် ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ သို့သော် လည်း သိမ်းထားသည့် မည်သည့်လယ်မြေ မည်သူ့ လယ်မြေများကို မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည် ပေးအပ်သွားမည် ဆိုသောအချက်ကို ရှင်းလင်းစွာ ပြောဆိုသွားခဲ့ခြင်း မရှိချေ။#

ဖော်ပြပါ အခြေအနေများသည် မြေယာ သိမ်းယူ ခံရသည့်အပြင် အသိမ်းခံရသော လယ်သမားများမှာ လွတ်လပ်မှု တရားမျှတမှု မရှိသော "မြေရှင်-မြေငှား" အစီအစဉ်များ အောက်သို့ ရောက်ရှိ သွားခြင်းဖြစ်သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အသိမ်းခံလိုက်ရသော လယ်မြေတွင် လုပ်ပိုင်ခွင့် အတွက် သီးစားခ မပေးနိုင်သော လယ်သမား များကို ပြန်လည် တရားစွဲဆိုသည့် အခါတွင် တတိယမြောက် တရားမျှတခြင်းမရှိသည်ကို ဆက်လက်တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။ ကုမ္ပဏီက ရွာသားများ ၏ ဖိအားပေး တောင်းဆိုမှုကြောင့် အချို့မြေများကို ပြန်ပေးရန် ပြောဆိုလာသော်လည်း မည်သည့်အချိန်တွင် မည်သူ့၏ လယ်မြေများကို မည်သည့် ပုံစံ နည်းလမ်းများဖြင့် ပြန်ပေးမည် ဆိုသည်ကို ဖော်ပြခဲ့ခြင်း မရှိသောအခါ ချမှတ်ထားသော ဥပဒေ၏ တိကျခိုင်လုံမှု မရှိခြင်းသည် ပို၍ ပေါ်လွင်လာသည်။ ကုမ္ပဏီ၏ အကျိုး စီးပွားအတွက် ကုမ္ပဏီမှ လိုသလိုသုံးနိုင်သော ဥပဒေများကို အသက်သွင်းလာခြင်းမှာ ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံများရှိ ဥပဒေစိုးမိုးမှု

ဟူသော သဘောနှင့် ကွာခြားလျက်ရှိနေသည်ကို တွေ့မြင် ရသည်။

အမျိုးအစား ပုံစံ ၃၊ အမျိုးအစား ၁ နှင့် ၂ ကို ပေါင်းစပ်ထားသည့် ပုံစံ

တစ်ချို့သော မြေသိမ်းမှု ကိစ္စရပ်များတွင် အထက်ဖော်ပြပါ အသုံးပြုခဲ့သော မြေသိမ်းမှုပုံစံနှစ်မျိုးကို ပေါင်းစပ်ထားသည်။

ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ပိုင်း တွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သော ကိစ္စရပ်တစ်ခုတွင် (တောင်ကြီး ခရိုင်၊ ဟိုပုံး မြို့နယ်၊ မြို့ဦးကွက်သစ် နယ်မြေ ၃ နှင့် ၄၊ တောင်ရပ်ကွက်မှ ကုလားကုန်းရှိ နယ်မြေ ၅) မြေယာ နှင့် လုပ်အားကို သိမ်းယူသော ဖြစ်ရပ်မှ နေ၍ နောက်ပိုင်းတွင် မြေသိမ်းမှု လုံးလုံး အဖြစ်ပြောင်းလဲသွားခဲ့သည်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် ရွာသား များ၏ လယ်မြေ ၈၅ ဧက ခန့်အား စစ်တပ်က သိမ်းယူခဲ့သည်။ ထို့ပြင် အသိမ်းခံလိုက်ရသော မြေများ ထဲတွင် ရွာသားများ သောက်သုံးရေ ရယူသည့် သဘာဝ စမ်းရေတွင်း တစ်ခုလည်း ပါသွားခဲ့သည်။ ထုံးစံအတိုင်း

စစ်တပ်ဘက်မှ ရွာသားများ အား ထိုလယ်မြေများတွင် ဆက်လက်လုပ်ကိုင်လိုပါ နှစ်စဉ် သီးစားခ ပေးမှသာ ခွင့်ပြုသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ၂၀၁၂ ခု မတ်လ၌ တပ်မတော် ကွန်ပျူတာနှင့် နည်းပညာ သင်တန်းကျောင်း မှ ရွာသား များကို အဆိုပါ မြေများတွင် ဆက်လက် လုပ်ပိုင်ခွင့် မရှိတော့ကြောင်း ပြောဆိုခဲ့သည်။

နောက် ဥပမာ တစ်ခုမှာ ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်း တွင် ၂၀၀၁ -၂၀၀၂ ခုနှစ်၌ ကွတ်ခိုင်မြို့နယ် တာမိုးညိုမြို့ ရပ်ကွက် ၆ ရှိ တောင်ပေါ်ဒေသ လက်ဖက် စိုက်ခင်း ဧက ၃၀၀ ကျော်ကို စစ်တပ်ပိုင်မြေ အဖြစ် သိမ်းယူခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ပိုင်မြေဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုသော်လည်း အဆိုပါ ဒေသတွင် စစ်တပ် များ မရောက်လာမီ အချိန်ကတည်းကပင် ရွာသားများက ထိုမြေများပေါ်တွင် လုပ်ကိုင်လာခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာမြင့်နေပြီ ဖြစ်သည်။ အစပိုင်းတွင် မူလ တောင်သူများအား သိမ်းယူထားသော မြေ ပေါ်တွင် သီးစားခ သတ်မှတ်ပြီး ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် စစ်တပ်မှ သိမ်းထားသော မြေနေရာများတွင် ဒေသခံတောင်သူများအား လုံးဝ လုပ်ကိုင်ခွင့်မပေးပဲ ဖယ်ရှားခဲ့ပြီး တောင်သူများအစား လက်ဖက်ခြံစိုက်ပျိုးရေးအလုပ်များအားအောက်ခြေစစ်သား မိသားစုများ အား လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးခဲ့သည်။ အဆိုပါ စည်းမျဉ်း အသစ်ကို ခြိမ်းခြောက်မှုများ ဖိအားပေးမှုများ ဖြင့်

ဖော်ဆောင် ခဲ့သည်။ ရွာသားတစ်ဦးမှ ပြန်လည် ပြောပြချက် အရ ၂၀၁၄ ခုနှစ် မှာ သူတို့က လက်ဖက်စိုက်ခင်းတွေထဲကို ထပ်မလာတော့ဖို့နဲ့ လက်ဖက်ရွက်တွေကို ထပ်မရူးတော့ဖို့ ခြိမ်းခြောက်ပြီး ပြောတယ်။ ဒီစိုက်ခင်းတွေကို ထပ်မငှား တော့ဘူး၊ ထပ်လာပြီး လက်ဖက်ခူးရင် ပြဿနာ ဖြစ်မယ်ဆိုပြီး ခြိမ်းခြောက်တယ်။ မှားယွင်း ပစ်ခတ်မိရင် အားလုံးအတွက် မကောင်းဘူး။ အခုဆို ဒေသခံ တောင်သူ တွေက ကြိုရာ အလုပ်ပဲ လုပ်နေကြရတယ်။ (မြေသိမ်း ခံရွာသားတစ်ဦး၊ ရပ်ကွက် ၆ တာမိုးညို မြို့၊ ကွတ်ခိုင်မြို့နယ်။ ၂၅ ဩဂုတ်လ ၂၀၁၅ တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်)

တခါတရံတွင် မြေသိမ်းခံ တောင်သူလယ်သမား များမှာ ငှားရမ်းသူအဖြစ် ထိုမြေပေါ်တွင် ဆက်လက် နေထိုင်ခွင့် ရသည်။ သို့သော် ငှားရမ်းခ (သို့) သီးစားခ မပေးနိုင်သော တောင်သူလယ်သမားများမှာ မြေမှ ဖယ်ရှား ခံခဲ့ရသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်စဉ်များသည် တနင်္သာရီတိုင်း၊ ထားဝယ် မြို့နယ်ရှိ သပြေချောင်းရွာ နှင့် ဇဟာ ရွာများတွင် ၁၉၉၀ ခု နှင့် ၁၉၉၄ ခုနှစ်ကြားတွင် စစ်တပ်က ရွာမြေများကို အဓမ္မ သိမ်းယူခဲ့ပြီးနောက် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ရွာသားများက ပြောကြားသည်မှာ စစ်တပ်က ၎င်းတို့ ကို ကြိုတင် အသိပေးခြင်း မရှိ၊ မည်သည့် စာရွက်စာတမ်း အထောက်အထားမှ မပါဘဲ သိမ်းယူခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောခဲ့သည်။ ထို့နောက် စီမံကိန်းအကြောင်းပြ သိမ်းယူခွဲ သော်လည်း အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်ခြင်းမရှိပဲ။ ထို သိမ်းယူထား သော လယ်မြေများကို ငှားရမ်းခ ပေးနိုင်သော ရွာသားများသို့သာ ပြန်လည်လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးခြင်းနှင့် ထိုရွာမှ မဟုတ်သော အခြားသူများကို မြေအငှားချ လုပ်ကိုင် စေမှုများသာ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ မြေငှားခ မပေးနိုင်သော လယ်သိမ်းခံရွာသားများမှာ အတင်းအဓမ္မ ဖယ်ရှား ခံခဲ့ရ သည်။ တချို့ မှာ ကော့သောင်းမြို့၊ တစ်ချို့မှာ ထိုင်းနိုင်ငံ နှင့် တချို့ မှာ အလုပ်အကိုင် ရနိုင်သော နေရာများသို့ အလုပ် ပြောင်းရွှေ့လုပ်ခဲ့ရသည်။

တောင်ကြီးမြို့နယ်၊ နမ်းဆီး ကျေးရွာအုပ်စုတွင် ၂၀၀၄ ခုနှစ်၌ အစိုးရ အာဏာပိုင်များနှင့် ရုရှားကုမ္ပဏီ တစ်ခုတို့က ပင်းပက် သံမဏိ စက်ရုံ ဆောက်လုပ်ရန် စတင်ခဲ့ကြောင်းရွာသားများမှ ယေဘုယျ သိရှိကြသည်။ ထိုအတွက် အစိုးရ က ဧက ၄၀၀၀ ခန့် ကို ၂၀၀၄ ခုနှစ် တွင် သိမ်းယူခဲ့ပြီး ကျောင်းနှင့် ရေတွင်းများ ဆောက်လုပ် ပေးမည် လျှပ်စစ်မီး ရရှိစေရန်လည်း ဆောင်ရွက်ပေးမည် သာမက စက်ရုံတည်ဆောက်ပြီးပါကလည်း အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းအသစ်များ ပေါ်ပေါက်လာမည်ဟုလည်း ၎င်း တို့အားပြောကြားခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ သို့သော်လည်း တကယ့်လက်တွေ့တွင် ရွာသား ၅၀၀ အတွက် ရေတွင်း နှစ်တွင်းသာ တူးပေးခဲ့ပြီး ရေမှာလည်း သန့်စင်မှု မရှိချေ။ ဒေသတစ်ခုလုံးအတွက် နေရောင်သုံး ဆိုလာပြား နှစ်ခုသာ

ပေးအပ်ခဲ့သည်။ အလုပ်အကိုင် အသစ်တွက်မှု လယ်သမား တစ်ဦးက ၎င်း၏ သမီးဖြစ်သူအတွက် အလုပ်ရရှိရန် စက်ရုံ အရာရှိများအား ပြောကြားသည့် အခါ စက်ရုံတွင် အလုပ်ရရန်အတွက် ဘွဲ့ရအောင်အရင်လုပ်ပါဟု ပြောကြား ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း မြေယာသိမ်းခံရသော ဒေသခံ ရွာသားများမှာ လုပ်ကိုင်ရန် မြေမရှိတော့သောကြောင့် ၎င်းတို့၏ သားသမီးများ ပညာရေးကို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ခြင်း မရှိတော့ချေ။

ဖြစ်စဉ် ၂။ နမ့်တောင်း ကျေးရွာ၊ ပန်ဆိုင်း (ကြိုကုတ်) မြို့နယ်ခွဲ၊ မူဆယ်ခရိုင်၊ ရှမ်းပြည်နယ် (မြောက်ပိုင်း)။

၁၉၉၆၊ ၂၀၀၆ နှင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် တို့တွင် ဒေသတွင်း အာဏာပိုင်များနှင့် ပူးပေါင်း၍ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင် ခရိုနီလေးဦး တို့သည် မြေ ၃၃၈ ဧကအား သိမ်းယူခဲ့သည်။ ဒေသခံ တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများမှာ ဘိုးဘွားစဉ် ဆက်လက်ထပ် ကတည်းက ထိုမြေပေါ်တွင် နေထိုင်လာ ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပြီး တောင်ယာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသည် ၎င်းတို့၏ အဓိက စားဝတ်နေရေး အတွက် အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းလုပ်ငန်း ဖြစ်သည်။ မြေသိမ်းရသည့် အကြောင်း ပြချက်မှာ အစိုးရ ၏ စိုက်ပျိုးရေး စီမံကိန်း အတွက် မြေကို အသုံးပြုရန်ဟု ဖြစ်သည်။ သိမ်းယူလိုက်သော မြေများမှာ ဒေသတွင်း ရွာသားများ၏ စိုက်ပျိုးရန်ကောင်းသော လယ်မြေများ (ကောင်းမွန်၊ မြေဆီကောင်း၊ မြေပြန့် ဖြစ်) ၅၀% ပါဝင်သည်။ သိမ်းမြေများထဲမှ အချို့ ကို ကြိုစိုက်ပျိုးရန် အတွက် တရုတ်အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်းခဲ့သည်။ အခြားသော အစိတ်အပိုင်းများကိုမူ ၎င်းတို့ နှင့် ဆက်စပ် သည့် ဆွေမျိုးများထံကို အငှားချပေးခဲ့သည်။

ထိုထဲမှ အစိုးရ ဘိလပ်မြေ စက်ရုံ အတွက် ဟုသိမ်းယူခဲ့သော မြေ ၄၄ ဧကမူ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် တိရိစ္ဆာန်မွေးမြူရေး အတွက် အသုံးချခဲ့သည်။ အဆိုပါ သိမ်းယူသော မြေများသည် ရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် ရေထွက်ပေါက်နှင့် တိုက်ရိုက် ဆက်စပ် လျက်ရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေး နှင့် မွေးမြူရေးအတွက်သုံးသော ဓာတုဗေဒ ပစ္စည်းများကြောင့် ရေ ညစ်ညမ်းသွားမည်ကို စိုးရိမ်လျက် ရှိကြသည်။ ထို့ပြင် ထိုရေအရင်းအမြစ်ကို အကာအကွယ်ပေးထားသည့် သစ်တောများသည် မြေသိမ်း ဧရိယာ တိုးချဲ့လျက် ရှိသောကြောင့် ပျောက်ကွယ်လု နီးပါး ဖြစ်ပြီး ကျေးရွာ၏ ရေထွက်ပေါက်မှ ရေ စီးဆင်းလာမှုသည် လည်း လျော့နည်းလာ သည်။ မြေသိမ်းခံရမှုကြောင့် အလုပ်အကိုင် ဆုံးရှုံးပြီး မြေတွင် ပြန်လည်လုပ်ကိုင် ရန်မှာလည်း ခက်ခဲလျက်ရှိသည်။ အချို့သော ဒေသခံရွာသား များမှာမူ မြေသိမ်းခံရပြီးနောက် တရုတ်နယ်စပ်တွင် ၎င်းတို့ လုပ်လေ့လုပ်ထ မရှိသော ကြိုရာအလုပ်များကို လုပ်ကိုင်ရ လျက်ရှိသည်။ လက်ရှိကာလတွင် ရွာလူဦးရေ နှင့် စိုက်ပျိုး ရနိုင်သော မြေနေရာလွတ်များမှာ လောက်ငုမှု မရှိတော့သော ကြောင့် ရွာသားများမှာ ပို၍ ပို၍ ဆင်းရဲလျက်ရှိလာသည်။ #

ဖော်ပြခဲ့သော မြေသိမ်းမှု ပုံစံ အမျိုးမျိုးတွင် မူလ တရားမမှုတမှု မှာ မြေသိမ်းခြင်းပင် ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းစွာ တွေ့ရသည်။ နောက်ထပ် မမှုတမှုများမှာ သိမ်းယူသောမြေကို ထိန်းချုပ်ခြင်း နှင့် ထိုမြေမှတစ်ဆင့် ဖြတ်သန်းစီးဆင်းမှုတို့ အား ကန့်သတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

၅.၂။ သိမ်းခံရသော မြေယာ ပမာဏနှင့် အချိန်ကာလ

အသိမ်းခံရသောကြောင့် ဆုံးရှုံးသွားရသော မြေယာ ပမာဏ မှာ ဖြေကြားသူတစ်ဦးလျှင် ၁ ဧက မှ ၂၄၄ ဧက အထိ ရှိသည်။ ဇယား ၁ တွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ ဖြေကြားသူ အများစု (၇၆.၄ ရာခိုင်နှုန်း) မှာ တစ်ဦးလျှင် လယ်မြေ ၁၀ ဧက အထိ ဆုံးရှုံးခဲ့ကြောင်း တွေ့မြင်နိုင်သည်။

ဇယား ၁။ ဖြေဆိုသူ တစ်ဦးချင်းစီ အလိုက် သိမ်းဆည်းခံရသော စုစုပေါင်း မြေယာ ပမာဏ

၅ ဧက အောက်	၅- ၁၀ ဧက ကြား	၁၁- ၅၀ ဧက ကြား	၅၀ ဧက အထက်
၁၁၀၇ (၄၁.၇%)	၉၂၂ (၃၄.၇%)	၅၉၆ (၂၂.၄%)	၃၂ (၁.၂%)

ဇယား ၂ တွင်ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ ရန်ကုန်နှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းတို့မှ လွဲလျှင် ကျန်ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း အားလုံးတွင် ဖြေဆိုသူ အများစုမှာ ၁၀ဧကထက်နည်းသော မြေယာသိမ်းခံရမှုများဖြစ်ကြောင်းတင်ပြခဲ့ကြသည်။ ရန်ကုန်နှင့်စစ်ကိုင်းတိုင်းတို့တွင်မူ မြေယာသိမ်းခံရသော ပမာဏများ မှာ ပြည်နယ်/တိုင်း အတွင်း မျှတစွာ ပျံ့နှံ့လျက် ရှိကြောင်း တွေ့ရှိနိုင်သည်။

ဇယား ၂။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း တစ်ခုချင်းစီ အလိုက် တစ်ဦးချင်း မြေယာ အသိမ်းခံရသည့် ပမာဏ

	၅ ဧက အောက်	၅- ၁၀ ဧက ကြား	၁၁- ၅၀ ဧက ကြား	၅၀ ဧက အထက်
ကချင်	၁၈၃ (၅၀.၄ %)	၁၂၅ (၃၄.၄ %)	၅၄ (၁၄.၉ %)	၁ (၀.၃%)
ကယား	၄၇ (၅၄ %)	၂၀ (၂၃ %)	၂၀ (၂၃ %)	၀
ကရင်	၅၂ (၃၃.၃ %)	၆၇ (၄၃ %)	၃၇ (၂၃.၇ %)	၀
ချင်း	၅၅ (၈၃.၃ %)	၉ (၁၃.၆ %)	၂ (၃.၀၃ %)	၀
မွန်	၆၂ (၈၃.၅ %)	၅၂ (၃၂.၃ %)	၄၆ (၂၈.၆ %)	၁ (၀.၆ %)
ရှမ်း (တောင်)	၃၁၁ (၅၂.၉ %)	၁၄၈ (၂၅.၂ %)	၁၂၃ (၂၀ %)	၆ (၁.၀၂ %)
ရှမ်း (မြောက်)	၅၇ (၃၉.၃ %)	၆၄ (၄၄.၁ %)	၂၃ (၁၅.၉ %)	၁ (၀.၀၇ %)
ရန်ကုန်	၁၁ (၁၀.၂ %)	၃၉ (၃၆.၁ %)	၅၂ (၄၈.၁ %)	၆ (၅.၆ %)
ပဲခူး	၁၁၈ (၃၅.၉ %)	၁၄၃ (၄၃.၅ %)	၆၇ (၂၀.၄ %)	၁ (၀.၃ %)
ဧရာဝတီ	၂၂ (၁၈.၂ %)	၆၁ (၅၀.၄ %)	၃၆ (၂၉.၈ %)	၂ (၁.၇ %)
မကွေး	၈၆ (၅၁.၅ %)	၆၂ (၃၇.၁ %)	၁၉ (၁၁.၄ %)	၀
စစ်ကိုင်း	၄ (၅.၃ %)	၁၁ (၁၄.၇ %)	၄၇ (၆၂.၇ %)	၁၃ (၁၇.၃ %)
မန္တလေး	၅၁ (၃၃.၃ %)	၆၆ (၄၃.၁ %)	၃၅ (၂၂.၉ %)	၁ (၀.၇ %)
တနင်္သာရီ	၄၈ (၃၄.၈ %)	၅၅ (၃၉.၉ %)	၃၅ (၂၅.၄ %)	၀

တင်ပြခဲ့သော မြေသိမ်းမှု တော်တော်များများသည် ၁၉၉၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၉ ခုနှစ် အထိ နှစ်များ အတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ (ဇယား ၃ တွင် ကြည့်ပါ)။ မြေသိမ်းမှုများ ၏ ထက်ဝက်ခန့် (၅၀.၇ ရာခိုင်နှုန်း) မှာ ၁၉၉၀ နှင့် ၁၉၉၉ ကြား တွင် စတင်ခဲ့ပြီး ၂၄.၈ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၂၀၀၀ နှင့် ၂၀၀၉ ခုနှစ်ကြားတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၀ မှ ၁၉၉၉

မြေသိမ်းမှု အများစုမှာ ကချင်၊ကယား၊ကရင်၊ချင်း၊ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း၊ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း၊ ရန်ကုန်၊ ပဲခူး၊ ဧရာဝတီ၊ စစ်ကိုင်း၊ မန္တလေး၊ တနင်္သာရီ တို့တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ၂၀၀၀ မှ ၂၀၀၉ ခုနှစ် အတွင်း မြေသိမ်းမှု ကာလတွင် အများစုမှာ မွန်နှင့် မကွေး ဒေသတို့တွင် ဖြစ်သည်။ တင်ပြထားသော မြေသိမ်းမှုအားလုံး၏ ၇၅.၅ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အဆိုပါ နှစ် ၂၀ ကာလအတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဇယား ၃။ ဖြေဆိုသူ တစ်ဦးချင်း နှစ်အလိုက် မြေယာသိမ်းခံရမှုများ

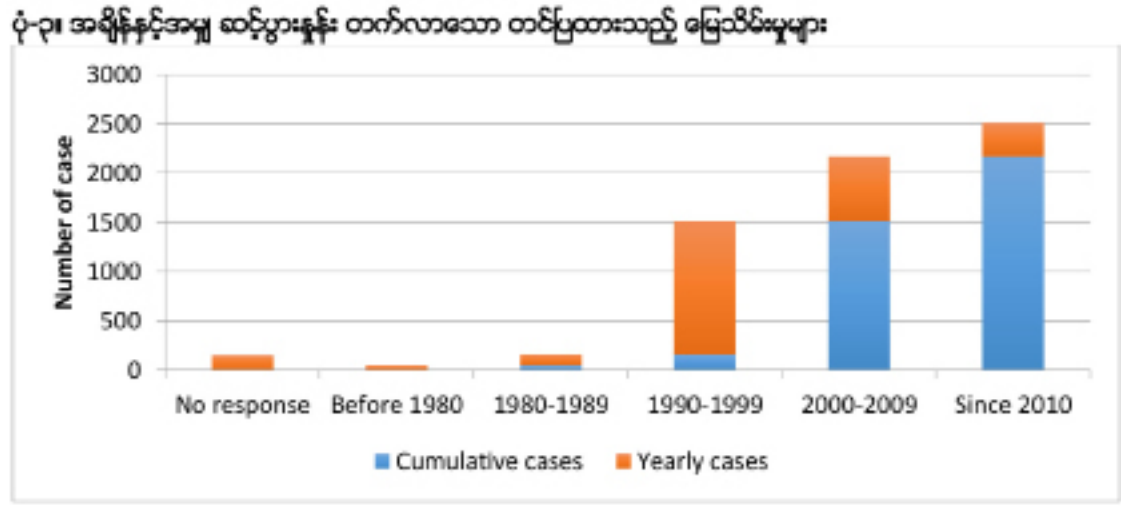
၁၉၈၀ မတိုင်မီ	၁၉၈၀-၁၉၈၉	၁၉၉၀-၁၉၉၉	၂၀၀၀-၂၀၀၉	၂၀၁၀ နောက်ပိုင်း	ဖြေဆိုထားမှုမရှိ
၄၄ (၁.၇%)	၁၁၇ (၄.၄%)	၁၃၄၇ (၅၀.၇%)	၆၆၀(၂၄.၈%)	၃၃၈ (၁၂.၇%)	၁၅၁ (၅.၇%)

ဇယား-၃ တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မြေသိမ်းမှုများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် နှစ်ကြာလာသည်နှင့် အမျှ ဆင့်ပွားလာသော ဖြစ်စဉ် တစ်ခုဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်သည်။ အဆိုပါ မြေသိမ်း ကိစ္စရပ်များ အားလုံးတွင် စစ်မှန်သော တရားမျှတမှု ဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်ခဲ့ခြင်း အပြီးသတ် လုပ်ဆောင်ပေးမှုများ မရှိခဲ့ပေ။ မြေယာအသိမ်းခံခဲ့ရပြီးနောက်တွင် လယ်ယာ မြေအရေး လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်သူ တစ်ဦးဖြစ်လာသူ တစ်ဦး ၏ အောက်ပါ စကားရပ်က ထိုအချက်ကို မြင်သာအောင် ဖော်ပြထားသည်။

"...ကျွန်မ အဖေက ဘယ်သူမှ အသုံးမပြုထားတဲ့ မြေလွတ်မြေရှိုင်းကို ရှင်းလင်းပြီး ဒီမြေပေါ်မှာ ကာလ အတော်ကြာမိသားစု အတွက် ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးခဲ့ပါတယ်။ ၁၉၉၆ ခုနှစ်မှာ ဒီလယ်မြေသိမ်းခံခဲ့ရပါတယ်။ ဒေသခံ အာဏာပိုင်တွေနဲ့ရဲတွေက လယ်ထဲကို လာပြီး ကျွန်မ အဖေကို ဖမ်းခေါ်သွားခဲ့တယ်။ သူတို့ က ပုဒ်မမျိုးစုံတပ်ပြီး တရားစွဲဆိုပါတယ်။ ထောင်တစ်နှစ် ကျခဲ့ပါတယ်။ အဖေ ထောင်ထဲ ရောက်နေစဉ်မှာ ရွာသူကြီးက ကျမတို့လယ်မြေကို သိမ်းပြီး ရောင်းစားလိုက်ပါတယ်။ သူကြီးကို အဲလို မလုပ်ဖို့ ကျွန်မ က တောင်းပန်ခဲ့ပေမယ့် မရခဲ့ပါဘူး။ လယ်မြေကို ဇွတ် အမွေ သိမ်းယူခဲ့ပါတယ်။ အဖေကလည်း ထောင်ကျနေတယ်။ လယ်ကလည်း အသိမ်းခံလိုက်ရတော့ ကျွန်မတို့ ညီအမတွေ ကျောင်းကနေ အားလုံးထွက်လိုက် ရပါတယ်။ အခက်အခဲတွေ အမျိုးမျိုးနဲ့ ဖိနှိပ်မှုတွေကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါတယ်။"

(မ-----၊ ၉ ရက် သြဂုတ်လ ၂၀၁၅၊ ဖျာပုံမြို့နယ် ဧရာဝတီတိုင်း၊ တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်)

မတရားမှုများ မှာ ဖြေရှင်းခြင်းမရှိဘဲ နောက်ထပ် ပိုများသော မတရားမှုများကို ဆက်လက် ကျူးလွန်ကြပြီး စုစုပေါင်း ပမာဏမှာ ပို၍ များပြားစုပုံလာသည်။ ဒီလိုနည်းနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြေသိမ်းများမှာ အချိန်ကြာလာသည်နှင့် အမျှ ပိုမို များပြားလာသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။မတရားမှုများ မှာလည်း ပိုမိုများပြားလာပြီး ထိုဖြစ်စဉ်ကို ဖြေရှင်းလျော့ချဖို့ နေနေသော တိုးပွားလာခြင်းကိုတောင် ဘာမှ တားဆီးခြင်း မပြုလုပ်ခဲ့ပါ။

ဇယား ၄။ နှစ်အလိုက် တိုင်းနှင့် ပြည်နယ် တစ်ခုချင်းစီတွင် ဖြေဆိုသူ တစ်ဦးချင်း၏ မြေသိမ်းခံရမှုများ

	၁၉၈၀ မတိုင်မီ	၁၉၈၀- ၁၉၈၉	၁၉၉၀- ၁၉၉၉	၂၀၀၀- ၂၀၀၉	၂၀၁၀ နောက်ပိုင်း	ဖြေဆိုမှုမရှိ
ကချင်	၆ (၁.၇%)	၃၁ (၈.၅%)	၁၅၈ (၄၃.၅%)	၁၄၂ (၃၉.၁%)	၂၁ (၅.၈%)	၅ (၁.၄%)
ကယား	၀	၀	၄၆ (၅၂.၉%)	၁ (၁.၁%)	၃၂ (၃၆.၈%)	၈ (၉.၂%)
ကရင်	၀	၁၂ (၇.၇%)	၁၁၂ (၇၁.၈%)	၂၂ (၁၄.၁%)	၅ (၃.၂%)	၅ (၃.၂%)
ချင်း	၀	၂ (၃%)	၃၄ (၅၁.၅%)	၁ (၁.၅%)	၂၉ (၄၃.၉%)	၀
မွန်	၀	၁ (၀.၆%)	၄၀ (၂၄.၈%)	၉၇ (၆၀.၃%)	၁၃ (၈.၁%)	၁၀ (၆.၂%)
ရှမ်း (တောင်)	၁၅ (၂.၆%)	၄၃ (၇.၃%)	၃၃၂ (၅၆.၅%)	၁၇၂ (၂၉.၃%)	၉ (၁.၅%)	၁၇ (၂.၉%)
ရှမ်း (မြောက်)	၀	၃ (၂%)	၁၁၂ (၇၀.၃%)	၂၃ (၁၅.၉%)	၈ (၅.၅%)	၉ (၆.၂%)
ချစ်ကုန်	၃ (၂.၈%)	၁၅ (၁၃.၉%)	၄၇ (၄၃.၅%)	၉ (၈.၃%)	၂၅ (၂၃.၁%)	၉ (၈.၃%)
ပဲခူး	၀	၀	၁၈၅ (၅၆.၂%)	၂ (၀.၆%)	၇၈ (၂၃.၇%)	၆၄ (၁၉.၅%)
ဧရာဝတီ	၅ (၄.၁%)	၁ (၀.၈%)	၅၈ (၄၇.၉%)	၅၃ (၄၃.၈%)	၁ (၀.၈%)	၃ (၂.၄%)
မကွေး	၀	၀	၃၅ (၂၁.၉%)	၉၄ (၅၆.၃%)	၃၇ (၂၂.၁%)	၁ (၀.၆%)
စစ်ကိုင်း	၀	၀	၇၄ (၉၈.၇%)	၀	၀	၁ (၁.၃%)
မန္တလေး	၁၅ (၉.၈%)	၄ (၂.၆%)	၆၆ (၄၃.၁%)	၉ (၅.၉%)	၅၉ (၃၈.၆%)	၀
တနင်္သာရီ	၀	၅ (၃.၆%)	၅၈ (၄၂.၇%)	၃၅ (၂၅.၃%)	၂၁ (၁၅.၂%)	၁၉ (၁၃.၈%)

မြေသိမ်းမှု နှုန်းသည် ဖြစ်စဉ်တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ကွာခြားမှု ရှိကြောင်း သိနိုင်သည်။ အချို့ ဖြစ်စဉ်များတွင် မြေသိမ်းယူမှုသည် အနီး အမြန် ဆိုသလို ချက်ချင်း ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဥပမာ ၂၀၁၁ - ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စစ်တပ်မှ မြေသိမ်း အမိန့် စာသည် ကယားပြည်နယ် ဖရူဆိုကျေးရွာ၊ မာခရော်ရှေ့ကျေးရွာအုပ်စု ရှိ လယ်သမားများထံသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ စာမှာ ရွာသားများ သဘောတူသည် ဖြစ်စေ မတူသည် ဖြစ်စေ စိုက်ခင်းထဲမှဖယ်ရှားပေးရမည် ဖြစ်ပြီး လျော်ကြေးငွေ လက်ခံရမည် ဟုအသိပေးထားခြင်းဖြစ် သည်။ ရွာသားများက လျော့ကြေးငွေကို လက်မခံဘဲ မြေမှ ဖယ်ပေးရန်လည်း ငြင်းဆန်ကြသည်။ သို့သော် ၂၀၁၂ ခုနှစ် လယ်ယာ ရိတ်သိမ်းချိန် တွင် ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ရန် အတွက် ရွာသားများ၏ လယ်များ ကို ချက်ချင်း သိမ်းယူရမည်ဖြစ်ကြောင်း စစ်တပ်က အကြောင်းကြားလာခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် စစ်တပ်က စက် ယန္တရားကြီးများဖြင့် ရောက်ရှိလာပြီး မြေကိုရှင်းလင်းကာ စစ်တပ် အဆောက်အဦများ ဆောက်ပြီး ထိုမြေနေရာကို ခြံစည်းရိုးခတ်ခဲ့ပါသည်။

အခြားသော ဖြစ်စဉ်တစ်ခုတွင် မြေသိမ်းခြင်း သည်လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ပါဝင်ခဲ့သော ရွာသားတစ်ဦးမှ

"သူတို့က မြေကို ဆက်လုပ်ခွင့်မပေးတော့ဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ပိုင်လယ်မြေကနေ ဖယ်ရှားဖို့ ပြောပါတယ်။ ဒီတော့ ကျွန်တော်တို့က ရဲစခန်းကို သွားခဲ့ပါတယ်။ ရဲတွေက စစ်တပ်နဲ့ ဆွေးနွေးပါဆိုပြီး ပြန်ပြောပါတယ်။ စစ်တပ်နဲ့ သွားဆွေးနွေးတဲ့ အခါကျတော့ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးခြင်းတွေ ဆက်မလုပ်ကြဖို့ လူတွေဝင်လာရင် ခြေ ထောက်ကို သေနတ်နဲ့ ပစ်မယ်လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ ပြီးတော့ တိရစ္ဆာန်တွေ ဝင်ရင်လည်း မြေမြှုပ်မိုင်းတွေ ထောင် ထားမယ်လို့ လည်း ခြိမ်းခြောက်ပါတယ်။ ဒီလိုနည်း နဲ့ ချက်ချင်း ဖယ်ရှားခိုင်းတဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့လည်း ကြောက်ရွံ့ပြီး လယ်တွေပစ်ပြီး သုံးရက်အတွင်း ထွက်ခဲ့ ရပါတယ်။" (မြေသိမ်းခံရသော လယ်သမား တစ်ဦး၊ ဝင်္ဂဘော် ကျေးရွာ၊ ပဲခူးတိုင်း၊ ၉ ရက်

ဩဂုတ်လ ၂၀၁၅ ခု၊ တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်)

ဖြစ်စဉ် ၃။ ဒေါ်ဆိုရှေ့ ကျေးရွာ ဒီမောဆို မြို့နယ်၊ ကယားပြည်နယ် ကယားပြည်နယ်မှ နောက်ထပ် ဥပမာ တစ်ခုမှာ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် စစ်တပ်က ကယားပြည်နယ်၊ ဒီမောဆို မြို့နယ်၊ ဒေါ်ဆိုရှေ့ ကျေးရွာရှိ ရွာသားများကို ၎င်းတို့၏ လယ်မြေများသည် ၂၀၁၂ ခုနှစ် အစောပိုင်းကတည်းက စစ်တပ်ပိုင်မြေများ ဖြစ်ကြောင်း အကြောင်းကြားခဲ့သည်။ ရွာသားများမှာ ၎င်းတို့ ဘိုးဘွားများ လုပ်ထပ်ကတည်းက

ထိုမြေများပေါ်တွင် လုပ်ကိုင်စားသောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး ၂၀၁၄ ခုနှစ် ရောက်သော အခါမှ ၎င်းတို့ အနေဖြင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် မရှိတော့ကြောင်း စစ်တပ်က အကြောင်းကြား လာခြင်း ဖြစ်သည်။

စစ်တပ်မှ ရွာသားများ အနေဖြင့် လယ်မြေများ ပြန်ရလိုပါက ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း အထောက်အထား စာရွက် စာတမ်းများကို ပြသရမည်ဟု တောင်းဆိုသည်။ သို့သော် လည်း တိုင်းရင်းသားဒေသများရှိ လယ်သမားအများစုမှာ ဝေလှေ့ထုံးတမ်း မြေယာ အသုံးချမှုစနစ်ကိုသာ ကျင့်သုံးကျ သည့်အတွက် အစိုးရ လက်သင့်ခံသော စာရွက်စာတမ်း များကို အခြေခံခြင်း မဟုတ်ချေ။ တစ်ပြိုင်နက်တည်းတွင် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တုန်းက မြေသိမ်းခဲ့သည့် အကြောင်းကိုလည်း ရွာသားများအား အသိပေး ပြောကြားခဲ့ခြင်း မရှိဘဲ ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဇူလိုင် ရောက်မှ သိမ်းထားပြီး ဖြစ်ကြောင်း လာရောက် ပြောဆိုခဲ့သည်။ နောက်နှစ်ရက် အကြာတွင် စစ်တပ်က ရွာသားများသည် စစ်တပ်ပိုင်မြေအား ကျူးကျော် ဝင်ရောက်သည်ဟု စွပ်စွဲပြီး သေနတ် နှစ်ကြိမ် ဖောက်ကာ ခြိမ်းခြောက် ဖယ်ရှားခဲ့သည်။ ထို့နောက် ရွာသားများကို ရဲစခန်းသို့ ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့သည်။ ထိုပြင်ရွာသား ခုနှစ်ဦးကို ပိုင်နက်ကျူးကျော်မှု ဖြင့် တရားစွဲဆိုခဲ့သည်။ လယ်သမား တစ်ဦးက ပြောကြားသည်မှာ...

"၂၀၁၄ ဇူလိုင်လ ၂၉ ရက်နေ့က စစ်တပ်က လူတွေလာပြီး ကျွန်တော်တို့ ဘိုးဘွားများ လက်ထပ်ကတည်းက လုပ်လာခဲ့တဲ့ စိုက်ပျိုးမြေတွေကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်ကတည်းက စစ်တပ်က ပိုင်ဆိုင်ထားပြီး ဖြစ်တယ်ဆိုပြီး ပြောလာပါတယ်။ ဒီလယ်မြေပေါ်မှာ အလုပ် ဆက်မလုပ်ရန်နဲ့ ရွာသားတွေကို တားမြစ်ခဲ့ပြီး ဖယ်ရှားပေးရန် ပြောပါတယ်။ ဒီလယ် မလုပ်ရတော့ရင် ဘယ်လိုနည်းနဲ့ အသက်ဆက်ရှင်ရမလဲ ဆိုပြီး စစ်သားတွေကို မေးတော့ အထက်အရာရှိများကို သွားမေးလို့ ပြောတယ်။ ကျွန်တော်တို့ က ဆက်ပြီး လယ်ထဲမှာ လုပ်နေမယ်ဆိုရင်တော့ သူတို့က ဖမ်းရ လိမ့်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။" (လယ်သိမ်းခံရသော မြေပိုင်ရှင် လယ်သမားတစ်ဦး၊ ဒေါ်ဆိုရှေ့ကျေးရွာ၊ ဒီမောဆို မြို့နယ်၊ ကယားပြည်နယ်။ ၁၆ ရက် ဩဂုတ်လ ၂၀၁၅ တွေ့ဆုံ

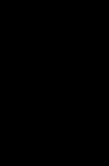
မေးမြန်းချက်)။ ရွာသားများမှ ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးများ ပြန်ရရန်၊ မြေများပြန်ရရန် ကြိုးစားခဲ့ကြသည်။ သို့သော် စစ်တပ်မှ ခြိမ်းခြောက်ထားမှုများကြောင့် မည်သူ့ ထံသို့ တိုင်ကြားမှုများ ပြုလုပ်ရမည် နှင့် တရားမျှတမှု ရရှိရန် မည်သို့ ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ရမည်ဆိုသည်ကို ရှင်းလင်း စွာ သိရှိမှုမရှိပေ။#

တစ်ခါတစ်ရံ မြေသိမ်းမှု ဖြစ်စဉ်သည် မျှော်လင့် မထားသော အလှည့်အပတ် အပြောင်းအလဲများဖြင့် ဖြေးဖြေးချင်း ဖြစ်ပေါ်ပြီး ရင်ဆိုင်ရလေ့ရှိသည်။ သို့သော်

လည်း တရားမျှတမှုမရှိ အဓမ္မ မြေသိမ်းခံရခြင်းနှင့် ရင်ဆိုင်ရ သော ခက်ခဲကြမ်းတမ်းမှုများမှာ အတားအဆီးများ၊ မသေချာ မရေရာမှုများဖြင့် ထပ်မံ၍ ကြုံတွေ့ရသော အခါ စိတ်ဖိစီးမှု များ တိုးပွားလာပါသည်။ ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးများကို ပြန်ရရန် ပြဿနာ၏ အရင်းအမြစ်ကို ရှာဖွေရခြင်း၊ အကူ အညီမရသော အစိုးရ အာဏာပိုင်များဖြင့် ဆက်ဆံခြင်းတို့ က တောင်သူလယ်သမားတို့ ခံစားနေရသော ပြဿနာ များကို ပိုမို ဆိုးရွားစေပါသည်။

ဥပမာ အားဖြင့် ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် တာမိုးညွဲ မြို့၊ ကွတ်ခိုင် မြို့နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်း တွင် စစ်တပ်မှ ရွာသားများ စားကျက်မြေ နှင့် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာ လုပ်ရန် ထားသော မြေ ဧက ၃၀၀ ကျော်ကို သိမ်းယူခဲ့သည်။ မြေများကို သိမ်းယူပြီးနောက် စစ်တပ်သည် ပြောင်းဖူးနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို စိုက်ပျိုးခဲ့သည်။ ဒေသခံ ပြည်သူများမှာ အသက်ရှင် ရပ်တည်ရေး အတွက် အလုပ်အကိုင် ပေါင်းစုံ ရှာကြိုလုပ်ခဲ့ရသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် စစ်တပ်မှ မည်သည့် သီးနှံ စိုက်ပျိုးခြင်းမှ မပြုလုပ်ပဲ စွန့်ပစ်ထားခဲ့သည်။ ထိုအခါ ရွာသားများက ၎င်းတို့ ပိုင်ဆိုင်သော မြေများကို ပြန်လည် ရယူလုပ်ကိုင်လိုကြောင်း စစ်တပ်ထံမှ တောင်းဆိုသည့်အခါ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင်စစ်တပ်မှ ပြန်ပေးခဲ့သည်ဆိုသည်။ သို့သော် ရွာသားများမှ ဒေသခံ အာဏာပိုင်များနှင့် အစိုးရဝန်ထမ်းများကို မေးမြန်းသော အခါတွင် ထိုမြေများကို စစ်တပ်က သိမ်းထားဆဲ ဖြစ်ကြောင်း ပြန်မပေးရသေးကြောင်း အကြောင်းပြန်ခဲ့သည်။ ဒေသခံ ရွာသားများမှာ ၎င်းတို့၏ မြေပေါ်တွင် ပြန်လည်လုပ်ပိုင်ခွင့် နှင့် ပတ်သက်၍ မသေချာမရေရာမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရ လျက်ရှိသည်။

အခြားသောဖြစ်စဉ်တစ်ခုမှာ ချက်ချင်းလည်းမဟုတ် ဖြည်းဖြည်းချင်းလည်း မဟုတ်ဘဲ ဘယ်အချိန်မှာ ဘာဖြစ်မည်ဆိုတာကို ကြိုတင်သိရှိနိုင်ခြင်း မရှိဘဲ ဒေသခံ ပြည်သူများပေါ်တွင် စိတ်ဖိစီးအားများ စိုးရိမ် ပူပန်မှုများ ဖြင့် လုပ်ကိုင်နေထိုင်နေရသည်။ ဥပမာ ပဲခူးမြို့ရှိ ဟံသာဝတီ လေဆိပ် စီမံကိန်း ဆောက်လုပ်ခြင်းဖြစ်စဉ်ကြည့်လျှင်

၂၀၁၂ ခုနှစ် တွင် ထိုလေဆိပ် ဆောက်လုပ်ရေး အတွက် မြေဧက ၉၄၀၀ ကို သိမ်းယူတော့မည် ဖြစ်ကြောင်း ရွာသားများက သိရှိခဲ့ရသည်။ အစိုးရ အာဏာပိုင်များက ဝါးမရမ်း ကျေးရွာ နှင့် အလိုင်နီကျေးရွာ များကို ရွှေ့ပြောင်းရန် ညွှန်ကြားခဲ့သည်။ ဖယ်ရှားခံရသည့် ရွာသား ၇၀ ၏ လယ်ယာမြေများမှာ လျော်ကြေးငွေ မရရှိသလို ဖြစ်စဉ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။

နောက်ဆုံးတွင် အခြားနေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ခံရသော် လည်း လုပ်ကိုင်စရာ လယ်မြေများ မရှိတော့ သောကြောင့်

သိမ်းထားခံရသော မိမိတို့ လယ်မြေများသို့ ပြန်သွားပြီ အလုပ်လုပ်ခဲ့သည်။ ရွာသားများ နေထိုင်သည့်နေရာနှင့် လယ်မြေများ တည်ရှိရာ နေရာသည် တနေရာစီ ဖြစ်နေသောကြောင့် အချို့ လယ်သမားများက လယ်ထဲ တွင်ပင် နေထိုင်လာကြသည်။ ၎င်းတို့ လယ်မြေ များအား ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် မြေ ပိုင်ဆိုင်မှု အထောက်အထားစာရွက် စာတမ်းများ ထုတ်ပေးခဲ့သော်လည်း ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် ထပ်မံ ထုတ်ပေးခြင်း မရှိတော့ပေ။ ယခုအခါတွင် လေဆိပ်စီမံကိန်း မှာစတင်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း မရှိသောကြောင့် လယ် သမားများမှာ ထိုမြေများပေါ်တွင် ဆက်လက် လုပ်ကိုင်လျက် ရှိကြသည်။ အစိုးရ မှ လယ်မြေ ဧက ၉၀၀ (သိမ်းထားသော ဧက ၉၄၀၀ ထဲမှ) ကို ပြန်လည်ပေးအပ်သည်ဟု ရွာသား များက ကြားသိရသော်လည်း မည်သူ့၏ လယ်မြေများကို ပြန်လည် ပေးအပ်ခဲ့သည်ကို မသိရှိရပေ။ ၂၀၁၅ နှစ်လယ် ပိုင်းတွင် အစိုးရ မှ လေဆိပ်စီမံကိန်းကို ဘဏ္ဍာရေး အခြေ အနေကြောင့် ၄ နှစ် ထိ ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်ကြောင်း ကြေငြာခဲ့ သည် ဟု ဒေသခံများမှ ယေဘုယျ သိရှိခဲ့ရသည် ။ အဆိုပါ သတင်းသည် ရွာသားများ အတွက် ၎င်းတို့၏ စားဝတ်နေရေး ပြဿနာ ဖြေရှင်းနိုင်ရန် မျှော်လင့်ချက်များ ရရှိလာခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ရွာသားများမှာ နေ့စဉ် မည်သည့် အချိန်တွင် ၎င်းတို့၏ လယ်မြေများ ပြန်လည်အသိမ်းခံရပြီး လယ်ထဲတွင် ဆက်လက်လုပ်ကိုင်နိုင်ခွင့် မရှိတော့မှာကို စိုးရိမ်ပူပန်လျက်ရှိကြသည်။

၅.၃။ မြေသိမ်းရန် ပစ်မှတ်ထားခံရသော ပြည်သူများ၊ ၎င်းတို့နှင့် မြေ ဆက်စပ်မှု

ဖြေဆိုသူ အားလုံး၏ ထက်ဝက်ကျော် ၅၇.၄ ရာခိုင်နှုန်း ခန့်မှာ ၎င်းတို့ အသိမ်းခံရသော မြေများအား ဓလေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေများကို အခြေခံ၍ လုပ်ကိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ (အောက်တွင် ဖော်ပြထားသော ဇယား - ၅) ဥပမာ- ၂၀၀၂ ခုနှစ်၌ သံတောင်ကြီး မြို့နယ် (ကရင်ပြည်နယ်) တွင် အာနန္ဒာ ကုမ္ပဏီမှ ၎က်ပျောတော အောက်ရွာ၊ သူဌေးကုန်း၊ ပျားစခန်းရွာတို့ ပါဝင်သည့် ရွာကြီး ကျေးရွာအုပ်စုမှ မြေ ၆၂ ဧက ကို သိမ်းယူခဲ့သည်။

ရွာသားများမှာ ထိုမြေများကို ဓလေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေများအရ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကတည်းကပင် အသုံးပြုလုပ်ကိုင်လာခဲ့ကြ ခင်းဖြစ်သည်။ ထိုမြေများကို စိုက်ပျိုးရေး စီမံကိန်းအတွက် ဆိုကာ သိမ်းယူခြင်းဖြစ်သော်လည်း ချောကလက် ထုတ်ကုန်အတွက် ကိုကိုး၆ ဧကခန့် သာစိုက်ပျိုးနေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ထိုအခြေအနေကို တွေ့ရှိရသောကြောင့် ရွာသားများက အဆိုပါ မြေများတွင် ပြန်ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုအခါ ကုမ္ပဏီမှ မြေအချို့ကို (၂၂ဧက) ပြန်ပေးအပ်ခဲ့သည်ဆိုသည်။ သို့သော်လည်း ရွာသားများကမူ တရားမျှတမှုမရှိ သိမ်းယူခဲ့သော ၎င်းတို့၏ မြေများ (၆၂ ဧက) အားလုံးကို ပြန်ရယူလိုကြပြီး တတ်နိုင်သမျှ ပြန်လည် ကြီးစားလုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

အခြားသော ၃၀.၃ ရာခိုင်နှုန်းမှာမူ မြေများအား ကို ယ်ပိုင်ဖော်ထုတ်လုပ်ကိုင်မှုကို အခြေခံ၍ ရေရှည် အသုံးပြုနေခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာတစ်ခုမှာ ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် ဧရာဝတီတိုင်း၊ မအူပင်မြို့နယ်၊ ဖိုးစံ ကျေးရွာ မှ ဒေသခံ အာဏာပိုင်များမှ သုံးခွကျွန်းရှိ မြေများအား ဒေသခံရွာသား များ လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်းနှင့် ချိန်ထိုး၍ မြေများအား ခွဲဝေပေးခဲ့သည်။ ၁၀ နှစ် ခန့် ကြာသည် အထိ ရွာသားများမှာ အငြင်းပွားမှု တစ်စုံတစ်ရာ မရှိဘဲ မိမိသက်ဆိုင်ရာ မြေများတွင် ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။ မည်သည့် လယ်ကွင်းများမှာ မည်သူ ပိုင်ဆိုင်ပြီး လုပ်ကိုင်နေသည် ကိုလည်း အသိအမှတ်ပြု သိရှိကြသည်။ ရွာလူကြီးများ ကလည်း သူတို့၏ပိုင်ဆိုင်မှုများကို အသိအမှတ်ပြုကြသည်။ တချို့မှာ အစိုးရထံမှ အခွန် လက်ခံဖြတ်ပိုင်း ကို ရရှိကြပြီး အချို့ လယ်သမားများကတော့ မရရှိကြချေ။ ၁၉၉၉-၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ ဝိုးလ်စတား ကုမ္ပဏီမှ ထိုဒေသသို့ ဝင်ရောက်လာပြီး ထိုမြေများသည် ၎င်းတို့ လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ရန် ခွင့်ပြုချက် ရသော မြေများတွင် ပါဝင်ကြောင်း ပြောဆိုကာ သိမ်းယူမှုများပြုခဲ့သည်။ ရွာသားများကမူ ကုမ္ပဏီ ဝင်ရောက် မသိမ်းဆည်းခင်ကပင် မိမိတို့ နှစ်ပေါင်း များစွာ ကိုယ်တိုင် ဖော်ထုတ်လုပ်ကိုင်ပြီး မြေလုပ်ပိုင်ခွင့် အား အခြေခံ၍ ၎င်းတို့ပိုင်မြေဖြစ်သည်ဟု အခိုင်အမာ ပြောဆိုကြသည်။

မြေသိမ်းခံရသည့် ဖြေဆိုသူအားလုံး၏ ၈၇.၇ ရာခိုင်နှုန်းမှာ တင်ပြခဲ့သော မြေသိမ်းမှုများ ဖြစ်ခဲ့ချိန်တွင် အစိုးရမှ ချမှတ်ထားသော အသိအမှတ်ပြု စည်းမျဉ်း စည်းကမ်း လုပ်ပိုင်ခွင့်များ မဟုတ်သော်လည်း ဒေသခံ အများမှ အသိအမှတ်ပြု လက်ခံထားသော ပိုင်ဆိုင်မှု လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အခြေခံထားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

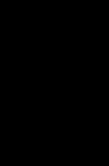
ကျန်သည့် ဖြေဆိုသူများ (စုစုပေါင်း ၂၁၇ ဦး၊ သို့မဟုတ် ၈.၂ ရာခိုင်နှုန်း) မှာမူ ၎င်းတို့ ဝယ်ယူထားသော သို့မဟုတ် ငှားထားသော စာချုပ်စာတမ်းများ ပေါ်တွင် အခြေခံပါသည်။

ဇယား ၅။ ဖြေဆိုသူများ၏ အသိမ်းခံရသော မြေယာ နှင့် အသုံးပြုပိုင်ခွင့်

လေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေအရ အမွေဆက်ခံခွင့်	ကိုယ်ပိုင်ဇာတိထုတ် လုပ်ကိုင်ခြင်း	ဝယ်ယူထားသော မြေ	ငှားရမ်းထားသော မြေ	အခြား	ဖြေဆိုမှု မရှိ၊ ကွက်လပ်
၁၅၂၆ (၅၇.၄%)	၈၀၅ (၃၀.၃%)	၂၁၆ (၈.၁%)	၁ (၀.၁%)	၁၆(၀.၆%)	၉၃ (၃.၅%)

ဇယား ၆။ တိုင်းနှင့် ပြည်နယ် အလိုက် ဖြေဆိုသူများ၏ အသိမ်းခံရသော မြေယာ နှင့် အသုံးပြုပိုင်ခွင့်

	လေ့ထုံးတမ်း ဥပဒေအရ အမွေဆက်ခံခွင့်	ကိုယ်ပိုင်ဇာတိ ထုတ် လုပ် ကိုင်ခြင်း	ဝယ်ယူထားသော မြေ	ငှားရမ်းထားသော မြေ	အခြား	ဖြေဆိုမှု မရှိ၊ ကွက်လပ်
ကချင်	၁၁ (၃.၀၃%)	၃၂၉ (၉၀.၆%)	၁၀ (၂.၈%)	၀	၀	၁၃ (၅.၈%)
ကယား	၆၇ (၇၇%)	၁၂ (၁၃.၈%)	၈ (၉.၂%)	၀	၀	၀
ကရင်	၁၃၅ (၈၆.၅%)	၁ (၀.၆%)	၁၈ (၁၁.၅%)	၀	၀	၂ (၁.၃%)
ချင်း	၃၆ (၅၄.၅%)	၂၉ (၄၃.၉%)	၀	၀	၁ (၁.၅%)	၀
မွန်	၄၁ (၂၅.၅%)	၂၅ (၁၅.၅%)	၇၇ (၄၇.၈%)	၀	၀	၁၈ (၁၁.၂%)
ရှမ်း (တောင်)	၄၃၈ (၇၄.၅%)	၉၄ (၁၆%)	၂၇ (၄.၆%)	၀	၄ (၀.၇%)	၂၅ (၄.၃%)
ရှမ်း (မြောက်)	၁၀၄ (၇၁.၇%)	၃၄ (၂၃.၄%)	၄ (၂.၈%)	၀	၂ (၁.၄%)	၁ (၀.၇%)
ချန်ကုန်	၇၂ (၆၆.၇%)	၁၇ (၁၅.၇%)	၁၂ (၁၁.၁%)	၀	၄ (၃.၇%)	၃ (၂.၈%)
ပဲခူး	၂၆၄ (၈၀.၂%)	၄၄ (၁၃.၄%)	၀	၀	၂ (၀.၆%)	၁၉ (၅.၈%)
ဧရာဝတီ	၅၅ (၄၅.၅%)	၆၄ (၅၂.၉%)	၂ (၁.၇%)	၀	၀	၀
မကွေး	၁၂၁ (၇၂.၅%)	၃၂ (၁၉.၂%)	၁၄ (၈.၄%)	၀	၀	၀
စစ်ကိုင်း	၆ (၈.၀%)	၆၇ (၈၉.၃%)	၁ (၁.၃%)	၀	၀	၁ (၁.၃%)
မန္တလေး	၁၃၁ (၈၅.၆%)	၁၂ (၇.၈%)	၁၀ (၆.၅%)	၀	၀	၀
တနင်္သာရီ	၄၅ (၃၂.၆%)	၄၅ (၃၂.၆%)	၃၃ (၂၃.၉%)	၁ (၀.၇%)	၃ (၂.၂%)	၁၁ (၇.၉%)

ဆက်စပ်လျက်ရှိသော ရှာဖွေ တွေ့ရှိချက် တစ်ခုမှာ သက်ဆိုင်ရာ တရားဝင် စာရွက်စာတမ်း ပိုင်ဆိုင်မှု ရှိခြင်း မရှိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဖြေဆိုသူ ၁၁၂၉ ဦး (၄၂.၅ ရာခိုင်နှုန်း) မှာ အစိုးရမှ ထုတ်ပေးထားသော တရားဝင် စာရွက် စာတမ်းများ ပိုင်ဆိုင်ကြပြီး ၁၀၅၈ ဦး (၃၉.၈ ရာခိုင်နှုန်း) မှာ ထိုကဲ့သို့ စာရွက်စာတမ်း များ မရှိကြောင်း တွေ့ရှိ ရပါသည်။ ဇယား ၇ တွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် တစ်ခုစီ အလိုက် စာရွက်စာတမ်း ပိုင်ဆိုင်မှု ရှိခြင်း မရှိခြင်းကို ခွဲခြမ်း ပြထားပါသည်။

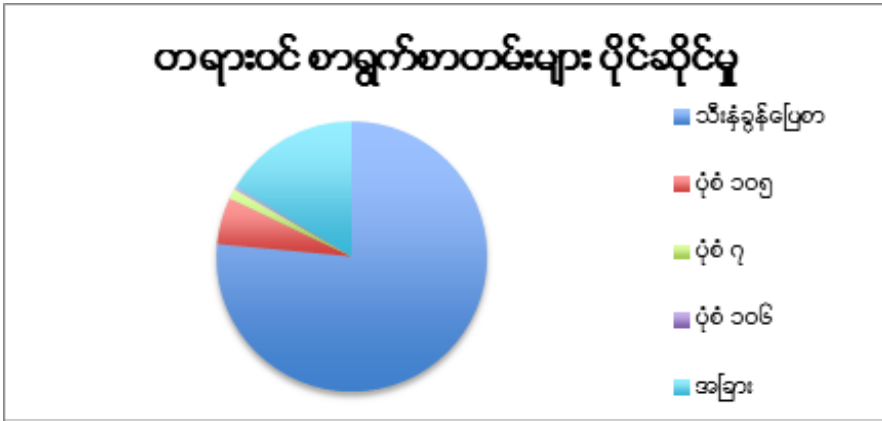
တရားဝင် စာရွက်စာတမ်းအထောက်အထား ရှိသည်ဟု ဖြေဆိုသူအများစု မှာ သီးနှံခွန်ပြေစာ (၇၁၈ ဦး) ရှိသူဖြစ်သည်။ ကျန်သည့် စာရွက်စာတမ်း များမှာ ပုံစံ ၁၀၅ (၈၀ ဦး)၊ ပုံစံ ၁၀၆ (၃၂ ဦး)၊ ပုံစံ ၇ (၁၁ ဦး) တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ (အောက်တွင်ပါရှိသည့် ပုံ ၄ တွင် ကြည့်ပါ။) အခြားသော စာရွက်စာတမ်းမှာ အရောင်း အဝယ် စာချုပ်များ၊ ဘဏ်ငွေချေးစာအုပ်များ တို့ ဖြစ်သည်ဟု ဖြေဆိုကြသည်။

ကျန်သည့် ဖြေဆိုသူ (၄၇၀ ဦး သို့မဟုတ် ၁၇.၇ %) မှာ အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် မေးခွန်းကို ဖြေကြား ခဲ့ခြင်း မရှိပါ။ အချက်အလက်များပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဖြည့်စွက် အတည်ပြုခြင်း အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲများတွင် တွေ့ရှိရသည်မှာ ဖြေဆိုသူများက ၎င်းတို့သည် စာရွက် စာတမ်းများ ပိုင်ဆိုင်မှု မရှိပါဟု ဖြေဆိုလိုက်ပါက အခြေ အနေပို ဆိုးသွားပြီး ၎င်းတို့၏ ပြန်လည်ရယူနိုင်ခွင့် ဆုံးရှုံး သွားလိမ့်မည် ဟု ယူဆပြီး မဖြေဆိုလိုကြပါ။ အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသား ဒေသများတွင် အတွေ့အကြုံများအရ တရား ရုံးများအပေါ် သံသယများရှိနေကြပြီး တရားရုံးများသည် တောင်သူလယ်သမားများ သွားရောက်အရေးဆိုနိုင်သော နေရာတစ်ခုအဖြစ် မှတ်ယူခြင်း မရှိကြပေ။

ဇယား ၇။ တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် အလိုက် တရားဝင် စာရွက်စာတမ်းအထောက်အထားများ ပိုင်ဆိုင်မှု

ရှိ	ပြည်နယ်/တိုင်း	မရှိ	မဖြေဆိုသူ
၁၃၆ (၃၇.၅%)	ကချင်	၁၈၄ (၅၀.၇%)	၄၃ (၁၁.၈%)
၇ (၈.၀၄%)	ကယား	၇၆ (၈၇.၄%)	၄ (၄.၆%)
၄၇ (၃၀.၁%)	ကရင်	၃၂ (၂၀.၅%)	၇၇ (၄၉.၃%)
၅၂ (၇၈.၈%)	ချင်း	၁၄ (၂၁.၂%)	၀
၈၈ (၅၄.၇%)	မွန်	၄၃ (၂၆.၇%)	၃၀ (၁၈.၆%)
၁၂၂ (၂၀.၇%)	ရှမ်း (တောင်)	၃၅၆ (၆၀.၅%)	၁၁၀ (၁၈.၇%)
၄၇ (၃၂.၄%)	ရှမ်း (မြောက်)	၇၆ (၅၂.၄%)	၂၂ (၁၅.၁%)
၈၄ (၇၇.၈%)	ချန်ကန်	၁၅ (၁၃.၉%)	၉ (၈.၃%)
၂၀၇ (၆၂.၉%)	ပဲခူး	၀	၁၂၂ (၃၇.၁%)
၈၁ (၆၆.၉%)	ဧရာဝတီ	၃၉ (၃၂.၂%)	၁ (၀.၈%)
၇၁ (၄၂.၅%)	မကွေး	၇၂ (၄၃.၁%)	၂၄ (၁၄.၄%)
၅ (၆.၇%)	စစ်ကိုင်း	၆၉ (၉၂%)	၁ (၁.၃%)
၁၀၀ (၆၅.၄%)	မန္တလေး	၄၄ (၂၈.၈%)	၉ (၅.၉%)
၈၂ (၅၉.၄%)	တနင်္သာရီ	၃၈ (၂၇.၅%)	၁၈ (၁၃%)

ပုံ ၄။ မြေဆိုသူ တစ်ဦးချင်းအလိုက် တရားဝင် စာရွက်စာတမ်းများ ပိုင်ဆိုင်မှု

တရားဝင် စာရွက်စာတမ်းများရှိခြင်း ဆိုရာတွင် အမှန်တကယ်ရှိသည် ဖြစ်စေ မရှိသည် ဖြစ်စေ အဓိက ကျသည့် မေးခွန်းမှာ ၎င်းတို့ လိုအပ်သည့် အချိန်တွင် စာရွက်စာတမ်းများ ကို ရယူပိုင်ခွင့်ရှိသလား ဟူသော မေးခွန်းသာ ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ရှာဖွေတွေ့ရှိရသည်မှာ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု အတွက် လျှောက်လွှာများ တင်သွင်း ခဲ့သော်လည်းလူတိုင်းရယူနိုင်ခြင်းမရှိကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

ဥပမာ ၁၉၉၄- ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် တောင်ပိုင်းတိုင်း စစ်ဌာနချုပ်သည် ပဲခူးတိုင်း ထန်းတပင် မြို့နယ် ရှိ ပျဉ်ဂန်း၊ ဆိပ်ကြီး၊ ဆီးဖြူကုန်း၊ ရေလှုံ ရွာတို့မှ မြေဧက ၇၀၀ ကို သိမ်းယူခဲ့သည်။ ထို့နောက်မူလပိုင်ရှင် အချို့ အား ၎င်းတို့၏ လယ်မြေများတွင် ဆက်လက်လုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးခဲ့သော်လည်း အချို့ မြေနေရာများကိုမူ အခြား အရပ်ဒေသမှ တောင်သူ လယ်သမားများအား သီးစားခံဖြင့် အငှားချထားခြင်းနှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင် အချို့အား ငှားရမ်းခဲ့သည်။ ဆိပ်ကြီး ကျေးရွာမှ လယ်သမား ၁၀ ဦးခန့်မှာ ၎င်းတို့၏ လယ်မြေများ ပေါ်တွင် ဆက်လက် လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း မရှိတော့ပေ။ ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခွင့်ရှိသော ရွာသားများမှာ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနပေါင်းစုံသို့ သွားရောက်ပြီး ၎င်းတို့ မြေနေရာများ အား ပြန်လည်လုပ်ပိုင်ခွင့် အပြည့်အဝ ရရှိရန် ဖြစ်ပျက်ခဲ့ သမျှကို ဆက်သွယ်တင်ပြခဲ့ကြသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ပျဉ်ဂန်းကျေးရွာမှ လယ်သမားအချို့သည်လုပ်ကိုင်နေသော လယ်မြေ ဧက ၂၀၀ အတွက် တရားဝင် ခွင့်ပြုချက်များ ရရှိခဲ့ ကြသည်။ သို့သော်လည်း ကျန်ရှိသည့် လယ်သမားများမှာ ထိုကဲ့သို့ ခွင့်ပြုချက် မရရှိခဲ့ပေ။ လယ်သမားများက မြေစာရင်း မှတ်ပုံတင် ဦးစီး ဌာနကို မေးမြန်းသည့် အခါတွင် ထိုမြေများမှာ ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ ထိန်းချုပ် ပိုင်ဆိုင်သောမြေများ ဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည် ပြောကြား ခဲ့သည်။

ပဲခူးတိုင်း အုတ်တွင်း မြို့နယ်၊ ခေါင်ရမ်းရွာတွင် တောင်သူလယ်သမားများမှ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရ အာဏာ ပိုင် အဖွဲ့အစည်းများထံသို့ မိမိတို့လယ်ယာမြေများ အတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့် ခွင့်ပြုချက်များတရားဝင် ရရှိရန် တောင်းခံ ရေးသားခဲ့သော်လည်း အချို့လယ်သမားများသာ ခွင့်ပြုချက်

စာရွက်စာတမ်း ရခဲ့ပြီး အခြားသူများမှာ မရခဲ့ပေ။ ထို့ပြင် မည်သည့်အတွက်ကြောင့် အချို့ မှာ ရရှိပြီး အချို့ က မရရှိသနည်း ဟူသော အကြောင်းရင်းကိုလည်း မသိရှိရပေ။ ထို့ပြင် စာရွက်စာတမ်း လျှောက်ထားခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ တိကျရှင်းလင်းသော လုပ်ငန်းစဉ်များကိုလည်း မသိရှိရပေ။ ရလဒ်အနေဖြင့် တောင်သူလယ်သမားများသည် မည်သည့် အချိန်တွင်မဆို မိမိတို့မြေယာများသိမ်းခံရနိုင်သော အခြေ အနေ ဖြစ်နိုင်ပြီး စိုးရိမ်လျက်ရှိနေ သည်။

စာရွက်စာတမ်းများ၏ အရေးကြီးပုံသည် လျှော့ချ ထားခြင်းခံရသည်။ ပထမ အချက်မှာ တရားဝင် စာရွက် စာတမ်းများ ချပေးပါကလည်း ခန့်မှန်း၍ မရနိုင်သော နည်းလမ်းများဖြင့် ကြိုရာကျပမ်း ချပေးသည်။ ဒုတိယ အချက်မှာ တောင်သူလယ်သမားများတွင် တရားဝင် စာရွက်စာတမ်းများရှိလျှင်လည်း ၎င်းတို့၏ မြေယာများ သိမ်းယူခြင်းခံနေရဆဲ ဖြစ်သည်။ အချက်များအားကြည့်လျှင် မြေသိမ်းခံရသူများတွင် စာရွက်စာတမ်း ရှိသူနှင့် မရှိသူ အရေအတွက်မှာညီမျှလျက်ရှိသည်။ ၄၂.၅ ရာခိုင်နှုန်း (၁၁၂၉ ဦး) က ၎င်းတို့တွင် အစိုးရ က ထုတ်ပေးထားသော တရားဝင် စာရွက်စာတမ်းများရှိကြောင်း ပြောဆိုပြီး ၃၉.၈ ရာခိုင်နှုန်း (၁၀၅၈ ဦး) မှာ ၎င်းတို့၌ မည်သည့် စာရွက်စာတမ်းမှ မရှိကြောင်း တင်ပြပြောဆိုခဲ့သည်။

အချုပ်ဆိုရလျှင် တရားဝင် စာရွက်စာတမ်းများ ပိုင်ဆိုင်ခြင်း သက်သက်ဖြင့်လည်း လုံခြုံစိတ်ချရမှုမရှိ။

မည်သူ့၏ မြေမှာ အသိမ်းမခံရနိုင်ဆိုသော အချက်ကို ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်သောအချက် မဟုတ်ကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

တနည်းအားဖြင့် ပြောရလျှင် တရားဝင် စာရွက်စာတမ်းများ ပိုင်ဆိုင်ထားသော်လည်း ဒို့မြေကွန်ရက်အတွင်းရှိ တောင်သူလယ်သမားများအတွက် မြေသိမ်းမခံရစေရန် ထိရောက်စွာ ကာကွယ် ပေးနိုင်ခြင်း မရှိပေ။

၅.၄။ မြေသိမ်းမှုဖြစ်စဉ်များ၊ ဆက်စပ် လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ အင်္ဂါရပ် ပုံစံများ

ဖြေဆိုသူများ တင်ပြကြသည့် မြေသိမ်းမှုဖြစ်စဉ် များကို လေ့လာကြည့်လျှင် ၎င်းတို့သည် နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး စံနှုန်းများဖြင့် တစ်ခုခု ကိုက်ညီမှု မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ မြေသိမ်းခြင်းနှင့် နေရပ် ရွှေ့ပြောင်းခြင်း ဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ လမ်းညွှန်ချက်များ အရ မတိုင်ခင်၊ လုပ်ငန်းစဉ်ကာလအတွင်း နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်ပြီးနောက် အခြေအနေ သုံးရပ်သည် လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိစေရန် ပြုလုပ်ရမည့် အချက်များ ဖြစ်သည်။

ဒို့မြေကွန်ရက် အတွင်းရှိ အဖွဲ့ဝင်များ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော မြေသိမ်းမှု ဖြစ်စဉ် အများစုမှာ ၎င်းတို့အား လိုလောက်သော အချိန်ကာလ ဖြင့် ကြိုတင် အသိပေးခြင်း မရှိဘဲ ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ (အောက်ဖော်ပြပါ ပုံ ၅ ကြည့်ပါ။) ဥပမာ အားဖြင့် ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် ကရင်ပြည်နယ် သံတောင်ကြီး မြို့နယ်၊ ပသိ ရေလှောင်တံကို ဆောက်လုပ်သည့် အခါတွင် အစိုးရ မှ မည်သို့သော ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုမျိုးမှ မပြုလုပ်ခဲ့ပေ။ ရွှေ့ပြောင်းခံရမည့် ရွာသားများ အတွက်လည်း ပြန်လည် နေရာချထားပေးရမည့် နေရာများကို ပြင်ဆင်ထားခြင်း မရှိချေ။ မည်သို့သော နှစ်နာကြေး၊ လျော်ကြေးငွေကိုမှ ပေးအပ်ခဲ့ခြင်းလည်းမရှိပါ။ ရေလှောင်တံ ဆောက်လုပ်မှု ကြောင့် ရွာကြီး ကျေးရွာမှ အိမ်ထောင်စု ၅၃ စု နှင့် နန့်သာကုန်း ကျေးရွာမှ အိမ်ထောင်စု ၄၉ စု၊ စုစုပေါင်း အိမ်ခြေ အိမ်ထောင်စု ၁၀၂ စု ရွှေ့ပြောင်းခံခဲ့ရသည်။ ထို့ပြင် ဖြစ်စဉ်အတွင်း ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် ရွာသားများ၏ လယ်ယာမြေဧက ၅၀၀ ခန့် သိမ်းယူခြင်းခံခဲ့ရသည်။ ရွာသားများမှာ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် အနီးအနားရှိ မြေလွတ် နေရာများတွင် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်တွင် စက်မှု ဝန်ကြီးဌာနမှ သိမ်းယူထားသော မြေနေရာ အချို့တွင် ရာဘာစိုက်ခင်းများ စိုက်ပျိုးခြင်း၊ စစ်တပ်မှ ၎င်းတို့၏ တပ်စခန်းများ တိုးချဲ့ရန် အတွက် အချို့မြေများကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ခရိုနီ လုပ်ငန်းရှင်အချို့ မှလည်း ရွာသားများ၏ မြေအချို့ကို သိမ်းယူခဲ့သည်ဟု သိရသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် အသက်ရှင် ရပ်တည်ရန်အတွက်

ဒေသခံရွာသားများမှာ စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာနမှ သိမ်းယူခဲ့ပြီး ယခုအခါ တွင် စွန့်ပစ်ခဲ့သော မြေနေရာများကို

ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းပြီး သီးနှံများ စတင် စိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။

တရားဝင် မြေသိမ်းယူမှု ဖြစ်စေရန် အတွက် လိုအပ်ချက်များ၏ အနိမ့်ဆုံး ထားရှိရမည့် ဖြစ်စဉ်၏ သေးငယ်သောအစိတ်အပိုင်း တစ်ခု ဖြစ်သည့် အစိုးရ အာဏာပိုင်များမှ မသိမ်းယူမီ ကြိုတင် အသိပေးခြင်း ဟူသော အချက်မှာ ကိုပင် ကောင်းမွန်စွာ ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပေ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော မြေသိမ်းမှု ဖြစ်စဉ်များနှင့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ လမ်းညွှန်ချက် များမှ ဖော်ပြထားသော မြေသိမ်းယူခြင်းမပြုမီ ဖြစ်သင့်သော အချက်အလက်များ (အောက်ဖော်ပြပါ ဖြစ်စဉ်-၄ တွင်ကြည့်ပါ) ကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် လေးစားလိုက်နာမှု လုံးဝ ကင်းမဲ့ကြောင်း နှင့် အထက်ဖော်ပြပါ ဥပမာ ကိစ္စရပ် ကိုကြည့်လျှင်လည်း တွေ့ရှိ နိုင်ပါသည်။

ဖြစ်စဉ် ၄။ မြေသိမ်းမှု မစတင်မီ လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း

မြေသိမ်းခြင်းနှင့် နေရပ် ရွှေ့ပြောင်းခြင်း ဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ လမ်းညွှန်ချက်များ အရ မြေသိမ်းမှု မစတင်မီ အစိုးရ အနေဖြင့် အနည်းဆုံး အချက် ၆ ချက်ကို ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။

- လုပ်ဆောင်ရန် အဆိုပြုသော အစီအစဉ် များနှင့် အခြား ရွေးချယ်စရာနည်းလမ်းများကို ပြည်သူလူထု ကြားနာ ဆွေးနွေးမှုများရှိရပါမည်။
- မြေသိမ်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်လာမည့် သက်ရောက် မှုများကို ခံစားရနိုင်သည့် ပြည်သူအားလုံးအား ကြိုတင်၍ သင့်လျော်သော သတိပေးစာ ထုတ်ပြန်ပေးရပါမည်။
- အထူးသဖြင့် ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စု အဖွဲ့များကို ကာကွယ်နိုင်ရန် အခြေခံကျသည့် ပြန်လည် နေရာချထားခြင်းဆိုင်ရာ လျာထားသော အစီအစဉ်များ နှင့် မြေယာမှတ်တမ်းများ အပါအဝင် လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ကြိုတင်၍ ထိရောက်စွာ ဖြန့်ချိထားရမည်။
- အဆိုပြုထားသော စီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်ခြင်း သို့မဟုတ် မှတ်ချက်ပေးခြင်း၊ ပြန်လည် သုံးသပ်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နိုင်ရန် ပြည်သူလူထုကို သင့်တော်သော အချိန်အတိုင်းအတာ တစ်ခုပေးအပ်ရမည်။

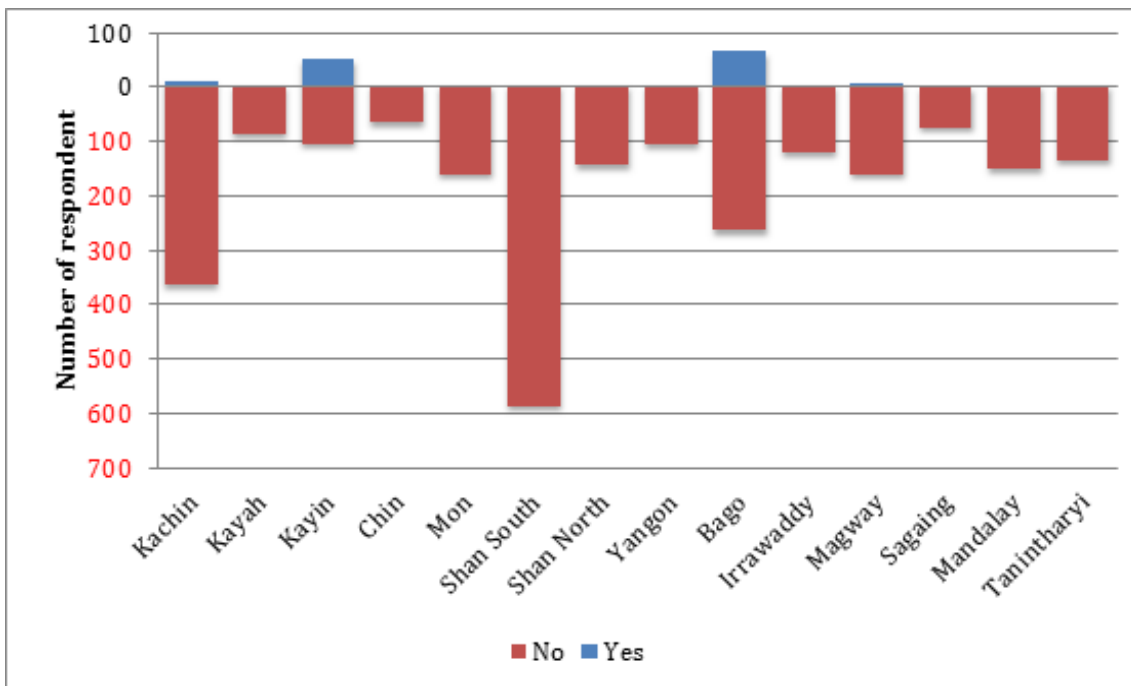
- သက်ရောက်မှု ရှိမည့် ပြည်သူများအတွက် ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးနှင့် ရွေးချယ်စရာများအား

ဥပဒေကြောင်းအရ၊ နည်းပညာပိုင်းအရ နှင့် အခြားသော အကြံဉာဏ်များ ပေးနိုင်ရန် အတွက် လိုအပ်သော အခွင့်အရေးများကို ဖန်တီးပေးရပါမည်။

- သက်ရောက်မှု ခံစားရမည့် ပြည်သူများနှင့် ၎င်းတို့အား အားပေးထောက်ခံသူများကို မြေသိမ်းခြင်း ဆုံးဖြတ်ချက်အား စိန်ခေါ်နိုင်ရန် နှင့်/သို့မဟုတ် အခြားသော နည်းလမ်းအသစ်များကို ချပြပြီး ၎င်းတို့၏ တောင်းဆိုမှုများ နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာ ဦးစားပေးမှုများကို ဖော်ပြနိုင်ရန် အတွက် ကြားနာပွဲများ စီစဉ်ပြုလုပ်ပေးရပါမည်။
- မြေသိမ်းခြင်း မပြုလုပ်ဘဲ ရောင်ကွင်းနိုင်မည့် ဖြစ်နိုင်ချေ ရှိသော နည်းလမ်းအားလုံးကို အပြည့်အဝ ရှာဖွေရပါမည်။#

အရင်းအမြစ်-http://www.hic-sarp.org/documents/Handbook%20on%20UN%20Guidelines_2011.pdf

ပုံ ၅။ မြေသိမ်းခြင်း မပြုလုပ်မီ မြေသိမ်းခံရတော့ မည်ဆိုသည်ကို ဖြေဆိုသူအား ကြိုတင် အသိပေးခဲ့ပါသလား။

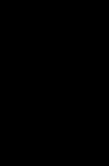

ဖြစ်စဉ် ၅။ ထားဝယ် မြို့ပြ စီမံကိန်း၊ ထားဝယ် မြို့နယ်၊ တနင်္သာရီတိုင်း။

၁၉၉၀ ခုနှစ်တွင် ဆွေးနွေးခြင်း သို့မဟုတ် ရှင်းပြခြင်းပင် မရှိဘဲ အစိုးရမှ ထားဝယ်မြို့ပြ စီမံကိန်းအား လယ်ယာမြေများကို ဖျက်ပြီး အိမ်ယာများ အဆောက်အဦး များ ဆောက်လုပ်ရန် အတွက် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထိုလယ်မြေများတွင် လုပ်ကိုင်နေသော ရွာသားများမှာ ၎င်းတို့၏ လယ်မြေများသည် စီမံကိန်းထဲ ပါမပါကိုလည်း မသိရ။ ၎င်းတို့ရွှေ့ပြောင်းရန် လိုမလိုကိုလည်း ကြိုတင် မသိခဲ့ရပေ။ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် အစိုးရ မှ နောက်ထပ် လယ်မြေ ဧက ၃၀၀ ကို အဆိုပါ စီမံကိန်းအတွက် ထပ်မံ သိမ်းယူခဲ့ပြီး အချို့မြေနေရာများတွင် အစိုးရရုံးများ ဝန်ထမ်းအိမ်ရာများ စတင် ဆောက်လုပ်ခဲ့သည်။ သိမ်းယူမည့်မြေများ တိုင်း တာစဉ်ကာလတွင် ရွာသား ၆၄ ဦး၏ စိုက်ပျိုးမြေများ ပါဝင်ခဲ့သည်။ နောက်ထပ် ၃ နှစ်ကြာသည်အထိ လယ်သမား များမှာ ၎င်းတို့ အသက်ရှင်သန်ရေး အတွက် လယ်လုပ်နေရ သော်လည်း ထိတ်လန့်သော နှလုံးသားများဖြင့် ကြောက်ရွံ့စွာ လုပ်ကိုင်နေရသည်။

၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရ အာဏာပိုင် များမှ လယ်မြေဧက ၃၀၀ ပေါ်တွင် စီမံကိန်းအား အကောင်အထည်ဖော် ဆောက်လုပ်မည်ဖြစ်ပြီး ထားဝယ်မြို့နယ် မြို့တော်ခန်းမတွင် အစည်းအဝေးပွဲ ကျင်းပပေးမည် ဖြစ်ကြောင်း ကြေငြာခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့က မြေပိုင်ဆိုင်မှု စာချုပ် ရှိသူများသာ မြို့တော်ခန်းမတွင် ကျင်းပမည့် အစည်းအဝေးပွဲကို တက်ရောက်နိုင်မည် ဖြစ်ပြီး မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု မရှိသူနှင့် အခြားသော မသက်ဆိုင်သူများ တက်ရောက်ခွင့်မရှိဟုလည်း ပြောကြားသည်။

သိမ်းယူသည့်မြေတွင် မိမိတို့လယ်မြေများ ပါဝင် သော လယ်သမား ၆၄ ဦး ထဲမှ ထက်ဝက်ခန့်မှာ မည်သည့်

ပြဿနာမှ မရှိဘဲ ထိုလယ်မြေများပေါ်တွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ လုပ်ကိုင်လာနေခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး မည်သည့် စာရွက်စာတမ်း

မျှလည်း မရှိပေ။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် အစိုးရ အာဏာပိုင် များမှ စာရွက်စာတမ်းရှိပြီး အသိမ်းခံရသော လယ်မြေ ၃ ဧက အတွက် ပေ ၄၀x ပေ ၆၀ မြေကွက် တစ်ကွက် ပြန်ပေးမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားသည်။ ထို လျော်ကြေးကို လက်မခံပါက တရားရုံးတွင် ဖြေရှင်းနိုင်ကြောင်း ပြောကြား ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုအချိန်က တက်ရောက်နိုင်ခဲ့သည့် လယ်သမား ၆ ဦးသာ သဘောတူကြောင်း လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။

ဖွန်လ ၂၀၁၄ ခုနှစ် တွင် လယ်သမားများမှ ၎င်းတို့ လယ်မြေပေါ်တွင် ဆက်လက် လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် တောင်းခံခဲ့ သောကြောင့် လယ်သိမ်းခံ တောင်သူလယ်သမား အယောက် ၂၀ ခန့်မှာ တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးကို ပျက်ပြား စေခြင်းနှင့် ဆဲဆိုမှုအတွက် တရားစွဲဆို ခံခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်တွင် ပါဝင်ခဲ့သော လယ်သမား တစ်ဦးမှာ အစိုးရ ပေးသော လျော်ကြေးကို လက်ခံခဲ့သောကြောင့် အမှုမှ လွတ်မြောက်ခဲ့သည်။ ကျန်သည့် လယ်သမား ၁၉ ဦးမှာ လက်မှတ်ထိုးရန် ငြင်းဆန်ခဲ့သောကြောင့် အမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ ၎င်းတို့ထဲမှ လယ်သမား တစ်ဦးမှာ ၆ လ နှင့် ၁၅ ရက် ထောင်ကျခဲ့ပြီး အချို့လယ်သမားများမှာ ထောင် ၃ လစီ ကျခဲ့သည်။ အချို့မှာ ဒဏ်ငွေ ပေးခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် အချို့လယ်သမားများမှာ နေရာ မဖယ်ပေးဘဲ ဆက်လက် လုပ်ကိုင်နေသော်လည်း ထို မြေဧက ၃၀၀ ပေါ်တွင် အဆောက်အဦများ စတင် ဆောက်လုပ်နေပြီ ဖြစ်သည်။ လယ်သမားများမှာ ထိုမြေပေါ်တွင် နှစ်ပေါင်းများ စွာလုပ်ကိုင်လာခဲ့ကြသူများဖြစ်ပြီး အစိုးရမှလည်း ညှိနှိုင်းပေးခြင်း၊ ထိုက်တန်သော လျော်ကြေးများ ပေးအပ်ခဲ့ခြင်း မရှိပေ။ ပို၍ အရေးကြီးသည်မှာ အဆိုပါ မြေများကို ဆုံးရှုံးသွားပါက ၎င်းတို့တွင် အသက်ရှင် ရပ်တည်စရာ နေရာ ရှိတော့မည် မဟုတ်ပေ။ လယ်လုပ်ခြင်း သည် ၎င်းတို့ဘဝနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လယ်ထဲတွင် လုပ်ကိုင်သွားခြင်းဖြင့် လယ်ယာ မြေသိမ်းမှု ကို ဆက်လက် ဆန့်ကျင်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ #

ဖြစ်စဉ် ၆။ မုန်း ရေအားလျှပ်စစ် ဆည်၊ စေတုတ္ထရာ မြို့နယ်၊ မကွေးတိုင်း။

မုန်းရေအားလျှပ်စစ်ဆည်ကို ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် စတင်ဆောက်လုပ်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ပြီးစီးခဲ့သည်။ ပြီးစီးသည့်အချိန်တွင် ဆည်အထက်ပိုင်းရှိ လယ်မြေများ

အပါအဝင် ရွာပေါင်း ၁၃ ရွာလုံး ရေလွှမ်းမိုးသွားခဲ့သည်။ ဖြစ်ပွားခဲ့ပုံမှာ ကြောက်စရာ ကောင်းလှသည်။ ရေဝပ်

ဧရိယာအား ကြိုတင် အကြောင်းကြားထားခြင်းမရှိပဲ ညသန်း ခေါင်ယံ အချိန်တွင် ရေတက်လာပြီး ရွာသားများမှာ ချက် ချင်း ဘေးလွတ်ရာ တောင်ပေါ်သို့ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်ခဲ့ရသည်။

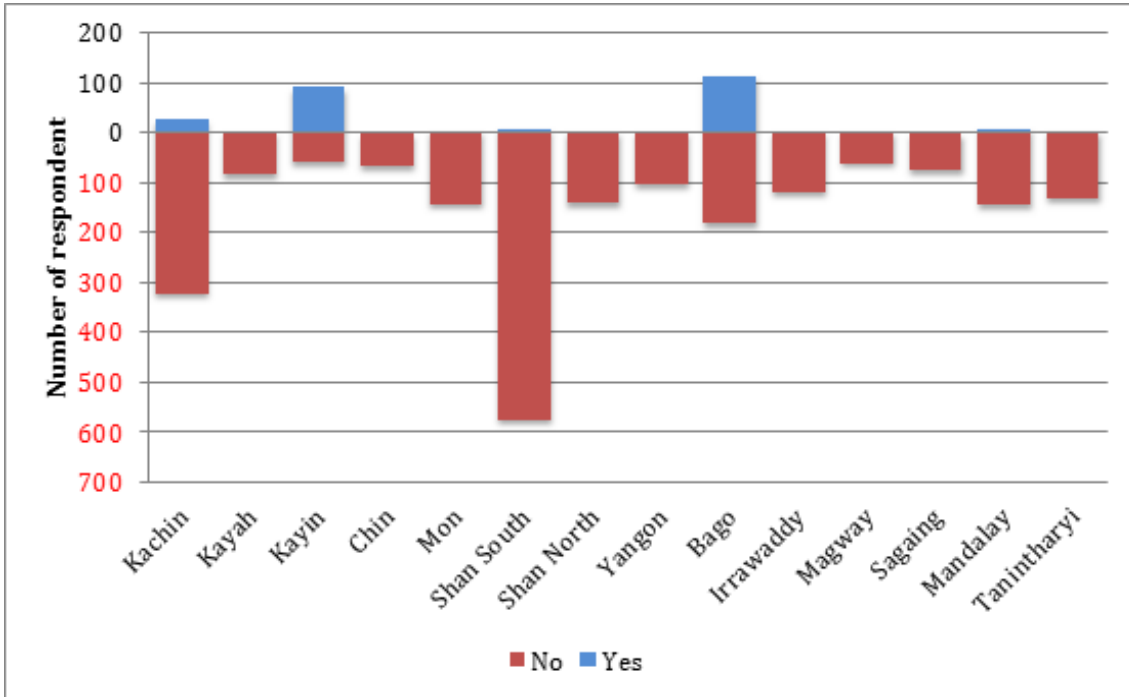
ရေလွှမ်းမိုးခံရသော ရွာများမှ ရွာသားများအား အစိုးရမှ ခေါ်ယူပြီး မုန်းမြစ် အရှေ့ဘက်ခြမ်း ဆည်အောက် ဘက်တွင် ရေမြှုပ်သွားသော ရွာများ ကို စု စည်းကာ သံဆယ် မြို့သစ် စီမံကိန်း အားတည် မည် ဖြစ်ကြောင်း ရွာသားများအား မရွေမနေရ ပြောင်းခိုင်းခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုရွာသားများကို ရွှေ့ပြောင်းသည့် နေရာမှာမူလ သံဆယ် ရွာသားများ ပိုင်ဆိုင်သော လယ်မြေများ ပေါ်တွင်ဖြစ်နေ သည်။ အစိုးရ မှ အိမ်ပြန်ဆောက်ရန် တစ်ဦးလျှင် ၅၀၀၀ မှ ၃၀၀၀၀ ကျပ်အထိ ဆုံးရှုံးသောအိမ်အနေအထားအလိုက် ပေးအပ်ခဲ့ပြီး ပြောင်းရွှေ့ခိုင်းပြီးနောက် ပြန်လည်စစ်ဆေးခြင်း လုံးဝမရှိ။ ဆက်လက်အရေးယူ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမျိုးလည်း မရှိခဲ့ပေ။ ၂၀၀၄ နောက်ပိုင်းတွင် ကတိပေးထားသော သံဆယ် မြို့သစ် စီမံကိန်း ပျက် ပြီး ရွှေ့ပြောင်းခံ တောင်သူ လယ်သမားများမှာ ရွာသားများအနေဖြင့် သံဆယ်ရွာ

တောင်သူများ၏ မြေနေရာတွင် နေထိုင်ရခြင်း၊ လုပ်ကိုင်ရန် မြေမရှိခြင်း နှင့် အခက်ခဲများကြုံခဲ့ကြသည်။

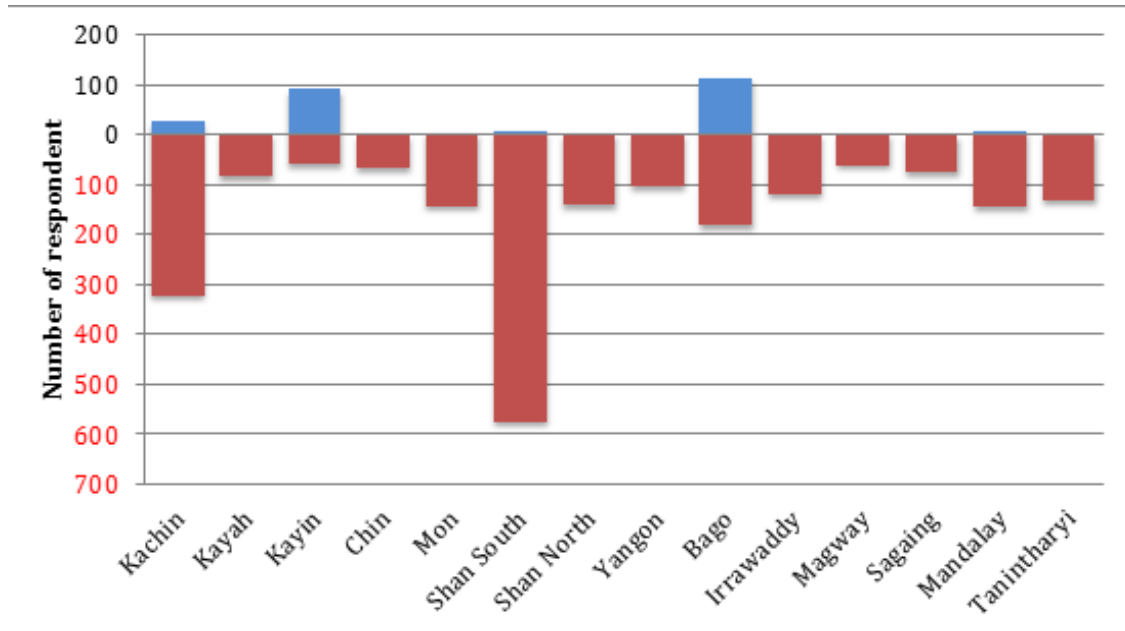
ထိုကဲ့သို့သော အခြေအနေအောက်တွင် သံဆယ် သို့ ဇွတ်အတင်းရွှေ့ပြောင်းခံခဲ့ရသော ရွာပေါင်း ၁၃ ရွာမှ ရွာသားများသည် ရေလွှမ်းမိုးခံရသော မိမိတို့ နေထိုင် ခဲ့သောနေရာ အနီးရှိ တောင်ပေါ်ဒေသသို့ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ပင် ပြန်လည် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့သည်။ ရေကျ သွားချိန်တွင် ပေါ်ပေါက်လာသော မြေနေရာတွင် စိုက်ပျိုး ခြင်း၊ ဝါးခုတ်ခြင်း၊ သစ်ခုတ်ခြင်း နှင့် အလုပ်ပေါင်းစုံ လုပ်၍ အသက်မွေးကြသည်။

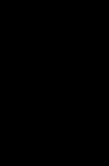
ရေလွှမ်းမိုးခံရသောရွာများမှ ပြည်သူများမှာ သက် ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များကို လျော်ကြေးပေးခြင်း၊ ပြန်လည် နေရာချထားပေးခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ ရပိုင်ခွင့်များ အကြောင်း မေးမြန်းသောအခါ ထိုမြေနေရာများသည် အစိုးရမှ သိမ်းခြင်း မဟုတ်၊ ရေမြှုပ်သွားခြင်းသာဖြစ်ပြီး အစိုးရအနေဖြင့် တာဝန်မရှိကြောင်းပြောကြားခဲ့သည်။ ဤနည်းလမ်းဖြင့် အစိုးရ မှ ပြည်သူလူထု ၏ ဆင်းရဲဒုက္ခ အတွက် တာဝန်ယူမှု မရှိကြောင်း ရွာသားများမှာ နားလည်သဘော ပေါက်ခဲ့ရ သည်။ ရွာသားများမှာ မုန်းတမံ မှ ရေအားလျှပ်စစ် မည်မျှ ထွက်ရှိကြောင်း မသိရှိသလို မည်သည့်နေရာအားပေးကြော င်းမသိရှိရပါ။ လျှပ်စစ်ခါတ်အားများမှာ စေတုတ္ထရာမြို့သို့ ရောက်ရှိသွားကြောင်း ကြားသိရုံကလွဲပြီး အခြား ကောင်းကျိုး တစ်စုံတစ်ရာအားမခံစားခဲ့ဘဲ နောက်ဆက်တွဲ ဆိုးကျိုးများကို သာ ခံစားခဲ့ရသည်။ #

ပုံ - ၆။ မြေသိမ်းခြင်း မပြုလုပ်မှီ မြေသိမ်းရသည့် ရည်ရွယ်ချက်ကို ကြိုတင်ပြောကြားခဲ့ပါသလား။

ပုံ - ၇ မြေသိမ်းမှု ဖြစ်ပွားသည့် အချိန်တွင် ဥပဒေ နည်းလမ်းများအတိုင်း ဖြစ်ခဲ့ပါသလား။

ဖြေဆိုသူ အများစုအကြား ၎င်းတို့ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော မြေသိမ်းမှုသည် တရားဥပဒေ နည်းလမ်းအတိုင်း (ဥပမာ- ၁၈၉၄ မြေသိမ်းခြင်း အက်ဥပဒေ) ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်း မရှိကြောင်း ယုံကြည်ကြသည်။(အထက်ရှိ ပုံ - ၇ တွင်ကြည့်ပါ။) ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ဥပမာ ကိစ္စရပ်များစွာအရ မည်ကဲ့သို့ မည်သည့်အတွက်ကြောင့် မလိုက်နာရသလဲဆိုသည်ကို ပြသခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယခုချိန်တွင် မြန်မာပြည်ရှိ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး ကြွေးကြော်သံများမှာ ရှေ့နောက် မညီညွတ်မှုများ ဖြင့် ပြည့်နှက်နေသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အစိုးရအာဏာရှိသူများနှင့် စစ်တပ်ဘက်မှ ဥပဒေအား လိုသလို ဆွဲသုံးခြင်း၊ ဥပဒေမဲ့ လုပ်ဆောင်နေခြင်းများ ၊ အခွင့်အာဏာ ရှိသူများမှ တရားမျှတမှု မရှိဘဲ လုပ်ဆောင်နေမှုများက ထင်ရှားစွာ သက်သေပြလျက်ရှိသည်။ နောက်ထပ် ဥပမာအချို့ထပ်မံဖော်ပြနိုင်ပြီး ပြည်သူလူထုမှာ မည်ကဲ့သို့ ဆိုးရွားစွာ ခံစားနေကြောင်းနှင့် အစိုးရ၏ လုပ်ရပ်များကို ထင်ဟပ် မြင်တွေ့နိုင်စေမည် ဖြစ်သည်။

ဥပမာ တစ်ခုမှာ ရှမ်းပြည်နယ် ပင်လောင်း မြို့နယ်မှ ဖြစ်သည်။ ရွာသားများ၏ လုပ်ကိုင်နေသော မြေနေရာများ အပါအဝင် မြေများ သိမ်းယူပြီး အစိုးရမှ အကွက်များရိုက်ကာ နောင်တရား မြို့နယ်ခွဲ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဒေသခံ အချက်အလက်စုဆောင်းကောက်ယူခဲ့သော မေးမြန်းသူ ပြန်လည် ပြောကြားချက်အရ "အသိမ်းခံရတဲ့ မြေများ ပေါ်တွင် အစိုးရမှ မြေစာရင်းရုံး၊ စည်ပင်သာယာရုံး အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရ ဌာန ရုံးများ၊ ဝန်ထမ်း အိမ်ရာများ ဆောက်လုပ်ခဲ့တာတွေတွေ့ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ လုပ်ငန်းစဉ် အစီအစဉ်များနှင့် ပတ်သက်လို့ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခဲ့ဘူး။ အဲ့ဒီပြင် အချို့သိမ်းဆည်းထားသော မြေနေရာများကို မူလ ရွာသားများကို ပြန်လည် ငှားရမ်းပြီး လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးခဲ့တယ်။ မြေသိမ်းယူခြင်းသာမက ရွာသားများအား လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးတဲ့အခါ မြေငှားစာချုပ်မှာ လက်မှတ်ထိုးပြီးမှ လုပ်ကိုင်ကြရတယ်။ အကယ်လို့ သိမ်းဆည်းထားတဲ့မြေနေရာက ရဲစခန်း ပိုင် အကွက်ချသော ဧရိယာ တွင်းဖြစ်လျှင် ရဲစခန်းသို့ သီးစားခ ပေးရပြီး အစိုးရ ဌာန ဧရိယာ အကွက်တွင်းသို့ ရောက်ရှိသွားပါက သက်ဆိုင်ရာ ဌာန သို့ သီးစားခ ပေးပြီး လုပ်ကိုင်ကြရတယ်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှာ သီးစားခ ပေးစရာ မလိုတော့ဘူးလို့ သိရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒေသခံ ရွာသားများတွေက သူတို့ရဲ့ မြေနေရာကနေ ဘယ်အချိန်မှာ ဖယ်ရှားခံရမလဲဆိုတာကို စိုးရိမ် ပူပန်နေကြရတယ်" ဒေသခံ (အမျိုးသမီး) အချက်အလက်စုဆောင်းကောက်ယူသူ၊ ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ပိုင်း၊ ၂၂ ရက်၊ ၂၀၁၅ တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်။

နောက်ထပ် ဖြစ်ရပ်တစ်ခုမှာ ပိုင်းမော် မြို့နယ်၊ လမြန် ကျေးရွာအပါအဝင် ဂူယန် ကျေးရွာအုပ်စု တွင် ရွာသားများ နှစ်ပေါင်း ၄၀ ကျော်ခန့် လုပ်ကိုင်လာသော လယ်ယာမြေများကို သစ်တောမြေ အဖြစ် သိမ်းယူခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် တပ်မတော် ထိန်းချုပ်မှု အောက်တွင်ရှိသော နယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့ ဒေသတွင်း အုပ်ချုပ်ရေး ခေါင်းဆောင်များနှင့် ခရီးစဉ်များမှ ထိုမြေနေရာများကို အသုံးပြုရန် ခွင့်ပြုချက်များ ရရှိခဲ့သည်။ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိသလို တရားမျှတမှုမရှိဘဲ ခရီးစဉ်နှင့် တရုတ်ကုမ္ပဏီများက ထိုသိမ်းယူသော မြေများပေါ်တွင် စီမံကိန်းများ စတင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ ဒေသခံ ပြည်သူများက ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် အစိုးရ ရုံးများသို့ စာများ ရေးသားပြီး ကန့်ကွက်ကြသည်။ လက်ရှိ အချိန်တွင် တရုတ် ကုမ္ပဏီများမှ ငှက်ပျောပင်များ

စိုက်ပျိုးလျက်ရှိကြသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ် နောင်းပိုင်းတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် မြေယာ ကော်မတီမှ သိမ်းဆည်းခံထားရသော မြေနေရာများတွင် ဒေသခံများ ပြန်လည် လုပ်ကိုင်နိုင်ခွင့် ခွင့်ပြုစာ ထုတ်ပေးခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ဒေသတွင်း ခေါင်းဆောင်များမှ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်ရန် ပျက်ကွက်လျက်ရှိသည်။

နောက်ထပ် ဥပမာ တစ်ခုမှာ ဥပဒေမှ ကာကွယ်ပေးရမည့် သူများကို ဖိနှိပ်၍ အာဏာအလွဲသုံးစား လုပ်သူများကို ကာကွယ်ပေးထားပြီး "တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး" ဟူသည့် စကားလုံးအား ဆန့်ကျင် အသုံးပြုမှု များ ကို မီးမှောင်ထိုးပြခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၉၁- ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် နမ့်စန် မြို့နယ် (အမှတ် ၅ အုပ်စု၊ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း) တွင် စစ်တပ်မှ ရှမ်းတိုင်းရင်းသားကျေးရွာ အပါအဝင် မြေဧက ၂၀၀၀ ခန့်ကို စစ်တပ်ပိုင်မြေ ဟု ပြောကြားကာ သိမ်းယူခဲ့သည်။ မြေသိမ်းခံရပြီးနောက် ရွာသားများမှာ တစ်ဖက်နိုင်ငံ ဖြစ်သော ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား အဖြစ်လည်းကောင်း မြန်မာနိုင်ငံ အခြားနေရာများသို့ အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန် လည်းကောင်း ရွှေ့ပြောင်းသွားခဲ့ရသည်။ ကျန်ရစ်ခဲ့သူအချို့မှာ မိမိတို့ လုပ်ကိုင်နေသော မြေပမာဏပေါ် မူတည်၍ စစ်တပ်အား ၂၀၁၃ ခုနှစ်အထိ သီးစားခပေးဆောင်ရသည်။ ဒေသခံ ရွာသားများမှ မိမိတို့ လုပ်ကိုင်သော မြေများ ပြန်ရရန် ကြိုးပမ်းသော အခါ စစ်တပ် ၏ ခြိမ်းခြောက်မှုကို ခံခဲ့ရသည်။

ဒေသခံရွာသားတစ်ဦးမှ "မြေသိမ်းခံရတဲ့ ရွာသားတွေ အနေနဲ့ ၁၉၉၁ မတိုင်ခင်ကတည်း က အဲ့ဒီမှာ ပဲ နှစ်ကာလကြာပြီ လုပ်ကိုင်လာတာ... သူတို့(စစ်တပ်) ကို မြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြန်တောင်းတော့လည်း တိုင်ချင်ရာတိုင် ပြန်မပေးနိုင်ဘူး။ စစ်တပ်ကိုတိုင်ရင်တောင် တောင်သူတွေ

ကို မြေမှာ ကျူးကျော်မှု နှိပ်နှိမ် တရားစွဲလို့ ရတယ် လို့ပြောတယ်....'

မြေသိမ်းခံတောင်သူ၊ အမှတ် (၅) အုပ်စု၊ နမ့်စန်မြို့နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်။ (၂၂ ရက် ဩဂုတ်လ ၂၀၁၅ တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်)

၂၀၁၄ ခုနှစ် မှစ၍ တောင်သူများ သီးစားခ ပေးရန်မလိုတော့သော်လည်း အနာဂတ် တွင် ဖြစ်လာမည့် ကိစ္စများကို စိုးရိမ်လျက်ရှိပြီး မသေချာ မရေရာမှု တိမ်တိုက်အောက် ဘဝကို ဆက်လက် ရုန်းကန်နေရသည်။

ဖြစ်စဉ် ၇။ ချင်း ခရစ်ယာန် သာသနာပိုင် သင်္ချိုင်းမြေ အား သိမ်းယူခြင်း

မတ်လ ၂၀၁၄ ခုနှစ် တွင် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် ဟု ဆိုကာ ကလေးမြို့နယ် စည်ပင်သာယာ ရေး ကော်မတီမှ ကလေးမြို့နယ် တောင်ဖီလာ ရပ်ကွက်ရှိ ချင်းခရစ်ယာန် သာသနာပိုင် သင်္ချိုင်းမြေကို ၂၀၁၂ ခုနှစ် တွင်ပိတ်သိမ်း ကြောင်းနှင့် တစ်လအတွင်းတွင် အပြီးပြောင်းရွှေ့ရန် ဖြစ်ကြောင်း ကြေငြာစာထုတ် ခဲ့သည်။ ထို သင်္ချိုင်းမှာ ၁၉၁၄ ခုနှစ် ကတည်းက စတင် အသုံးပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဒေသခံပြည်သူများ မှာ ထိုကြေငြာချက်ကြောင့် အံ့အားသင့်ခဲ့ရပြီး ရွာသားများမှာ ထိုစီမံကိန်းကို အဆိုပါ ကြေငြာချက် ထွက်ပေါ်လာသော ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှ သိရှိရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒေသရွာသားများ၊ ဒေသတွင်းခေါင်းဆောင်များအတွက်မူ ထို အနှစ် ၁၀၀ သက်တမ်း ရှိပြီ ဖြစ်သော သင်္ချိုင်းမှာ ၎င်းတို့၏ ဓလေ့ထုံး တမ်းစဉ်လာများ ပြုလုပ်ရန် အတွက် တန်ဖိုးထားပြီး များစွာ အရေးပါသော နေရာ ဖြစ်သည်။ ဒေသခံများမှ မိမိတို့၏ အစဉ်အလာအတိုင်း ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းသွားရန် ရည်ရွယ်သည်။

ရွာသားများမှ မြန်မာနိုင်ငံ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရ ဌာန ပေါင်းစုံသို့ စာများ ပို့ပြီး ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည်။ ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင်များနှင့် အကြိမ်ကြိမ် တွေ့ဆုံခဲ့ပြီးနောက်တွင် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီမှ မြေ ၂.၆ ဧကလုံးအား မပေးနိုင်လျှင်တောင် မြေအချို့အားခွဲ၍ လူဒါန်းရန် တောင်း ဆိုခဲ့သည်။ ဒေသခံများအား အနေဖြင့် သဘောတူညီမှု မရှိခဲ့ပေ။ ထို့နောက် ဇွန်လ ၂၀၁၅ တွင် ကြိုတင် အသိပေးခြင်း မရှိဘဲ ရွာသားများ အိပ်ပျော်နေချိန် နံနက် ၂ နာရီတွင် ကော်မတီမှ ဘူဒိုဇာ ကားများဖြင့် လာရောက်ပြီး အုတ်ဂူများနှင့် သစ်ပင်များအားလုံးကို ထိုးဆွ ရှင်းလင်းခြင်း များ စတင်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ လုပ်ဆောင် နေစဉ်တွင် ရဲအင်အား အမြောက်အမြားမှ ဘူဒိုဇာကားများကို ကာကွယ်ပေးထားကြသည်။ ထို့ပြင်သင်္ချိုင်းတစ်ခုလုံး ရှင်းလင်းဖျက်ဆီးပြီးသောအခါမှ ဒေသခံများအားဝင်ရောက် အရိုးကောက်နိုင်ရန် ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် အရိုးများ

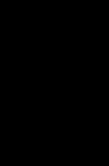
မှာ ရောထွေးလျက် ရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။

ရွာသားများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေ သည့် ကြားကပင် ကြိုတင်ပြောဆိုခြင်း မရှိဘဲ သင်္ချိုင်းတစ်ခု လုံးမှာ ဖျက်ဆီးခံခဲ့ရသည်ဟု ရွာသားများ ပြောဆိုဆွေးနွေးမှု အရ သိရှိရသည်။ ထိုဖြစ်ရပ် ဖြစ်ပွားပြီးချင်း ဒေသခံရွာသား များမှ စစ်ကိုင်းတိုင်း အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး တာဝန်ရှိသူများနှင့် တွေ့ဆုံရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း တွေ့ဆုံခွင့်မရခဲ့ပေ။ နောက်ပိုင်းတွင် စစ်ကိုင်းတိုင်း ခရိုင် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးမှ ဝန်ထမ်းတစ်ဦးက ပြောကြားသည်မှာ မြေသိမ်းရန်နှင့် ဘူဒိုဇာဖြင့်ဖျက်ဆီးရန် အမိန့်မှာ အထက်က လာခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် သူတို့ တွင် ရွေးချယ်စရာ မရှိခဲ့ကြောင်း

အကြောင်းပြန်ကြသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် သင်္ချိုင်းတစ်ခု လုံးမှာ ရှင်းလင်းနေပြီး (မည်သည့် စီမံကိန်းမှ စတင်ခြင်း မရှိသေးပါ) ၊ ရွာသားများမှ မတရားမှုအတွက် ဆန့်ကျင် လျက်ရှိပြီး မြေပြန်ရရန် တောင်းဆိုလျက် ရှိသည်။#

ဖြစ်စဉ် ၈။ မြေသိမ်းခြင်း ဆောင်ရွက်နေစဉ်တွင် လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း မြေသိမ်းခြင်းနှင့် နေရပ် ရွှေ့ပြောင်းခြင်း ဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ကုလ သမဂ္ဂ လမ်းညွှန်ချက်များ အရ မြေသိမ်းမှု ဆောင်ရွက်နေစဉ် တွင် အစိုးရ အနေဖြင့် အနည်းဆုံး အချက် လေးချက်အား ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။

- သိမ်းယူမည့် မြေနေရာတွင် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော အစိုးရ အရာရှိများ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ်များ မဖြစ်မနေ ရှိနေရမည်။
- အပြုအမူများမှာလည်း သက်ရောက်မှု ရှိသူများ၏ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော လုံခြုံမှု နှင့် အသက်၊ ဂုဏ်သိက္ခာများအား အကြမ်းဖက် ချိုးဖောက်ခြင်း မရှိသင့်ပါ။
- ဆိုးရွားသော ရာသီဥတု အခြေအနေ၊ ညအချိန်၊ ဘာသာရေး အားလပ်ရက်များ နှင့် ပွဲတော်ရက်များ အတွင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲအကြိုကာလ (သို့) ကာလအတွင်း၊ နှင့် ကျောင်းစာမေးပွဲများ မတိုင်မီနှင့် ပြုလုပ်နေချိန်တို့တွင် မြေသိမ်းမှုများ၊ ပြောင်းရွှေ့မှုများကို လုံးဝ မပြုလုပ်ရပါ။
- မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မှ တိုက်ခိုက်ခံရ ခြင်း သို့မဟုတ် အခြားသော အကြမ်းဖက်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်း မခံရစေရန် သတိပြုရမည်။

ဖြစ်စဉ် ၉။ မြေသိမ်းပြီးနောက် လူ့အခွင့်အရေးများနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း

မြေသိမ်းခြင်းနှင့် နေရာ ရွှေ့ပြောင်းခြင်း ဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ လမ်းညွှန်ချက်များ အရ မြေသိမ်းမှု ဆောင်ရွက် ပြီးနောက်တွင် အစိုးရ အနေဖြင့် အနည်းဆုံး အချက် ရှစ်ချက် ကို မြေသိမ်းမှု ပြီးပြီးချင်း ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။

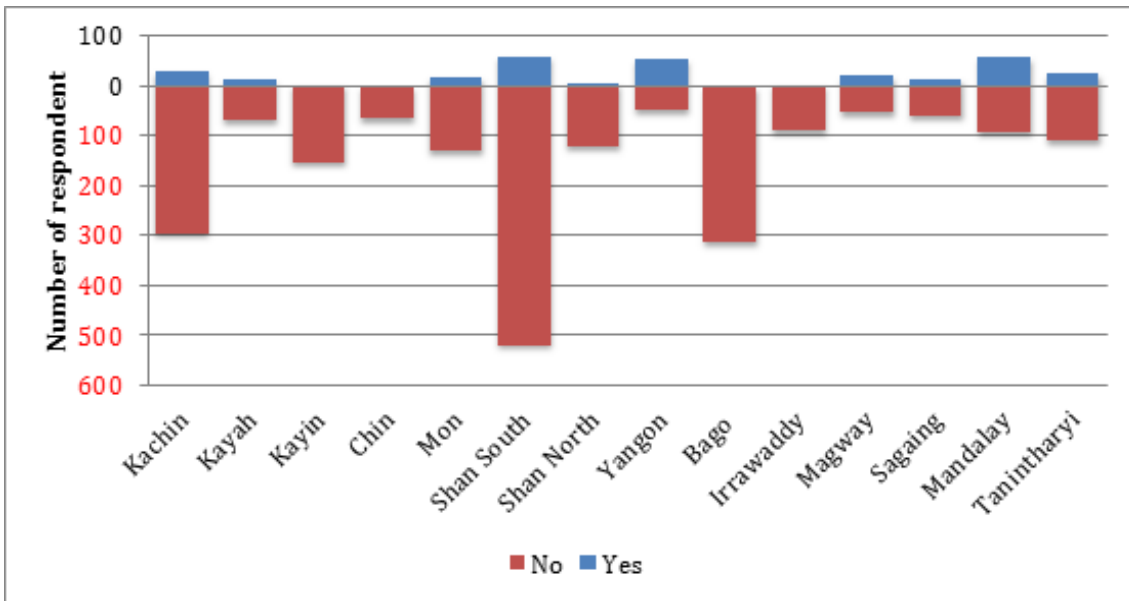
- အနိမ့်ဆုံးအားဖြင့် မည်သို့သော အခြေအနေတွင် ဖြစ်စေ ခွဲခြားမှု မရှိဘဲ အရည်အချင်းနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသော အစိုးရအရာရှိများမှ ကျိန်းသေ ဆောင်ရွက်ရမည့် အရာများမှာ
 - လိုအပ်သော အခြေခံ အစားအစာ၊ သောက်သုံးရေ နှင့် အိမ်သာ
 - အခြေခံ အဆောက်အအုံနှင့် အိမ်ယာ
 - သင့်တော်သော အဝတ်အစားများ
 - လိုအပ်သော အခြေခံ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုများ
 - အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အရင်းအမြစ်များ
 - ကျွဲနွားများ အတွက် အစာများ ယခင်က မှီခိုခဲ့သော ဘုံ ပိုင်ဆိုင်သော အရင်းအမြစ်များကို ရယူပိုင်ခွင့်
 - ကလေးများအတွက် ပညာရေး နှင့် ကလေးသူငယ်စောင့်ရှောက်ရေး ဌာနများ
 - တူညီသော မိသားစု နှင့် လူမှုအသိုင်းအဝန်းမှ ပြည်သူများ ခွဲခွာမှု မရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

အားလုံးသော အဖြစ်အပျက်များမှ ဖော်ပြနေ သည်မှာ မြေသိမ်းခြင်းနှင့် နေရာ ရွှေ့ပြောင်းခြင်း ဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ လမ်းညွှန်ချက်များသည် မည်သို့ပင် တင်းကျပ် သော လူ့အခွင့်အရေး ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ ချမှတ်ထားသော်လည်း အစဉ်အမြဲ လျစ်လျူရှုခံခဲ့ရသည်ကို တွေ့ရသည်။ မြေသိမ်းခြင်းမှာ လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများ ၏ ပထမ အဆင့် (ဥပမာ မြေသိမ်းမှု မပြုလုပ်မီ အချိန်) တွင် ချိုးဖောက်ခံရပြီး ရှေ့ဆက်၍ ချိုးဖောက်မှုများလည်း ရှိနေခြင်းက ထိုမြေသိမ်းမှုကို လူ့အခွင့်အရေး စံချိန်စံနှုန်းနှင့် ကိုက်ညီသည်ဟု ခေါ်ဆို၍ မရနိုင်ပေ။ ဤ သုတေသန လေ့လာချက်ထဲတွင် ဖော်ပြထား သော မြေသိမ်းမှု အားလုံးမှာ ယခုအဆင့်တွင် လူ့အခွင့် အရေး စံချိန်စံနှုန်းနှင့် လုံးဝ ကိုက်ညီမှု မရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ပထမ အဆင့်တွင်ပင် လူ့အခွင့်အရေး စည်းမျဉ်း များကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်မှုသည် နောက်အဆင့်များ (ဥပမာ မြေသိမ်းမှု ဆောင်ရွက်နေစဉ်နှင့် သိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း ရွှေ့ပြောင်းရမှု) တွင် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အခြေအနေအပေါ်

ယူဆချက်၊ တွက်ချက်မှုနှင့် အပြုအမူများကိုပါ သက်ရောက် မှု ရှိစေသည်။ မြေသိမ်းခြင်း လုပ်ငန်း သည်အဖျက်စွမ်းအား ကြီးမားပြီး တရားဝင်မှု မရှိကြောင်းကို ပထမဦးစွာ နားလည် ထားဖို့ လိုပါသည်။ အဆိုပါကိစ္စသည်လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စတစ်ရပ်သာ ဖြစ်ပြီး သာမန် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတစ်ခု မဟုတ်ကြောင်းလည်းသိရန်လိုအပ်သည်။ အဆိုပါ လူ့အခွင့်အရေး ရှုထောင့်မှနေ၍ မည်သည့်နည်းဖြင့် သက်ရောက်သူများကို လျော်ကြေး ပေးအပ်မလဲ ဆိုသော အချက်ကို စဉ်းစားရပါမည်။ ဖြေဆိုသူ အများစုက ပြောကြား သည်မှာ ၎င်းတို့သည် လျော်ကြေး နှစ်နှာကြေး မရရှိကြောင်း ပြောကြားပြီး၊ အချို့မှာ လျော်ကြေးငွေ ရရှိကြောင်း ပြောကြားသည်။ ရရှိသည့် အနည်းငယ်သော အချို့ နေရာများမှာထဲတွင် ရန်ကုန်၊ မန္တလေးနှင့် ရှမ်းတောင် နေရာမျိုးမှာ သိသာထင်ရှားမှုရှိသည်။ (ပုံ - ၈ တွင်ကြည့်ပါ။)

ပုံ - ၈ လျော်ကြေးငွေ ရရှိခဲ့သည်ဟု ဖြေဆိုသူ အရေအတွက်

လျော်ကြေးငွေ လက်ခံရရှိသူများ ကြားတွင်လည်း ၎င်းတို့ ရရှိသော လျော်ကြေးအား ကျေနပ်မှု မရှိကြပေ။ အကြောင်းအရင်းများမှာ "လုံလောက်မှု မရှိခြင်း"၊ "မိမိတို့ မြေကို သိမ်းယူသွားခြင်း" (ဆိုလိုသည်မှာ ပမာဏ မည်မျှ ဖြစ်ပါစေ လုံလောက်မည် မဟုတ်)၊ "မြေပေါ်တွင် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုမှာ မှီခိုနေရသည်။" ပေးသော လျော်ကြေးမှာ "မျှတမှု မရှိခြင်း" တို့ ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ဥပမာ ၂၀၁၀ - ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် စေတုတ္ထရာ မြို့နယ်၊ ၂ ရပ်ကွက် ကျေးရွာ အုပ်စု၊ ရွာသစ် ကျေးရွာနှင့် တောင်ခေတ္တရာ ကျေးရွာတို့တွင် တပ်မတော် ကာကွယ်ရေး ပစ္စည်းစက်ရုံ (ကပစ ၂၀) မှ စစ်တပ် စက်ရုံဝင်း ဆောက်လုပ်ရန် အတွက် ဒေသခံများ၏ စိုက်ပျိုးမြေဧက ၁၀၀ ခန့်ကို သိမ်းယူခဲ့သည်။ စစ်တပ်မှ မြေပိုင်ရှင်တောင်သူ လယ်သမားများအား သဘောတူကြောင်း လက်မှတ်ရေး ထိုးခိုင်းခဲ့သည်။ ရွာသားများမှာ ပေးလာသော လျော်ကြေး ငွေကို မဖြစ်မနေ လက်ခံရတော့မည် ဟု ခံစားရသည်။ တဧကလျှင် ၃၆ ကျပ် နှင့် လူတစ်ဦးစီလျှင်နှစ်နာကြေး ၅၀၀၀ ကျပ် ပေးအပ်သည်။ စစ်တပ်အရာရှိများက ပြောကြားသည်မှာ အားလုံးသည် ဥပဒေအတိုင်းသာ ဖြစ်ပြီး လက်ရှိအခြေအနေပေါ် မူတည်၍ ပေးသည် ဟု ဆိုသည်။ ထိုဖြစ်ရပ်နောက်ပိုင်း ရွာသားများမှာ လုပ်ကိုင်စရာ လယ်မရှိတော့ဘဲ အသက်ရှင်သန် ရပ်တည်နိုင်ရေး အတွက်

ကြိုရာ အလုပ်ပေါင်းစုံကို လုပ်ကိုင်နေရသည်။ ဖြေဆိုသူ အများစုမှာ မိမိတို့သည် "စစ်တပ်အား ကြောက်ရွံ့နေရပြီး ညှိနှိုင်းပြောဆိုမှု ဘာမှ မရှိကြောင်း ငြင်းဆန်ရန် သို့မဟုတ် သဘောမတူရန် မည်သည့် အခွင့်အရေး ရွေးချယ်မှု မျှ မရခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။ ဖော်ပြရလျှင် မန္တလေးတိုင်း မိတ္ထီလာ မြို့နယ် ဆည်ကုန်း၊ ဆင်မီး၊ ချုံစွန်းနှင့် ထနောင်းကန် ကျေးရွာများတွင် ရွာသားများ၏ လယ်ယာမြေဧက ၅၀၀၀ ခန့်အား စစ်တပ်မှ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် သိမ်းယူခဲ့သည်။ သိမ်းခံရသော မြေနေရာ များမှာ တစ်ဦးချင်းစီ စိုက်ပျိုးမြေများ၊ ရွာဘုံပိုင်မြေများ၊ စုပေါင်း စားကျက်မြေ၊ ကန်မြေ နှင့် ထင်းရှူးစိုက်ခင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ဒေသခံ တောင်သူလယ်သမား ခန့်မှန်းခြေ ၁၀၀ ကျော်အား တိုက်ရိုက်သက်ရောက်မှု ရှိခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်း တွင် စစ်တပ်မှ လယ်တစ်ဧက လျှင် ငွေ ၁၀ သိန်းနှင့် ယာမြေ ၁ ဧက လျှင် ၅ သိန်းနှုန်းဖြင့် လျော်ကြေး ပေးခဲ့သည်။ ရွာသားများမှာ သဘောတူညီကြောင်း လက်မှတ်ရေးထိုးရန် ဖိအားပေးခံရပြီး လျော်ကြေး ယူသည်ဖြစ်စေ မယူသည် ဖြစ်စေ မြေကို သိမ်းမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ လက်မခံပါက ဒုက္ခ ရောက်မည်ကို တွေးကြောက် ရသောကြောင့် ရွာသားများမှာ လက်ခံခဲ့ရသည်။

အချုပ်အားဖြင့် ဆိုရလျှင် ဒို့မြေ ကွန်ရက်အတွင်း အဖွဲ့ဝင်များ တွေ့ကြုံ ခံစားခဲ့ရသော မြေသိမ်းမှု ဖြစ်စဉ် အများစုမှာ မြေသိမ်းခြင်းနှင့် နေရပ် ရွှေ့ပြောင်းခြင်း ဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ လမ်းညွှန်ချက်များအရ ချမှတ်ထားသော

အခြေခံ လူ့အခွင့်အရေး လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှု လုံးဝ မရှိကြောင်း တွေ့ရှိနိုင်သည်။ လက်တွေ့တွင် အမှန်တကယ် မြေသိမ်းမှု မစတင်မီ အခြေအနေ၌ လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်ခဲ့မှုများမှာ နောက်ပိုင်း အဆင့်များ (ဆောင်ရွက်နေစဉ်နှင့် မြေသိမ်းပြီးနောက်) တွင် ပြန်လည် ကုစား၍ မရနိုင်ပေ။ လျော်ကြေးငွေ တစ်ခုတည်းဖြင့် အစိုးရ မြေသိမ်းမှု မဆောင်ရွက်မီ၊ ဆောင်ရွက်နေစဉ် နှင့် မြေသိမ်းပြီးနောက် ဖောက်ဖျက်ခဲ့သော လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများကို ပြန်လည်ကုစား၍ မရနိုင်ပေ။ မြေသိမ်းမှု ဖြစ်စဉ်တစ်ခုသည် အနည်းဆုံး လိုက်နာရမည့် အခြေခံ လူ့အခွင့်အရေး များကို ပင် လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်ခဲ့ပါက ဘဝပေါင်းများစွာ ထိခိုက်ပျက်စီးရခြင်း၊ မြေသိမ်းခြင်းမှာ မည်သည့် တရားဝင်မှုများမှ မပါဝင်ပဲ လုံးဝ ပျောက်ဆုံးသွားမည် ဖြစ်သည်။

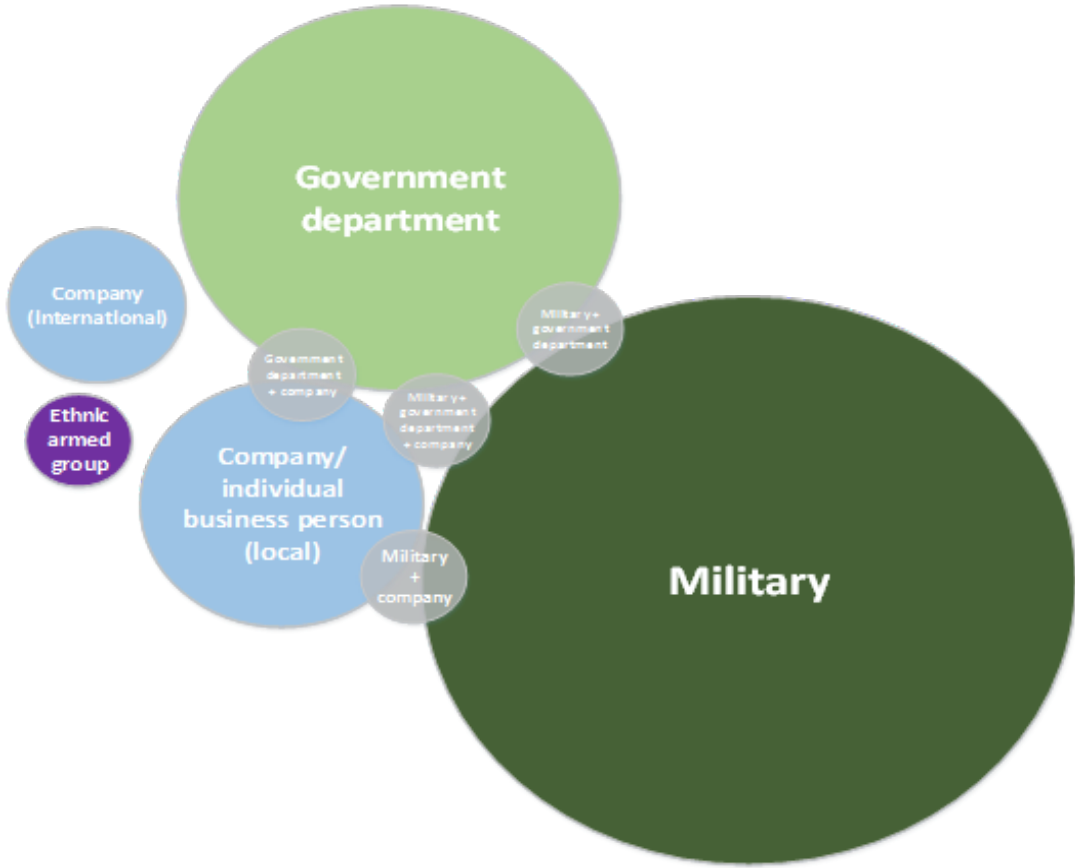
၅.၅။ မြေသိမ်းမှုများနှင့် ဆက်နွယ်လျက်ရှိသော မတရားမှုများအတွက် မည်သူ့တွင် တာဝန်ရှိသနည်း။

မြေသိမ်းမှု ဖြစ်စဉ်တစ်ဝက်ခန့်တွင် စစ်တပ်တစ်ခုထဲမှ တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း အခြား မြေသိမ်းသူများ နှင့် အတူတကွ သော်လည်းကောင်း ပါဝင်ပတ်သက်လျက် ရှိသည်။(ဇယား ၈ တွင်ကြည့်ပါ) အခြား တစ်ဝက်မှာမူ အထူးသဖြင့်ကွဲပြားသော အစိုးရဌာနများ၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များ အထူးသဖြင့် ဒေသတွင်း ကုမ္ပဏီများ နှင့် ဒေသတွင်းရှိ အာဏာပိုင်များ ပါဝင်ပတ်သက်ကြသည်။

ဇယား ၈။ မေးခွန်းဖြေဆိုသူများအရ ၎င်းတို့၏ မြေသိမ်းမှုများအတွက် မည်သူ့တွင် တာဝန်ရှိသနည်း။

	မေးခွန်းဖြေကြားသူ ဦးအရ	စုစုပေါင်းဖြေကြားသူ ရာခိုင်နှုန်း
စစ်တပ်	၁၂၆၈	၄၇.၇%
အစိုးရ ဌာန	၅၀၀	၁၈.၈%
ကုမ္ပဏီ	၃၇၀	၁၃.၉%
ဒေသခံ အာဏာပိုင်	၁၅၄	၅.၈%
နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီ	၁၁၈	၄.၄%
စစ်တပ်၊ အစိုးရဌာနနှင့် ကုမ္ပဏီ	၃၅	၁.၃%
စစ်တပ်နှင့် အစိုးရဌာန	၃၅	၁.၃%
အစိုးရဌာနနှင့် ဒေသခံ အာဏာပိုင်	၂၆	၁%
တသီးပုဂ္ဂလ	၂၆	၁%
တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့	၂၃	၀.၉%
အစိုးရဌာနနှင့် ကုမ္ပဏီ	၁၀	၀.၄%
စစ်တပ်နှင့် ကုမ္ပဏီ	၁၀	၀.၄%
လုပ်ဆောင်သူ မသိ	၇	၀.၃%
ကွက်လပ်	၇၅	၂.၈%

ပုံ ၉။ မေးခွန်းဖြေကြားသူများ အရ ၎င်းတို့၏ မြေသိမ်းမှုများအတွက် မည်သူ့တွင် တာဝန်ရှိသနည်း။

၅.၆။ မြေသိမ်းမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိခိုက်နစ်နာမှုများ

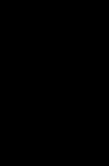
အချို့ ဥပမာများတွင် ဖော်ပြပြီးသည့်အတိုင်း မြေသိမ်းခံပြည်သူများ၏ ဘဝတွင် ခံစားနေရသည့် မြေသိမ်းမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိခိုက်နစ်နာမှုများမှာ ပြင်းထန်သည်။ ထို့အပြင် ထိုထိခိုက် နစ်နာမှုများမှာ ရှုထောင့် တစ်ခု (ဥပမာအားဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း) သို့မဟုတ် အချိန်အတိုင်း အတာတစ်ခု (ဥပမာအားဖြင့် မြေသိမ်းခံစဉ်ကာလ) သို့မဟုတ် နေရာဒေသတစ်ခု (ဥပမာအားဖြင့် သိမ်းဆည်းထားသည့် မြေကေတစ်ကွက်) တည်းအပေါ်၌သာ ကျရောက်သည် မဟုတ်ပဲ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် နိုင်ငံရေး အပေါ်သာမက ပြည်သူများ၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာများကိုပါ ထိခိုက်နစ်နာစေလျက်ရှိသည်။

"ဦးလေးလုပ်ကိုင်စားသောက်တဲ့မြေကို ၁၉၉၆ မှာ ဒေသတွင်း အစိုးရ အာဏာပိုင်တွေနဲ့ တရုတ် စီးပွားရေး သမားတွေက သိမ်းတယ်။ နိုင်ငံတော် စီမံကိန်း"

ဓာတ်မြေဩဇာ ဆောက်ရမယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းပြချက် ပေးပြီး အမွေသိမ်းတယ်။ ပြီးတော့ ဘာမှ မလုပ်ဘူး တစ်ဆင့်ပြန်ရောင်းစားကြတယ်။ ဦးတို့က ဝေးလံပြီး သွားလာဖို့ ခက်တဲ့ တောင်ပေါ်တွေမှာ သွားလုပ်ကိုင်ရတယ်။ နယ်မြေခံ လုံခြုံရေးဆိုပြီး မိုင်းထောင်တာတွေ ရှိတယ်။ ဒေသခံ ၂ ဦး မိုင်းထိ ခွဲသေးတယ်။ အဲ့ဒါတွေကို ကြောက်နေရတယ်။ သိမ်းထားတဲ့မြေ တွေမှာ ပြန်လုပ်ကိုင် စားရရင် အရမ်းကောင်းမှာ....."

မြေသိမ်းခံ တောင်သူတစ်ဦး။ နမ့်တောင်းကျေးရွာ၊ ပန်ဆိုင်း (ကြူကုတ်) မြို့နယ်ခွဲ၊ မူဆယ်ခရိုင်၊ ရှမ်းပြည်နယ်။ (၂၅ ဩဂုတ်လ ၂၀၁၅ တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်)

မြေသိမ်းမှုများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြည်သူများအပေါ် ထိခိုက်နစ်နာမှုများသည် တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ပြန်နံ့ လျက်ရှိပြီး ထိုနစ်နာမှုများသည် မြေသိမ်းမခံရသော်လည်း ထိုမြေအနီးအနားတွင် နေထိုင်သည့် ပြည်သူများအပေါ် တွင်ပါ သက်ရောက်မှု ရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ဥပမာအနေနှင့် မုန်းရေအား လျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်သည့် ရေကာတာကြောင့်

ဖြစ်ပေါ်လာသော ရေကြီးမှုတွင် မြေယာဆုံးရှုံးခဲ့ရသည့် မိသားစုများဖြစ်သည်။
(အထက်တွင် ဖော်ပြထားသော ဖြစ်စဉ် ၆ ကို ကြည့်ပါ။)

မြေသိမ်းပြီးနောက်တွင် ထိုမြေအား မည်ကဲ့သို့ မှီခို လုပ်ကိုင်သည်ပေါ်မူတည်၍ ထိခိုက်နစ်နာမှုများ ပိုမို ကျယ်ပြန့်လာသည်။ ရန်ကုန်တိုင်း၊ ကော့မှူးမြို့နယ်ရှိ မဆယ်ဆိပ်၊ ဝါးသိခံနှင့် မှော်တော ကျေးရွာများ တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့်ကိစ္စရပ်ကို လေ့လာလျှင် ရွာသားများထံမှ စစ်တပ်သိမ်းယူထားသော စားကျက်မြေများကို ငါးကန်များ အဖြစ် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင် ခရိုနီများမှ ပြောင်းလဲ အသုံးပြုကြပြီး ရွာသားများ၏ ကျွဲနွားများမှာ ငါးကန် ဘောင် အနီးအနားပတ်ဝန်းကျင်ရှိ မြက်များကို စားသုံးရာတွင် အဆိပ် သင့်သေဆုံးခဲ့ရခြင်းများရှိခဲ့ သည်။

ဇယား (၉)။ မြေသိမ်းမှုကြောင့် လယ်ယာဆက်လက်လုပ်ကိုင်နိုင်မှုအပေါ် သက်ရောက်သော နစ်နာမှု

မြေသိမ်းမခံရမှီ လယ်သမား အဖြစ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုသည့် မေးခွန်းဖြေကြားသူ ဦးရေ	မြေသိမ်းခံရပြီးနောက် လယ်သမား အဖြစ် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုသည့် မေးခွန်းဖြေကြားသူ ဦးရေ
၂၂၇၅	၅၀၈

ထိုနည်းတူစွာ မြေသိမ်းမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိခိုက်နစ်နာမှုများသည် အချိန်အတိုင်းအတာ တစ်ခု ထက်ပိုပြီး ပြည်သူများ၏ ဘဝနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အလုပ်များကို နှစ်ပေါင်းများစွာ ထိခိုက်နစ်နာမှု ရှိစေနိုင် သည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ သုတေသန လေ့လာတွေ့ရှိချက်မှ အတည်ပြုထားသည်မှာ ယခင်က လယ်ယာမြေ စိုက်ပျိုး ရေးဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုခဲ့ကြသည့် ပြည်သူ ပေါင်းများစွာမှာ ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒအား ဆန့်ကျင်လျက် မြေယာ စိုက်ပျိုးခြင်းများမှ အပြီးတိုင် မောင်းထုတ်ခြင်းကို ခံကြရပြီး သေချာမှုမရှိ၊ တည်မြဲမှုမရှိသော နေ့စား ကြိုရာ ကျဘမ်း အလုပ်သမား ဘဝသို့ တွန်းပို့ခြင်း ခံကြရသည်။ (အထက်ပါ ဇယား ၉ ကို ကြည့်ပါ။) ဖော်ပြပါကိန်းဂဏန်းအရေအတွက် များသည် နောက်ကွယ်ရှိ ပြည်သူများ၏ စိတ်ဆန္ဒများ ချိုးဖျက်ခံရသည့် မျော်လင့်ချက် အနာဂတ်များအား ဖော်ပြနိုင်စွမ်းမရှိပါ။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းသော အချက်အလက် များအရ လူအများစုမှာ လယ်ယာမြေ စိုက်ပျိုးရေးကို စွန့်လွှတ်လိုခြင်းမရှိပဲ ဖြစ်နိုင်ပါက ၎င်းတို့အနေနှင့် ထိုနေရာ များတွင် ပြန်လည်ပြီး စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ကိုင်လိုကြသည်။

လယ်ယာမြေ တွင် အခြေပြုသောအသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းများနှင့် စိုက်ပျိုးမြေများအား ဖယ်ရှား လိုက်ခြင်း ကြောင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များမှာ မြန်မာပြည်အတွင်းရှိ အခြားနေရာများ၊ နိုင်ငံရပ်ခြားများ တွင် ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်လုပ်ကိုင်ရသဖြင့် မိသားစုဝင်များ ဝေးကွာကြရသည်။ ထို့အပြင် နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည့်အခါ သေချာမှုမရှိ၊ ခက်ခဲသည့် အခြေအနေ အောက်တွင် ဖိနှိပ်မှုများ၊ စွန့်စားမှုများနှင့် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ၁၉၉၀-၁၉၉၁ ခုနှစ်အတွင်းက ချင်းပြည်နယ်၊ တီးတိန်မြို့နယ်၊ လွိုင်လွီးကျေးရွာရှိ ရွာသားများ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာအတွက် အသုံးပြုသည့် မြေဧကပေါင်း ၃၀၀ အတွင်းတွင် စစ်တပ်မှ တပ်စခန်းလာရောက် ဆောက်လုပ်ခဲ့မှုကြောင့် ရွာသားများအနေနှင့် လုံးဝ တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေး လုပ်ခွင့်မရှိတော့ပါ။ ထို့အပြင် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် တပ်စခန်း နယ်မြေ ချဲ့ရန်အတွက် တက်လွီးကျေးရွာရှိ နောက်ထပ် စိုက်ပျိုးမြေ ဧက ၁၀၀ ကို ထပ်မံ သိမ်းယူခဲ့သည်။ ရွာသားများ အတွက်တောင်ယာ လုပ်ကိုင်ရန် မြေနေရာ အနည်းငယ်သာ ကျန်ရှိပြီး ရွာသားအများစုမှာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အတွက် နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ သွားရောက်ခဲ့ကြရသည်။

ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း လားရှိုးမြို့နယ်၊ ခေးနင်း ကျေးရွာအုပ်စုရှိ ရွာသား အများစုမှာလည်း တူညီသော အခြေအနေကို ခံစားနေရကြသည်။ ၁၉၉၅-၁၉၉၆ ခုနှစ်အတွင်း စစ်တပ်မှ လယ်ယာမြေများ၊ အိမ်နေရာများ၊ ကျေးရွာပိုင် မြေများကို သိမ်းယူခဲ့ကြပြီး စီးပွားရေး လုပ်ငန်း ရှင်များကို ထိုမြေအများစုတွင် လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးခဲ့ကြသည်။ ဒေသခံများအနေဖြင့်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ရာ လယ်မြေများကို ဆုံးရှုံးမခံနိုင်သည့်အတွက် ထိုမြေများပေါ်တွင် ငှားရမ်းခ ပေးပြီး လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ကြသေးသည်။ သို့သော် ခွင့်ပြုချက် မရခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် အကျိုးဆက်အနေနှင့် အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရန် အတွက် အချို့သော မြေသိမ်းခံ တောင်သူများမှာ တရုတ်ပြည်သို့ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ရပြီး အခက်အခဲများစွာဖြင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ကြသည်။

ဖြစ်စဉ် ၁၀။ မန်နောင် နှင့် မန်တုံကျေးရွာ၊ အင်မိန်း ဟိုကျွန်း ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကွတ်ခိုင်မြို့နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ပိုင်း။ ဤဖြစ်ရပ်တွင် ကွတ်ခိုင် မြို့ရှိ မြို့နယ် မြေအသုံးချစီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီမှ မြို့ကွက်သစ် တိုးချဲ့ရေး စီမံကိန်း အတွက် ရွာသားများ၏ လယ်ယာမြေ ၂၃၆ ဧက အားသိမ်းယူခဲ့သည်။ မန်နောင်နှင့် မန်တုံ ကျေးရွာရှိ တောင်သူများမှာ ထိုမြေများပေါ်တွင် ၎င်းတို့ ဘိုးဘွားများ လက်ထပ်မှစ၍ နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကျော်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုမြေအား စစ်တပ်မှ ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် ပထမအကြိမ် သိမ်းယူခဲ့သော်လည်း မြေအား အသုံးပြုခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် ဒေသခံ ရွာသားများမှာ ကျရောက်လာနိုင်သည့် ဘေးအန္တရာယ်ကြားမှပင် ဝင်ရောက်၍ ဆက်လက် လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ ထိုမြေများကို ပြန်လည် ပေးအပ်ရန်အတွက် ကြေညာခဲ့ပြီး ထိုကြေညာချက်တွင် မူလ တောင်သူများအနေဖြင့် ထိုသိမ်းဆည်းမြေများပေါ်တွင် ပြန်လည် လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အတွက် လျှောက်ထားနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ထို့ကြောင့် မြေသိမ်းခံ တောင်သူများမှ ပုံစံစာရွက်များ ဖြည့်ခဲ့ ကြပြီး ကျေးရွာမြေအသုံးချမှု စီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီ သို့တင်ပြခဲ့ကြသည်။ သို့သော် မြို့နယ်ကော်မတီအဖွဲ့မှ မည်သည့် ပြန်ကြားချက်မှ မလာသည့်အပြင် မည်သည့်မြေယာကိုမှလည်း ပြန်လည်ပေးအပ်ခြင်းမရှိပါ။ ထို့နောက် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် မြို့ကွက်သစ် တိုးချဲ့ရေး စီမံကိန်း ရေးဆွဲပြီး ထိုစီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်၍ အကြံပြုချက်များပေးရန်အတွက် ရွာသားများအား အချိန် တစ်လ ပေးခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုစီမံကိန်းအား ကန့်ကွက်ခဲ့သော ရွာသားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မြေယာများကို ပြန်လည် တောင်းဆိုခဲ့သော ရွာသားများမှာ လျစ်လျူရှုခြင်းကိုသာခံကြရပြီး ထိုလုပ်ငန်းစဉ်အား ဆက်လက် အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ကြသည်။ ရွာသားများသည် ယခုအချိန်တွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး အခက်အခဲများ ရင်ဆိုင် ကြုံတွေ့နေကြရသည်။ "မြို့သစ်စီမံကိန်းလုပ်မယ်ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ ဟိုးအရင် နှစ်တွေထဲက လုပ်တဲ့ စိုက်ပျိုးမြေတွေသိမ်းတယ် တောင်သူ တစ်ဦးကို မြေ ဘယ်လောက် လုပ်လုပ် တစ်ကွက်ဆီပဲ ပေးမယ်ပြောတယ် ကျွန်တော်တို့က တောင်သူလေ၊ စိုက်ပျိုးရေး နဲ့ပဲ လုပ်တတ်တယ် မြေတစ်ကွက်နဲ့ ဘယ်လို လုပ်ကိုင် စားသောက်မလဲ..."

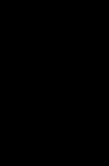
မြေသိမ်းခံတောင်သူ၊ အင်မိန်း ဟိုကျွန်း ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကွတ်ခိုင်မြို့နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်။ (၂၅ ဩဂုတ် ၂၀၁၅ တွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်။)

၅.၇ ၊ မြေသိမ်းမှုအား ပြန်လည်တုန့်ပြန်ခြင်း

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ သုတေသန အစီရင်ခံစာတွင် တင်ပြခဲ့သည်မှာ မေးခွန်းဖြေကြားသူများ အနေနှင့် မြေသိမ်းမှုအပေါ် ပြန်လည်တုန့်ပြန် စိန်ခေါ်မှုများ မကြာခင် ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ဖြေဆိုသူ ၁၅၂၇ ဦး (၅၇. ၅ ရာခိုင်နှုန်း) မှ တင်ပြထားသည်မှာ ၎င်းတို့အနေနှင့် ဤအခြေအနေကို ပြောင်းလဲရန်အတွက် လုပ်ဆောင်မှု အမျိုးမျိုးကို တစ်ကြိမ်ထက်မကကြိုးစားခဲ့ကြသည်။

ထိုအထဲတွင် (ဖြေဆိုသူ ၁၃၃၂ ဦး)မှ အသနားခံစာ တင်ခြင်း၊ (၃၅၃ ဦး)မှ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခြင်း၊ (၅၃၀ ဦး)မှ အတူတကွ စုပေါင်း စာတင်ခြင်း၊ မီဒီယာများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း (၇၇၆ ဦး) ၊ (၄၉၉ ဦး)မှ တောင်သူလယ် သမားများ စုစည်း ချိတ်ဆက်၍ အဖွဲ့များ ဖွဲ့ခြင်း၊ (၁၆၃ ဦး)မှ လျော်ကြေးငွေကို ငြင်းဆိုခဲ့ခြင်း၊ (၂၄၃၇ မှ) စေ့စပ် ညှိနှိုင်းမှုကို ရှောင်ဖယ်ခြင်းနှင့် (၂၃၀ ဦး)မှ အခြားသော တောင်းဆိုသည့် လှုပ်ရှားမှုများ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။

အခြား လုပ်ဆောင်မှုများအနေဖြင့် လယ်ယာမြေ သိမ်းခံ ပြည်သူအချို့မှာ ၎င်းတို့၏ ခံပြင်းမှုများအား ဖော်ပြရန်နှင့် ၎င်းတို့ ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများကို အာရုံစိုက်မှုရှိလာရန်အတွက် ထွန်းတုံးတိုက်ပွဲ ဝင်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ခုသော ထွန်းတုံးတိုက်ပွဲမှာ စစ်ကိုင်းတိုင်း ကန့်ဘလူ မြို့နယ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ဖြစ်စဉ်မှာ မြန်မာ့ စီးပွားရေး ကုမ္ပဏီမှ ကြံစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်ရန်နှင့် သကြားစက်ရုံ တည်ထောင်ရန်အတွက် ငှက်ပျောတိုင်း၊ ထောက်ရာအိုင်၊ ပေကြီး နှင့် ခအုံးသာ အပါအဝင် အနီးနားရွာများရှိ ဒေသခံ တောင်သူများ၏ စိုက်ပျိုးမြေများ ဧက ၁၃၀၀၀ ခန့်အား သိမ်းယူခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် ကုမ္ပဏီများအား သီးစခဲဖြင့် စာချုပ်ချုပ်ကာ လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးခဲ့ပြီး ကုမ္ပဏီများမှစိုက်ပျိုးမှု အားအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပဲ ဒေသခံ တောင်သူများအား သီးစားခ တစ်ဆင့် ချကာ လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးခဲ့သည်။ တောင် သူများ ကနဦးက စိုးရိမ်သကဲ့သို့ ၎င်းတို့ မူလက ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ သော မြေယာများမှာ တရားဥပဒေနှင့် မညီပဲ သိမ်းယူခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ တဖြည်းဖြည်း နှင့် တောင်သူများသည် အတူတကွ စုဝေးကာ ၎င်းတို့ မြေနေရာသို့ ပြန်လည် ဝင်ရောက်ခဲ့ကြပြီး ထိုမြေပေါ်တွင် လယ်ထွန်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကာ မြေအား ပြန်လည်တောင်းဆိုရန်အတွက် လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ ပြန်လည် တုန့်ပြန်မှုအနေနှင့် စစ်တပ်မှ လယ်သမား ၅၆ ဦးကို ကျူးကျော်မှုဖြင့် တရားစွဲကာ ထောင်ချခဲ့သည်။ ရွာသား ၂၀၀ ကျော်မှာလည်း တရားရုံးတွင် အမှု ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရသည်။ သို့သော် ရွာသားများသည် သိမ်းခံထားရသော မြေပြန်ရရန်နှင့် မိမိတို့ မြေများအတွက် ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်မှုများရှိရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရ အာဏာပိုင်များထံသို့ စာတင်ခဲ့ကြ

သည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် ရွာသားများအနေနှင့် သိမ်းဆည်းခံ မြေများထဲမှ မြေဧက ၁၅၂၄ ပေါ်တွင် ပြန်လည် လုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိခဲ့ကြပြီး အချို့မြေများမှာ စစ်တပ် မှ ဒေသခံ ရွာသားများအား သီးစားခ ချထားကာ လုပ်ကိုင် လျက်ရှိသည်။

ဖြစ်စဉ် ၁၁။ ကချင်ပြည်နယ် ယုဒန ကုမ္ပဏီမှ မြေသိမ်းခြင်း ယုဒနကုမ္ပဏီသည် ကချင်ပြည်နယ် ဖားကန့်နှင့် တနိုင်းမြို့နယ်များအတွင်း ဒေသခံများ၏ စိုက်ပျိုးမြေများနှင့် ကျေးရွာများ အပါအဝင် မြေဧက ၂၅၀,၀၀၀ ကျော်အား လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့် ရသည်ဟု ဆိုကာ သိမ်းယူခဲ့သည်။ ၂၀၀၆-၂၀၀၇ ခုနှစ်အတွင်း ထိုမြေများကို စတင် သိမ်းယူခဲ့ပြီး ရွာသားများအား ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းအတွက်ဟု ပြောလျက် လမ်းများစတင်ဖောက်လုပ်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ရွာသားများ ၏ အတွေးမှာ ထိုလမ်းများသည် ကုမ္ပဏီ၏ ကားများ သွားလာရန်အတွက်သာဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ကားလမ်း ဖောက်ပြီးနောက်တွင် တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် မြေသိမ်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကာ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် ဖားကန့် မြို့နယ် ဝါရာဇွပ် ကျေးရွာအုပ်စု ရှိ ကျေးရွာ တစ်ခုလုံး အဓမ္မ ရွှေ့ပြောင်းခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ တချိန်တည်းမှာပင် အောင်ရာ ကျေးရွာရှိ ရွာသားများ၏ စိုက်ပျိုးမြေများကို တစ်ညတည်းမှာပင် ဘူဒိုဇာကြီးများနှင့် ဖျက်စီးခဲ့ကြပြီး မြေတိုင်းတာမှုများဖြင့် အကွက်ရိုက်ခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြင်ဆင်ပြီး မြေကွက် များကို ပြောင်းရွှေ့ခံရသည့် ဝါရာဇွပ်ကျေးရွာသားများအား ပြန်လည် နေရာချပေးခဲ့သည်။ ရွာသားများသည် ၎င်းတို့ ကျေးရွာတွင် နေထိုင်ခဲ့သည့် အချိန်များ၌ ဥယျာဉ်ခြံ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသော်လည်း ယခု ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရသည့် နေရာတွင်မူ ၎င်းတို့အား အိမ်ဆောက်ရန် မြေနေရာ တစ်ကွက်နှင့် ၆ ပေသွပ် အချပ် ၅၀ သာပေးထားသည်။ မိမိနေအိမ်အားနေရာသစ်တွင်ကိုယ်တိုင်ဆောက်လုပ်စေပြီး တစ်ချို့မဆိုးမ များမှာ အိမ်အား ဖြစ်သလို သာ ဆောက် လုပ်နိုင်ကာ ယနေ့တိုင် အိမ်များ ဆောက်ဆဲ ပျက်စီးယိုယွင်း ဆဲဟုလည်း ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ရွာသားများအား ရွှေ့ပြောင်း ပေးစဉ်က လျော်ကြေးငွေနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပြောကြားခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ သို့သော် အချို့ ရွာသားများသည် ပြောင်းရွှေ့ရန် ငြင်းဆိုခြင်းနှင့် မူလအိမ်နေရာများအား မဖယ်ရှားပေးခြင်း တို့ကြောင့် ခြိမ်းခြောက်မှုများ ခံစားလျက်ရှိသည်။ ကုမ္ပဏီ၊ ဒေသတွင်းရှိ ခေါင်းဆောင်များနှင့် ရွာသားများအကြား အငြင်းပွားမှုများ ရှိခဲ့ပြီး ရွာသားများမှာ ဆန္ဒပြခြင်းများနှင့် တောင်းဆိုမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခများဖြစ်ပွားကာ ၂၀၁၀ နှစ်ဦးပိုင်း ဒေသခံရွာသား (၂လ သား အရွယ်သာ) ကလေးအမေ တစ်ဦး၊ အသက် (၅၀) ကျော် အဖွားကြီး (၂) ဦး နှင့် အဖိုးကြီး (၂) ဦးတို့အား ရဲစခန်းတွင် (၃) ပတ်ကျော် ထိန်းသိမ်းခံခဲ့ရသည် ဆိုသည်။ ထို့နောက် ဒေသတွင်းမြေယာအခွင့်အရေး လှုပ်ရှားသူ များ

နှင့် ဒေသခံ ရွာသား (၁၄၀) ဦးမှ အဓမ္မနေရပ် ရွှေ့ပြောင်းခံရခြင်း၊ တရားမျှတမှု မရှိ မြေသိမ်း ခံရခြင်းများ ကြောင့် ၂၀၁၀ ခုနှစ် မေလ တွင် စတင် ၍ ယုဒနကုမ္ပဏီ အားပြန်လည် တရားစွဲရန် ကြိုးစားခဲ့ကြသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် တွင် ဒေသခံရွာသားများ စုပေါင်းကာ ယုဒန ကုမ္ပဏီ ရုံးရှေ့၌ ဆန္ဒပြခြင်းများ၊ တရားမမျှတစွာ မြေသိမ်းခံရခြင်းနှင့် လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခံရခြင်းများ နှင့်ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူများ၊ လွတ်တော်များ၊ နှင့် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများသို့လည်း စာတင်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ရွာသားများ တုန့်ပြန်ခဲ့ကြသည့်အတွက် ကုမ္ပဏီမှ မြေယာ ဆုံးရှုံးသော ရွာသားများအား ငွေကျပ် တစ်သောင်းမှ ရှစ်သောင်းကျပ် အထိပေးမှုများပြုလုပ်ပြီး ရွာသားများအားသဘောတူညီချက် ရယူရန်အတွက် စာချုပ်လက်မှတ် ရေးထိုးရန် တောင်းဆို ခဲ့ကြသည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့အား တရားစွဲဆိုမည့် ရွာသားများ ကို တိုက်ရိုက် သော်လည်းကောင်း သွယ်ဝိုက်၍ သော်လည်း ကောင်း ခြိမ်းခြောက်မှုများရှိသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ရွာသား များ မှ လက်လျော့ကာ အချို့မှာ ကုမ္ပဏီမှ ပေးသည့် လျော်ကြေးအားလက်ခံခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ဒေသခံ ရွာသား (၁၇) ဦးမှာ မူ လျော်ကြေးအားလက်မခံ ပဲ ဒေသတွင်းမြေယာအခွင့်အရေး လှုပ်ရှားသူများနှင့်ပူးပေါင်း ကာ ကုမ္ပဏီ အား တရားစွဲဆိုမှု ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကုမ္ပဏီအား တရားစွဲဆိုသည့်ရွာသားများ၏ မြေ အားပြန်ပေး မည် ဟု ကုမ္ပဏီ နှင့် သက်ဆိုင်ရာဒေသတွင်း တာဝန်ရှိ သူများမှ လာရောက်ညှိနှိုင်းခဲ့သည်။ သို့သော် ဒေသခံ ရွာသားများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ မူလ လုပ်ကိုင်သည့်မြေအား ယခင်အတိုင်းပြန်လည်စိုက်ပျိုးရန်မှာ များစွာ ပြုပြင် ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မူလမြေ အားယခင် သိမ်းယူခဲ့သည့် အချိန် ကကဲ့သို့ ပြန်လည် ပြုပြင် မှုများ လုပ်ဆောင်ပေးရန်နှင့် သိမ်းယူသည့်အချိန်မှ ယခု အချိန်ထိ (၉) နှစ်ကျော် နှစ်နာခွဲမှုများအား တရားမျှတစွာ ပြန်လည်ဖြည့်ဆည်းပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အခြားရွာသားများကိုလည်း ၎င်းတို့မြေပေါ်တွင် အပြည့်အဝ ပြန်လည် လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးရန်အတွက် တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ယနေ့အချိန်အထိ တရားမျှတမှု မရှိသေးပဲ ရွာသားများမှာ ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း အတွက် အခက်အခဲများနှင့် ဆက်လက် ရင်ဆိုင်ရလျက် ရှိသေးသည်။ ကုမ္ပဏီအား တရားစွဲဆိုထားသော အချို့ မြေသိမ်းခံ ရွာသားများသည်လည်း အခက်အခဲများစွာ ရင်ဆိုင်ကြရသည်။

၆။ နိဂုံးချုပ်နှင့် အကြံပြုချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မြေသိမ်းမှုသည် အင်မတန် စိုးရိမ်ဖွယ်ရှိပြီး လူအများစုကို ထိခိုက်နစ်နာစေလျက်ရှိသည်။ ဤအစီရင်ခံစာအတွင်း ဖော်ပြထားသော အချက်အလက်များမှာ ထိုအကြောင်းအရာများကို တင်ပြထားပြီး မြေသိမ်းမှုပုံစံ အမျိုးအမျိုးနှင့် ဒေသခံများအတွက် မြေသိမ်းမှုကို ခုခံတွန်းလှန်နိုင်သော သို့မဟုတ် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည့် အကူအညီ ရယူရန်အတွက် အခွင့်အလမ်း မရှိကြောင်းကို ဖော်ပြထားသည်။ ဤအစီရင်ခံစာတွင် မြေသိမ်းမှုများကြောင့် တောင်သူလယ်သမားများ၏ ဘဝ နှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အလုပ်အကိုင်များ ထိခိုက်နေမှုများကို ဖော်ပြထားသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကွန်ရက်အတွင်းရှိ ဒေသခံများ ပြောကြားချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ မြေသိမ်းမှုများမှာ ကျွန်ုပ်တို့၏ အတိတ်အားဖျက်စီးနေပြီး အနာဂတ်ကိုလည်း ခြိမ်းခြောက်နေခြင်းဖြစ်သည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။

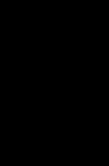
အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝသော ပါဝင်မှု နှင့် တာဝန်ယူမှု တာဝန်ခံမှုရှိခြင်းများသည် လူသားတိုင်းအတွက် သောလည်းကောင်း ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ ပြည်သူများနှင့် သက်ဆိုင်သော အခြေခံအခွင့်အရေးပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ အထူးသဖြင့် မြေယာနှင့် သဘာဝသယံဇာတများအား လုပ်ကိုင်နိုင်ခွင့် ထိန်းချုပ်နိုင်ခွင့်များနှင့် ပတ်သက်၍ ထိုအခြေခံ အခွင့်အရေးများအား ခံစားခွင့် ရရှိရန်ဆိုသည်မှာ အင်မတန် ရှားပါးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယနေ့အချိန်၌ မြေသိမ်းဆည်းခြင်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပိုမိုစိုးရိမ်မှုများ အာရုံစိုက်မှုများ တိုးပွားလာသော်လည်း ထိုမြေများပေါ်တွင် တိုက်ရိုက်လုပ်ကိုင်နေကြသော ကျေးလက်နေ ပြည်သူများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အလုပ်အကိုင်၊ အခွင့်အလမ်းများ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများနှင့် အနာဂတ်အတွက် ၎င်းတို့၏ မျှော်မှန်းထားမှုများနှင့် ဆိုင်သည့် အသံများကို သေချာစွာ အလေးအနက်ထားနားထောင်ပေးမှုများ မရှိသေးပါ။

ဤအစီရင်ခံစာသည် ဤကဲ့သို့ ကွာဟမှုများရှိသော ဆွေးနွေးချက်များတွင် ပြန်လည်ကုစားမှုများ ရှိရန် ရည်ရွယ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ မြေသိမ်းမှုများမှာ ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာပြီး ကာလတာရှည်စွာ တည်ရှိလျက်ရှိသည်။ မြေသိမ်းမှုများသည် တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် ပြည်နယ်အားလုံးတွင် ဖြစ်ပေါ်နေပြီး အများစုမှာ ၁၉၉၀-၂၀၀၉ ခုနှစ်အတွင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး အခြားသော ကိစ္စရပ်များမှာ ၂၀၁၀ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ဒို့မြေကွန်ရက်အဖွဲ့အတွင်းရှိ တောင်သူလယ်သမားများခံစားနေရသော မြေသိမ်းမှု ပုံစံများနှင့် နစ်နာမှုများမှာ ပုံစံမပြောင်းပဲ ဆက်လက် တည်ရှိလျက်ရှိသည်။

မြေသိမ်းမှုကြောင့် နစ်နာခံစားနေရသော တောင်သူလယ်သမားအများစုသည် မြေသိမ်းမခံရခင်တွင် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် လယ်ယာမြေ ၁၀ ဧက (အချို့ ကိစ္စများတွင် ဧကပိုမို များပြား) ပေါ်တွင် အေးချမ်းစွာ လယ်ယာမြေလုပ်ကိုင်နေပြီး ၎င်းတို့၏ မိသားစု အခြေခံ လိုအပ်ချက်များ (စားဝတ်နေရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် အမွေဥစ္စာများ ချန်လှပ်ထားခြင်းများ) ကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ခဲ့သည်။ အချို့ ကိစ္စရပ်များတွင် မြေသိမ်းမှုကြောင့် မူလ မြေပိုင်ရှင်များမှာ ၎င်းတို့ပိုင်မြေမှ နှင်ထုတ်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။ အချို့ကိစ္စရပ်များတွင်မူ မြေသိမ်းခြင်း ခံရသော်လည်း ၎င်းတို့အား ငှားရမ်းခ သို့မဟုတ် သီးစားခ ပေးစေလျက် လုပ်ကိုင်ခွင့် ပေးထားကြသည်။ ကိစ္စရပ်အများစုတွင် စစ်တပ်အား ပေးရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တင်ပြထားသော မြေသိမ်းမှုများ ၏ တစ်ဝက်ကျော်မှာ စစ်တပ်တစ်ခုထဲမှ တိုက်ရိုက်ပါဝင်ပတ်သက်လျက်ရှိခြင်း၊ သို့မဟုတ် စစ်တပ်မှ အခြား မြေသိမ်းသူများဖြစ်သည့် ဒေသခံ အာဏာပိုင်များ၊ ကွဲပြားသော အစိုးရ ဌာနများနှင့် ရုံးများ၊ ဒေသတွင်းရှိ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ကုမ္ပဏီများ အစရှိသူများနှင့် ပူးပေါင်းကာ ပါဝင်ပတ်သက်မှုများရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

၂၀၁၀ ခုနှစ် မတိုင်မီ သို့မဟုတ် နောက်ပိုင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော မြေသိမ်းမှုများတွင် မြေမသိမ်းမှီ၊ မြေသိမ်းစဉ် နှင့် မြေသိမ်းခံရပြီး ကာလအတွင်း လုပ်ဆောင်ချက်များ မည်သည့် ဖြစ်စဉ်တစ်ခုမှ နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး စံချိန်စံနှုန်းနှင့် ကိုက်ညီ ခြင်း မရှိပေ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များအရ ပိုင်ဆိုင်မှု အထောက်အထား လက်ဝယ် ပိုင်ဆိုင်ထားခြင်းသော်လည်း မြေသိမ်းမှုကို အကာအကွယ် မပေးနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ အကြမ်းအားဖြင့် မြေသိမ်းခံပြည်သူများ တစ်ဝက်မှာ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု အထောက်အထား ရှိသော်လည်း အခြား တစ်ဝက်မှာမူ ထိုအထောက်အထား မရှိပါ။ အထူးသဖြင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့် အခြား မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့် ကျင့်သုံးနေသူများ အား ဥပဒေအရ အသိအမှတ်ပြုနိုင်ရန်အတွက် မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးနေမှုများတွင် ဤအချက်မှာ လူတိုင်း၏ ရင်ထဲ၌ ထည့်သွင်းထားရမည့် အင်မတန် အရေးကြီးသော ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်ဖြစ်သည်။

အစိုးရ အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု မူဝါဒအား ရေးဆွဲနေခြင်းအပေါ် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်မိသော်လည်း မြေသိမ်းမှု ပြဿနာများအား ဖြေရှင်းရန်နှင့် မျှတမှုရှိသည့် မြေယာ မူဝါဒအား ပိုင်ဆိုင်ရန်အတွက် ထိုမြေယာမူဝါဒသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ တောင်းဆိုမှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးရန် လိုအပ်သည်။ ထို့ပြင် ၂၀၁၂ ခုနှစ် တရားဝင် မြေ ဥပဒေ မူဘောင်များ တည် ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ မြေယာအရေးကို

ဖြေရှင်းရန်နိုင်ရန် နှင့် လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူလယ်သမား များ၏ အခွင့်အရေးအတွက် ဆက်လက် ရုန်းကန် လုပ်ဆောင်နေရမည်ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံးအနေနှင့် တင်ပြလိုသည်မှာ ဤအစီရင်ခံစာထဲတွင် ထည့်သွင်းရေးသားထားသော မြေသိမ်းမှု အားလုံးသည် တရားမဲ့တရားမရှိစွာဖြင့် ဖြေရှင်းခြင်းများ မရှိသေးပါ။ ထို့အပြင် မြေသိမ်းမှုကြောင့် မြေဆုံးရှုံး သကဲ့သို့ ဘဝများပါ တိုက်ရိုက် ထိခိုက်နစ်နာရသော မြေသိမ်းခံ တောင်သူလယ်သမားများသည် ၎င်းတို့၏ မြေတွင် ပြန်လည် လုပ်ကိုင်စားသောက်ရန်အတွက် စိတ်အားထက်သန်ကာ တာရှည် နေကြသည်။ ဤနစ်နာမှုများ အတွင်း များစွာ ထိခိုက်နစ်နာ ခဲ့သည့် ပြည်သူများ၏ အသံအား လျစ်လျူရှုခြင်းဖြင့် အဝေးသို့တွန်းပို့ကာ ရှောင်ရှား နေခြင်းမှာ ပြဿနာအား ဖြေရှင်းခြင်း မဟုတ်ပေ။

ဤ အဓိက ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ကောင်းမွန်သော အဖြေကို စိတ်အားထက်သန်စွာ ရှာဖွေခဲ့ရာတွင် အောက်ပါ အကြံပြု တိုက်တွန်းချက်များကို ကျွန်ုပ်တို့ ပြုလုပ်သည်။

အဓိကအခြေခံ သဘောတရား

မြေ၊ ရေ နှင့် သစ်တောများသည် အမှန်တကယ် ထိုမြေပေါ်တွင် နေထိုင်သူ၊ လုပ်ကိုင်စားသောက်သူ၊ ထိုအရင်းအမြစ်များပေါ်တွင် ၎င်းတို့၏ ဘဝ၊ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း မှီခိုတည်ရှိသူများ အတွက်သာ ဖြစ်ရမည်။

မြေယာ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းခြင်း

- ကုမ္ပဏီများမှ မြေသိမ်းခြင်း ဖြစ်စဉ်တွင် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရ အာဏာပိုင်များမှ မြေသိမ်းသည့် ကုမ္ပဏီ၊ အစိုးရ အရာရှိများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသခံ ရွာသားများ အားလုံး ပါဝင်သော အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့် အစည်းအဝေးပွဲများကို ပြုလုပ်ပြီး မြေယာ ပြဿနာများကို ပွင့်လင်းမြင်သာသော နည်းလမ်းဖြင့် ဖြေရှင်းရမည်။ မြေသိမ်းခြင်း ဖြစ်စဉ်၊ နောက်ခံ သမိုင်းကြောင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ တိကျပြီး စိတ်ချရသော သတင်းအချက်အလက်များကို အစိုးရနှင့် ရွာသားများ နှစ်ဖက်စလုံးမှ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း ပြင်ဆင်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်ရပါမည်။
- စစ်တပ်မှ မြေသိမ်းသော ဖြစ်စဉ်တွင် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရ အာဏာပိုင်များမှ ရွာသားများကို ပွင့်လင်းမြင်သာပြီး မျှတသော နည်းလမ်းဖြင့် မြေယာ ပဋိပက္ခကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ကူညီပေးရမည်။
- နိုင်ငံတကာနှင့် ပြည်တွင်း အစိုးရ

မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသအခြေပြု အဖွဲ့များ သည် ရွာသားများနှင့် အတူတကွ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ပြီး ၎င်းတို့ သိမ်းခံထားရသော မြေများပြန်လည် ရရှိစေရန် ပံ့ပိုးမှုများ လုပ်ဆောင်သင့်သည်။ ဒေသခံ ရွာသားများ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များ ကို အားပျော့မှု မဖြစ်စေရန် ကွဲပြားသော နေရာဒေသ အသီးသီးတို့၏အခြေအနေပေါ်မူတည်၍ ရွာသားများ၏ လုပ်ဆောင် နေသော ဗျူဟာများ ကို နားလည်မှု ရှိရန် အရေးကြီးပါသည်။

မြေပြန်လည်အစားထိုးပေးခြင်း

- လယ်ယာမြေများဆုံးရှုံးသွားသော တရား မျှတမှုမရှိပဲ ဖိအားပေး ရွှေ့ပြောင်းခြင်း ခံရသည့် ရွာသားများအား ၎င်းတို့လယ်ယာမြေများတွင် ပြန်လည် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။
- သိမ်းဆည်းထားသောမြေကို မူလ လုပ်ကိုင်သည့်သူထံသို့ ပြန်လည် ပေးအပ်ရမည်။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ရာတွင် ဒေသခံ လူမှု အဖွဲ့အစည်းများ ရှေ့တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုစွာ ဂုဏ်သိက္ခာရှိစွာ ဖြင့် ခိုင်မာသည့် စာရွက်စာတမ်းများဖြင့် ပြုလုပ်ရမည်။
- မြေယာ ပြန်လည်အစားထိုးပေးခြင်းကြောင့် နောက်ထပ် ပဋိပက္ခများ ထပ်မံ မဖြစ်ပွားစေနိုင်သည့် နည်းလမ်းဖြင့် ပေးအပ်ရမည်။ မူလ လုပ်ကိုင်သူထံသို့ မြေပြန်လည် ပေးအပ်ရာတွင် လက်ရှိ ထိုမြေပေါ်၌ အခြားသော တောင်သူလယ်သမားများ လုပ်ကိုင်နေပါက တိုက်ရိုက် ပြန်ပေးအပ်ခြင်း မပြုလုပ်ရပါ။ အဆိုပါ ကိစ္စများတွင် မြေပြန်လည် ပေးအပ်ခြင်းကို မည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက် သင့်သနည်းဆိုသည်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အတွက် အခြားသော လုပ်ငန်းစဉ်များ လိုအပ်လာပါသည်။ မူလ မြေပိုင်ရှင်နှင့် လက်ရှိ လုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူ လယ်သမား နှစ်ဦးစလုံး၏ လူ့အခွင့်အရေးများကို လေးစားပြီး ကာကွယ်ပေးရပါမည်။ နှစ်ဦးစလုံးမှာ ထိုရွာအနီးဝန်းကျင်တွင် အရည်အသွေးကောင်းသော လယ်မြေများကို ရရှိကြပြီး ငြိမ်းချမ်းစွာ ဂုဏ်သိက္ခာရှိစွာဖြင့် အလုပ်လုပ်နိုင်ခွင့် ရှိရပါမည်။

လျော်ကြေး၊ နစ်နာကြေး

- အချိန်ကြာမြင့်စွာ စိုက်ပျိုးမြေများ သိမ်းခံထားရသော ရွာသားများကို ၎င်းတို့ ဘဝ ပြန်လည် စတင်နိုင်ရန် အတွက် လုံလောက်သော ထောက်ပံ့မှုများ ပေးအပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ကိစ္စမျိုးတွင် နစ်နာကြေး လျော်ကြေးငွေကို တွက်ချက်ရာတွင် ရွာသားများ စိုက်ပျိုးမြေ ဆုံးရှုံးပြီးနောက် အလုပ် မလုပ်နိုင်တော့သော အချိန်မှ စတင်၍ တွက်ချက်ရပါမည်။

• မူလ လယ်ယာမြေပိုင်ရှင်သို့ မူလ စိုက်ပျိုး မြေများ အား ပြန်လည်ပေးအပ်နိုင်ခြင်း မရှိတော့သည့် ဖြစ်စဉ်များ တွင် ဥပမာ ရေကာတာ ဆောက်လုပ်သည့် ဖြစ်စဉ်၊ အဆောက် အဦများဆောက်လုပ်ပြီးသည့်ဖြစ်စဉ်များ တွင် သက်ရောက်မှုရှိသည့် တောင်သူလယ်သမား များအား အခြားတနေရာတွင် မြေအစား ပြန်လည် ပေးအပ်ရမည် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ထိုသို့ ပေးအပ်ရာတွင် ထိုမြေသည် အခြား တောင်သူ လယ်သမားတစ်ဦးမှ ပိုင်ဆိုင် သော အသုံးပြုနေသော စိုက်ပျိုးမြေ မဖြစ်စေရန်အတွက် ကောင်းမွန်ပြီး ရှင်းလင်း သော လုပ်ငန်းစဉ်များရှိရန် အရေးကြီးပါသည်။ အစားထိုး ပြန်ပေးသော မြေသည် အရည်အသွေး ကောင်းမွန်ပြီး ရွာအနီးအနား ဝန်းကျင်တွင် ဖြစ်ရပါမည်။ တစ်နည်း အားဖြင့်လည်း နေရာ ရွှေ့ပြောင်း ခံရသော ဒေသခံများသည် ၎င်းတို့၏ ဘဝနှင့် အသက် မွေးဝမ်းကျောင်းမှု ကို ငြိမ်းချမ်းစွာနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာရှိစွာဖြင့် ပြန်လည် တည်ဆောက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

• မြေအသစ်တွင် အလုပ်ပြန်လည်စတင် နိုင်ရန် အတွက် လုံလောက်သော နှစ်နာကြေး လျော်ကြေး ပံ့ပိုးပေးရမည်။ နှစ်နာကြေးအား ထိုရွာသားများ လယ်မြေဆုံးရှုံးပြီး အလုပ်မလုပ်နိုင်တော့သော နှစ်မှ စ၍ ထိုမြေတွင် နှစ်စဉ် ထွက်ရှိနိုင်သော သီးနှံ ကာလတန်ဖိုးကို အခြေခံပြီး တွက်ချက်နိုင်ပါသည်။

ဥပဒေ ကြောင်းရာ ကိစ္စရပ်များ

• ဥပဒေများ ပေါ်လစီနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များ သည် မြေပေါ်တွင် လုပ်ကိုင်နေသော ဒေသခံ ရွာသားများကို မျှတစွာ ကာကွယ်ပေးဖို့ လိုအပ်သည်။ ရွာသားများမှ မြေသိမ်းသူများကို တရားစွဲဆိုလိုပါက မျှတပြီး ရှင်းလင်းမှု ရှိသော လမ်းကြောင်းနေရာ တစ်ခု ဖန်တီးပေးထားရမည်။

• မြေယာ ပဋိပက္ခ တွင် ပါဝင်ပတ်သက် နေသောတောင်သူ လယ်သမား များ သည် လက်ရှိ ဖြစ်ပွားနေသကဲ့သို့ ရာဇဝတ်မှုများဖြင့် စွပ်စွဲခံရခြင်း မဖြစ်စေဘဲ မျှတပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိသော ဆုံးဖြတ်ချက်များ ရယူနိုင်ရေး အတွက် အစိုးရမှ အကာအကွယ် ပေးမှုနှင့် ထောက်ပံ့မှုတို့ ရှိရမည်။

• မြေယာနှင့် သက်ဆိုင်သော ပဋိပက္ခများ ကြောင့် ထောင်ကျနေသော တောင်သူလယ်သမားများ နှင့် အမှုအခင်းရင်ဆိုင်နေရသောတောင်သူလယ်သမားများအား ရှေ့နေများ (လုပ်အားပေး အခမဲ့) ၏ အကူအညီ အထောက်အပံ့ လိုအပ်သည်။

အစိုးရ သစ် သည် ဒေသခံ ပြည်သူများ ခံစားနေရသော မြေယာ ပဋိပက္ခနှင့် ပတ်သက်သည့် အတွေ့အကြုံဆိုးများကို အဆုံးသတ်ပေးရန် နှင့် ပွင့်လင်း

မြင်သာပြီး ဒီမိုကရေစီ ပိုဆန်သော ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ရောက်ရှိသော နိုင်ငံဖြစ်ရန် တာဝန် ရှိလာသည်။ တချိန်တည်းမှာပင် အစိုးရ သစ် အနေဖြင့်

နှစ်ပေါင်းများစွာ တရားမျှတမှုမရှိ ခံစားလာခဲ့ရသော ပြည်သူများ၏ လက်ခံမှု ရရှိစေရန် တုန့်ပြန်ပေးမှုများ လိုအပ်သည်။ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့် ဖြစ်စဉ်များတွင် ခံစားခဲ့ရသော ပြည်သူများ၊ လူမှု အသိုင်းအဝန်းများ၏ အသံများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ ထိုသို့မဟုတ်လျှင် အစိုးရ ဟောင်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများအတိုင်း အစိုးရ သစ်မှာ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သကဲ့သို့ အန္တရာယ် ရှိသော စွန့်စား မှုများစွာဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် မြေသိမ်းမှုများမှာ အတားအဆီးမဲ့ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေပြီး ပြည်သူလူထု၏ အနာဂတ်ဘဝမှာလည်း ခြောက်လန့်ခံနေရဆဲ ဖြစ်နေပါ ဦးမည်။

ENDNOTES

- ¹ "မြန်မာနိုင်ငံ ရှမ်းပြည်နယ်တွင်းရှိ ပေါင်းလောင်းရေကာတာ အထက်ပိုင်း အဓမ္မ ရွှေပြောင်းခံရမှုများ နှင့် ဖျက်ဆီးခံဘဝများ" အစီရင်ခံစာ၊ လူ့အခွင့်အရေး ဆိုင်ရာ ဆရာဝန်များအဖွဲ့ (PHR)၊ အောက်တိုဘာ ၂၀၁၅၊ ရန်ကုန် တွင်ကြည့်ပါ။
- ² မြေယာ အခွင့်အရေး နှင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ၊ "ဒို့မြေကွန်ရက် ဖွဲ့စည်းခြင်း သဘောထားထုတ်ပြန်ချက်" ၂၈ ရက် ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၄၊ ရန်ကုန်။
- ³ "မြန်မာနိုင်ငံ ရှမ်းပြည်နယ်တွင်းရှိ ပေါင်းလောင်းရေကာတာ အထက်ပိုင်း အဓမ္မ ရွှေပြောင်းခံရမှုများ နှင့် ဖျက်ဆီးခံဘဝများ" အစီရင်ခံစာ၊ လူ့အခွင့်အရေး ဆိုင်ရာ ဆရာဝန်များအဖွဲ့ (PHR)၊ အောက်တိုဘာ ၂၀၁၅၊ ရန်ကုန် တွင်ကြည့်ပါ။
မြေယာ အခွင့်အရေး နှင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ၊ "ဒို့မြေကွန်ရက် ဖွဲ့စည်းခြင်း သဘောထားထုတ်ပြန်ချက်" ၂၈ ရက် ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၄၊ ရန်ကုန်။

ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်း အချို့

ဤဓာတ်ပုံသည် ဒေသခံရွာသားများမှ မိမိတို့ အသိမ်းခံရသည့်မြေနေရာများအပါအဝင် ကျေးရွာတွင်း မြေအား မည်သူမှ ပိုင်ဆိုင်သည်၊ ကျေးရွာမြေအား မည်သို့အသုံးပြုသည်များကို ရေးဆွဲ ထားသော မြေပုံ ဖြစ်သည်။ (နမ့်တောင်း ကျေးရွာ၊ ပန်ဆိုင် (ကြူကုတ်) မြို့နယ်ခွဲ၊ မူဆယ်ခရိုင်၊ ရှမ်းပြည်နယ်) နေ့စွဲ။ ၂၅ ဩဂုတ် ၂၀၁၅

ဤဓာတ်ပုံသည် ဒို့မြေကွန်ရက် ဒေသခံ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး မှ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် စစ်တပ် မှ ရွာသားများ၏ လယ်မြေ များအား သိမ်းပြီးနောက် ၂၀၁၁ ခုနှစ် တွင် စက်မှုဇုန် နယ်မြေများ ဟု မှတ်တိုင်များစိုက်ထားခြင်းကို မှတ်တမ်းတင်ထားသည့် ပုံ ဖြစ်သည်။ (ဆည်ကုန်း ကျေးရွာအုပ်စု၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ မန္တလေးတိုင်း) နေ့စွဲ။ အောက်တိုဘာ ၂၀၁၄ ခုနှစ်။

ဤဓာတ်ပုံသည် ဒေသခံ ရွာသားများ မှ မိမိတို့ ဒေသတွင်း စစ်တပ်သိမ်းမြေများအား မြေပုံ ရေးဆွဲထားခြင်းအားဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ (ခေးနင်း ကျေးရွာအုပ်စု၊ လားရှိုးမြို့နယ်၊ ရှမ်းပြည် မြောက်ပိုင်း။) နေ့စွဲ။ ၂၅ ဩဂုတ် ၂၀၁၅။

ဤဓာတ်ပုံသည် ၁၉ ရက် ဩဂုတ်လ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တနင်္သာရီ တိုင်း၊ လောင်းလုံ မြို့နယ်၊ မောင်းမကန် ၌ ဒို့မြေကွန်ရက်မှ ဒေသခံ ရွာသားများ နှင့် အချက်အလက်များ ဆွေးနွေးအတည်ပြုသည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲပြုလုပ်စဉ် ဒေသခံ အစိုးရအာဏာပိုင်မှ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများ အား လာရောက် ဓာတ်ပုံရိုက်ယူသည်ကို မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဒို့မြေ ကွန်ရက် မြေအရင်းအမြစ်၊ ငြိမ်းချမ်းရေး နှင့် ဒီမိုကရေစီအတွက် ဒို့မြေကွန်ရက်၏တောင်းဆိုချက်များ

ဒို့မြေကွန်ရက်သည် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး (၁၄)ခုမှ တောင်သူငယ်များ၊ ဒေသခံ တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှု အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ဆက်စပ်လုပ်ဆောင်နေသော အဖွဲ့ပေါင်း (၆၀)ကျော် ချိတ်ဆက်ထားသည့် မြေယာ အရေးလှုပ်ရှားသော ကွန်ရက်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဒို့မြေကွန်ရက်၏ ယုံကြည်ချက်မှာ လက်ရှိ ဒီမိုကရက်တစ် အသွင်ကူးပြောင်းမှု၏ စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ခိုင်မြဲသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် စစ်မှန်မျှတသော ရေရှည်တည်တံ့သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုများ တိုင်းပြည်တွင် ရရှိရန် ဆောင်ရွက်ရာ၌ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစိုးရ၊ လွှတ်တော်နှင့် တရားရေး အဖွဲ့အစည်းတို့သည် အသေးစား လယ်မြေများ ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်သမားများ၊ ရေလုပ်သားများနှင့် အထူးသဖြင့် ကျေးလက်နေအမျိုးသမီးများ၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုရပ်ရွာလူထုများ၏ မြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်များအား အသိအမှတ်ပြု ကာကွယ်၊ မြှင့်တင်၊ လေးစားပြီး ဖြည့်ဆည်းအားထုတ်လုပ်ဆောင်သွားရန်မှာ အလွန် အရေးကြီးသော အရာဖြစ်သည်။

နိုင်ငံ၏ မြေအသုံးချမှု မူဝါဒများ နှင့် ဥပဒေများသည် အသေးစားမှအကြီးစား မြေယာ အသုံးချသူများ အပါအဝင် တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ မြေအသုံးချမှု အမျိုးအစားအားလုံးအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုများစွာ ရှိမည်ဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည်အတွက် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု နှင့် အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ၊ ခုခံနိုင်စွမ်းမရှိသူများနှင့် ဘေးဖယ်ခြင်းခံထားရသူများအပေါ် အထူးအာရုံစိုက်ပြီး လူသားအားလုံးအတွက် မြေယာ၊ သစ်တော၊ ရေလုပ်ငန်း၊ ရေနံအခြား သဘာဝသယံဇာတများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်များ မျှတစွာရရှိခြင်းဖြင့် လူမှုတရားမျှတမှုအား မြှင့်တင်ရန် အတွက် မြေအသုံးချမှုအား မျှတစွာ လုပ်ဆောင်သွားရန် အလွန်အရေးကြီးသည်။

မြေ၊ ရေ နှင့် သစ်တောများသည် အမှန်တကယ် ထိုမြေပေါ်တွင် နေထိုင်သူ၊ လုပ်ကိုင်သူ၊ ထိုအရင်းအမြစ်များပေါ်တွင် ၎င်းတို့၏ ဘဝ၊ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း မှီခိုတည်ရှိသူများ အတွက်သာ ဖြစ်ရမည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ အဓိကအခြေခံသည့်စည်းမျဉ်းအား ဆန့်ကျင်ပြီး လုပ်ကိုင်သော မည်သည့် ဖွံ့ဖြိုးမှု (သို့) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ မဆို ပြန်လည် ရပ်တန့်သင့်ပြီး မြေယာ အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေး ယန္တရားများ အားလုံးသည် အခြေခံစည်းမျဉ်းအား လိုက်နာ စောင့်ထိန်းရမည်။

ဓလေ့ထုံးတမ်း မြေယာ လုပ်ပိုင်ခွင့်စနစ်များ အပါအဝင် လွန်ခဲ့သောကာလ မြေယာ တရားမျှတမှု မရှိခြင်းများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ရန်၊ မြေပွဲယာပွဲပြဿနာများကို ကုစားရန်နှင့် အနာဂတ်တွင် မြေကို ကုန်စည်သဖွယ် စုဆောင်းထိန်းချုပ်မှုများ ကို ရပ်တန့် ကာကွယ်ရန်၊ ဖြေရှင်း ကုစားခြင်း နှင့် ကာကွယ်ခြင်း နှစ်ရပ်လုံးကို တိုင်းတာဆောင်ရွက်နိုင်စေဖို့အလို့ငှာ မြေပိုင်ဆိုင်မှု အမြင့်ဆုံးပမာဏ သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ရန် အရေးကြီးသည်။

ကွဲပြားမှုများစွာရှိသော ဓလေ့ထုံးတမ်း အရ မြေယာ လုပ်ပိုင်ခွင့်စနစ်များ နှင့် စိုက်ပျိုးရေး စနစ်များ ကို အသိအမှတ်ပြုရန်၊ မြေယာပေါ်တွင် လုပ်ကိုင်စားသောက်သူ၊ နေထိုင်သူ များ အနေဖြင့် ထိုမြေ နှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသော သဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့် နှင့် အသုံးပြုခွင့်များအား ကိုယ်ပိုင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်များအား လေးစားရန် နှင့် ဖက်ဒရယ်စနစ်အရ အသိအမှတ်ပြု ကျင့်သုံးရန် လိုအပ်သည်။

စစ်မှန်သော သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်မှုများဖြင့် မြေ နှင့် သစ်တောများ၊ မြစ်များ နှင့် အင်းအိုင်များ၊ ငါးမျိုးစိတ်များ နှင့် မျိုးစေ့များ သည် ဘဝ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများ အတွက် ဖြစ်ပြီး စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်အတွက် မဟုတ်ပါ။

မြေသည် ပြည်သူများအတွက် ၊ ကိုယ်ကျိုးရှာရန်မဟုတ်။
ကျွန်ုပ်တို့ မပါပဲ ဆွဲသော မြေပုံသည် ကျွန်ုပ်တို့ အတွက်မဟုတ်။
ကျွန်ုပ်တို့ အကျိုးအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချလျှင် ကျွန်ုပ်တို့ ပါဝင်ခွင့် ရှိရမည်။